

Audyt optymalizacyjno- oszczędnościowy oświaty w Gminie Kamieński

Data sprawozdania	8 lipca 2024 roku
Audytora prowadząca	Anna Pawełas – Ekspert Oświatowa
Zatwierdził	Piotr Folczak – Dyrektor ds. Audytu

Spis treści

Wstęp	3
Zakres usługi, zakres analizowanych informacji oraz jednostki organizacyjne podlegające analizie.....	4
Analiza wskaźnikowa finansów oświaty w Gminie.....	5
Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2018-2023 i prognoza do 2029 roku	5
Zaangażowanie własne w oświatę na tle grupy porównawczej	9
Struktura sieci szkół Gminy Kamieńsk.....	11
Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę.....	11
Liczba uczniów w oddziałach jednostek oświatowych Gminy 2023/2024.....	11
Liczba nauczycieli w jednostkach oświatowych Gminy.....	19
Analiza finansowa planowanych wydatków oświatowych przez szkoły podstawowe Gminy Kamieńsk w 2023/2024	24
Analiza części oświatowej subwencji ogólnej Gminy Kamieńsk	24
Wydatki szkół podstawowych Gminy Kamieńsk a naliczona subwencja oświatowa w roku 2024.....	32
Analiza finansowa szkół podstawowych i analiza porównawcza planowanych kosztów utrzymania uczniów w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2023/2024.	32
Planowane wydatki przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i punktów przedszkolnych a źródła finansowania wydatków w 2024 r.....	39
Analiza finansowa przedszkoli i analiza porównawcza kosztów utrzymania dzieci w przedszkolach w 2024 r.	39
Analiza arkuszy organizacji szkół publicznych Gminy Kamieńsk na rok szkolny 2023/2024 .	41
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gorzędowie – aneks nr 7 z dnia 30 stycznia 2024 r.	49
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kamieńsku – aneks nr 1	55
Liczby dzieci z uwzględnieniem czasu pobytu w przedszkolach (dzieciogodziny)	62
Liczby etatów, godzin specjalistycznych i etatów wsparcia Zespole szkolno-Przedszkolnym według arkusza 2023/2024	63

Wskaźniki organizacji przedszkola	63
Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Kamieńsku	65
I Liceum Ogólnokształcące	65
Technikum nr 1	66
Branżowa Szkoła I Stopnia nr 1	67
Diagnoza stanu obecnego szkół podstawowych organizacji obsługi administracyjnej, organizacyjnej jednostek podległych Gminie Kamieńsk	70
Wprowadzenie	70
Obsługa organizacyjna w jednostkach oświatowych podległych Gminie w 2024 r.	76
Obsługa techniczna	78
Organizacja Kuchni	81
Obsługa administracyjna w jednostkach oświatowych podległych Gminie Kamieńsk w 2023 r.	83
Pozostałe zadania, wykonywane przez pracowników obsługi.	84
Podsumowanie proponowanych zmian organizacyjnych w zakresie oświaty Gminy Kamieńsk	87
Wnioski i rekomendacje	87
Załącznik 1. Harmonogram działań rozwojowych	95
Załącznik 2. Akty prawne regulujące obszar audytu	102
Spis tabel	103
Spis wykresów	107

Wstęp

Audyt dotyczy jednostek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Kamieńsk. Analizie poddano rok szkolny 2023/2024. Celem niniejszego opracowania jest dokonanie optymalizacji gminnego systemu oświaty - bez jednoczesnego uszczerbku na jej jakości. Doświadczenie ekspertów wskazuje na to, że optymalizacja oraz dokładna analiza procesów zachodzących w jednostkach oświatowych korzystnie wpływa na organizację oraz zachodzące procesy.

Niniejszy dokument będzie narzędziem porównawczym dla organu prowadzącego, jak również dla kierowników jednostek.

Poniższa analiza dotyczy w głównej mierze kwestii organizacyjnych, które determinują wskaźniki finansowe. Analiza organizacyjno-finansowa prowadzona jest także przy uwzględnieniu aspektów merytorycznych i społecznych, które są determinujące przy podejmowaniu decyzji dotyczących zmian. Omawiane w audycie obszary poddane zostały badaniu - z podaniem sposobów różnych rozwiązań organizacyjnych i określeniem ich skutków finansowych. Tak przeprowadzona analiza daje możliwość wyboru optymalnych i racjonalnych rozwiązań przy zachowaniu jakości kształcenia.

Wskazywane zmiany są sugestią z jednoczesnym wskazaniem na możliwą racjonalizację wydatków. Należy zwrócić uwagę, że każda jednostka ma swoją specyfikę i ostateczne decyzje należy podejmować w dialogu ze społecznością szkolną.

Zakres usługi, zakres analizowanych informacji oraz jednostki organizacyjne podlegające analizie

Przedmiotem opracowania jest analiza organizacyjno-finansowa lokalnej oświaty.

W ramach usługi wykonano:

1. Analizę porównawczą szkół podstawowych i przedszkoli.
2. Analiza organizacji szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Gminę Kamieńsk.
3. Rozwiązania organizacyjne zastosowane w jednostkach oświatowych.
4. Analizę szkół pod kątem otrzymanej subwencji oraz źródeł finansowania działalności szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Kamieńsk.
5. Wyliczenie średnich kosztów utrzymania uczniów i dzieci w poszczególnych szkołach podstawowych i przedszkolach.
6. Badanie struktury zatrudnienia w szkołach publicznych Gminy Kamieńsk (awanse/etaty/ osoby/ liczba uczniów na 1 etat nauczycielski).
7. Określenie liczby uczniów/dzieci w Gminie Kamieńsk w roku szkolnym 2023/2024.
8. Analizę organizacji oddziałów pod kątem uczniów z obwodów szkół i poza obwodów
9. Analizę zakresu zadań i wydatków przeznaczanych na organizację obsługi administracyjnej i organizacyjnej w zakresie: sprzątnania, konserwacji, obsługi sekretariatu, obsługi bhp, obsługi informatycznej, zamówień publicznych i innych zadań realizowanych przez jednostki budżetowe podlegające Gminie - diagnoza stanu obecnego.
10. Analizę porównawczą zatrudnienia i ponoszonych wydatków na realizację w/w zadań.
11. Propozycję standardów zatrudnienia – wypracowanych w ramach analizy porównawczej szkół i przedszkoli.

Analiza wskaźnikowa finansów oświaty w Gminie

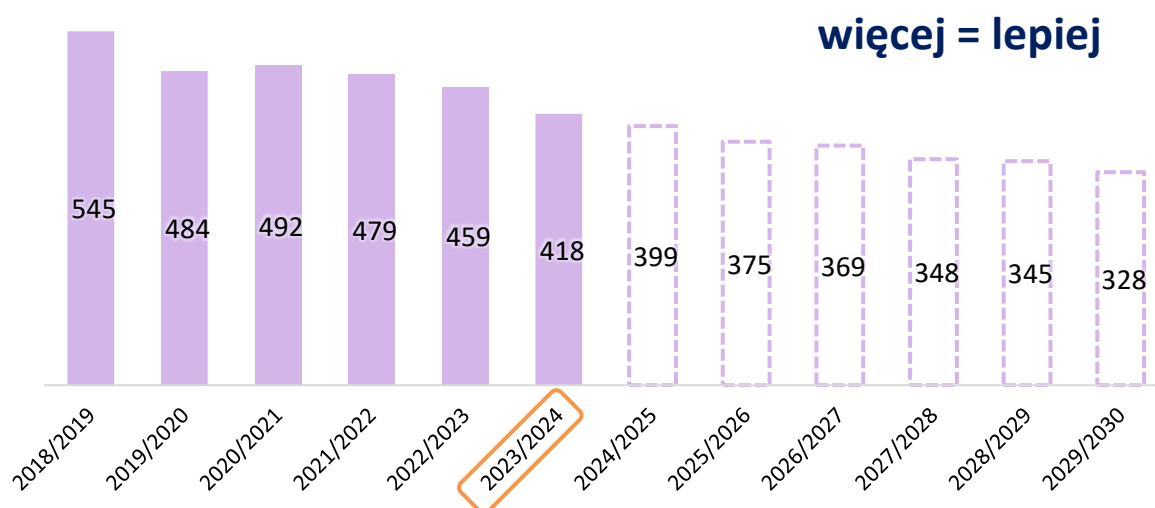
W celu ukazania sytuacji finansowej oświaty Gminy Kamieński w kontekście budżetu, przeprowadzono analizę wydatków na oświatę na przestrzeni lat 2018-2023 wraz z planem na 2024. Aby poszerzyć kontekst dokonano także porównania wydatków oświatowych Gminy do wybranej grupy o podobnym profilu. Jednocześnie wskazujemy, że taka analiza może być jedynie przyczynkiem do dyskusji i nie ma bezpośredniego przełożenia na zalecenia audytu.

Wszelkie finansowe dane dotyczące lat budżetowych w niniejszym rozdziale pochodzą ze sprawozdań finansowych jednostek i stanowią wykonanie za cały rok, z wyłączeniem 2024 roku, gdzie przedstawiony jest plan budżetu na koniec I kwartału. Dane dotyczące liczby uczniów w danym roku szkolnym stanowią stan na dzień 30 września danego roku z uwagi na dostępność spójnych danych dla całej grupy porównawczej.

Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2018-2023 i prognoza do 2029 roku

Najważniejszym czynnikiem bezpośrednio wpływającym na poziom otrzymywanej subwencji oświatowej jest liczba uczniów. Poniższy wykres przedstawia liczbę uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjum prowadzonych przez Gminę Kamieński w latach 2018-2023 oraz prognozę na kolejne 5 lat.

Wykres 1 Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Kamieński w danym roku szkolnym na dzień 30.09.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz SIO.

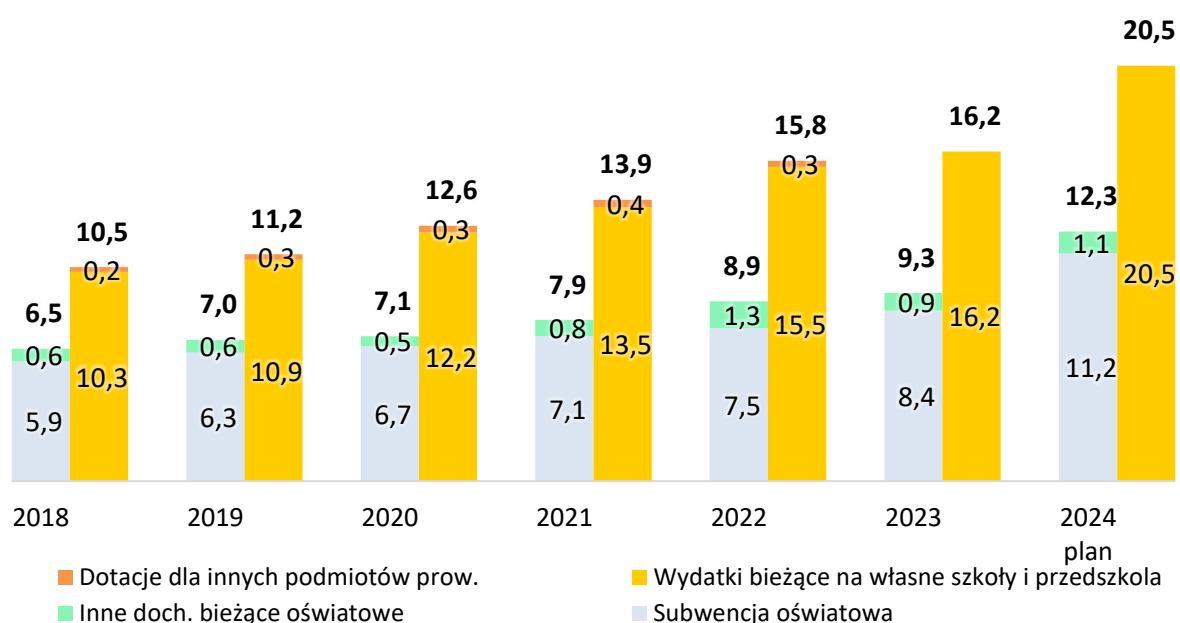
Pomiędzy latami szkolnymi 2018/2019 i 2019/2020 widoczny jest spadek liczby uczniów o 11% wynikający z ubytku jednego rocznika w skutek wygaszenia gimnazjów. Poza rokiem

2020/2021 trend spadkowy postępował. Na początku bieżącego roku szkolnego 2023/2024 uczniów było 418, czyli już o prawie 130 mniej niż w ostatnim roku istnienia gimnazjów (łącznie -23%). Jest to sytuacja zbliżona do ogółu gmin wiejskich, gdzie z reguły od czasu likwidacji gimnazjów liczba uczniów stale obniża się.

Do szkół podstawowych Gminy uczęszcza obecnie liczba uczniów odpowiadająca ok. 85% dzieci w wieku szkolnym z terenu Gminy Kamieńsk. Przyjmując, że ta relacja się utrzyma, przygotowano prognozę liczby uczniów na kolejne 5 lat (słupki na wykresie narysowane przerywaną linią). Wynika z niej, że ostatnio zaobserwowany spadek liczby uczniów może być początkiem dalszego trendu, który w perspektywie roku szkolnego 2029/2030 będzie oznaczał utratę dodatkowych 90 uczniów względem bieżącego roku szkolnego. Liczba uczniów szkół podstawowych przełoży się w dalszych okresach również na liczbę potencjalnych uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Gminę Kamieńsk

Wyżej przedstawiona analiza demograficzna opiera się na założeniu, że dzieci dziś mieszkające na terenie Gminy Kamieńsk pozostaną w niej do czasu objęcia obowiązkiem szkolnym. Istnieje możliwość, że w przypadku przyspieszenia trendów migracyjnych w kierunku dużych ośrodków, utrata uczniów będzie jeszcze bardziej drastyczna.

Wykres 2. Łączna liczba dzieci i uczniów w jednostkach oświatowych Gminy na rok szkolny 2023/2024.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych – stan na 18 czerwca 2024r.

Subwencja oświatowa w latach 2018-2023 wzrosła z 5,9 do 8,4 mln zł – wzrost o 2,5 mln zł. Zgodnie z planem budżetu na rok 2024 Gmina Kamieńsk otrzyma subwencję oświatową o 2,8 mln zł (33%) wyższą niż wg wykonania za rok poprzedni, co jednak musi wystarczyć na pokrycie narzuconych na rok bieżący istotnych podwyżek dla nauczycieli, wzrostu płac z uwagi na podniesienie płacy minimalnej oraz wzrostu innych kosztów. Jak wynika z bieżących rozmów z wieloma samorządami gminnymi, dodatkowa subwencja pokrywa jedynie 2/3 wydatków niezbędnych na pokrycie podwyżek w oświacie w 2024 roku. Pozostałą kwotę ogólnie uzgodnionych podwyżek płac gminy muszą pokryć ze środków własnych.

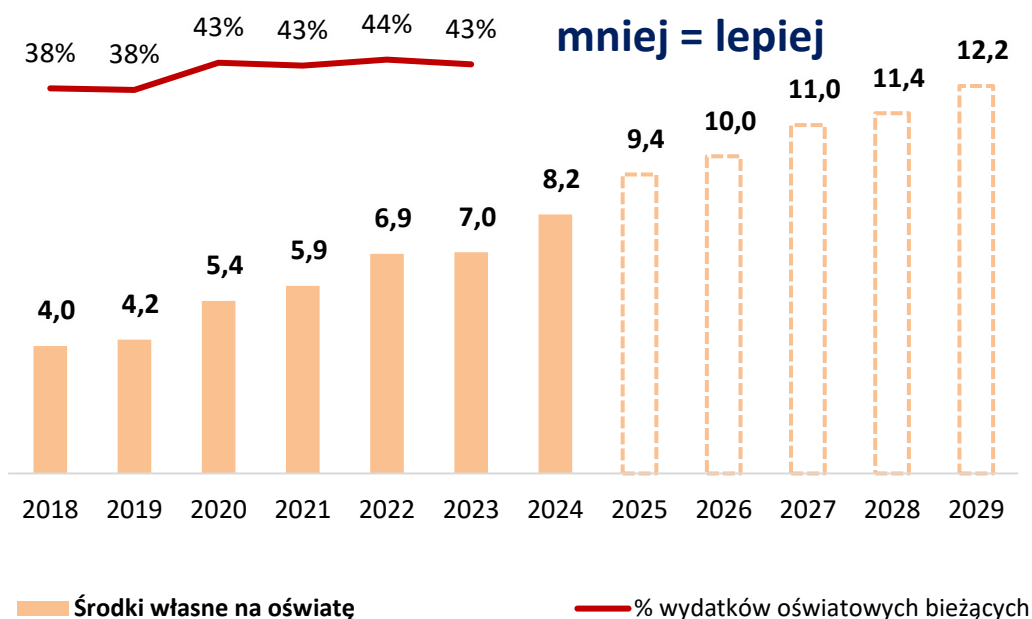
Wydatki bieżące na oświatę (wraz opieką do lat 3) od roku 2018 do 2023 wzrosły z 12,4 do 16,2 mln zł – o 3,8 mln zł, czyli o 50% więcej niż zwiększenie subwencji w tym okresie. W związku z tym, że zdecydowaną większość wydatków oświatowych stanowią regulowane przepisami pensje nauczycieli, wskazuje to na trwałą tendencję przekazywania przez rząd centralny niższej subwencji oświatowej niż wymaga tego utrzymanie sieci oświaty w samorządzie.

Wydatki bieżące na oświatę (bez inwestycji) w 2024, zgodnie z planem na koniec I kw., wyniosą niemalże 20,5 mln zł, czyli wzrost wydatków na oświatę rok do roku może wynieść ponad 4 mln zł wobec 2,8 mln zł dodatkowej subwencji oświatowej. Jest to sytuacja niebezpieczna dla budżetu Gminy Kamieńsk i może zagrozić jej płynności finansowej w przypadku braku podjęcia działań optymalizacyjno-ostrożnościowych.

Kryteria i kwoty subwencji oświatowej są powiązane z liczbą uczniów, jednak ostateczna kwota i kryteria przyznawania są, co roku określane ogólnie wobec samorządów. Podobnie sytuacja wygląda po stronie kosztów – na wzrost wydatków wpływ miały działania władz centralnych, w szczególności wynagrodzenia nauczycieli kształtowane ogólnie wraz z niedostatecznym finansowaniem subwencyjnym oraz kolejne reformy oświatowe.

Wykres poniżej przedstawia środki własne, jakie Gmina Kamieńsk zaangażowała w funkcjonowanie oświaty w badanym okresie wraz z prognozą na kolejne 5 lat. Ponownie wskazujemy, że są to środki w działach budżetu 801 „Oświata i wychowanie” oraz 854 „Edukacyjna opieka wychowawcza”, czyli na całą oświatę finansowaną z budżetu Gminy Kamieńsk.

Wykres 3. Zaangażowanie środków własnych w funkcjonowanie całej oświaty i opieki wychowawczej oraz klubów (w mln zł i jako procent wydatków bieżących na oświatę).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań finansowych JST oraz danych GUS i MF.

Zaangażowanie własne budżetu Gminy Kamieńsk w utrzymanie oświaty w latach 2018-2023 wzrosło o przeszło 73% – z 4,0 do 7,0 mln zł rocznie. Innymi słowy, w 2023 roku oznaczało to dodatkowe blisko 3,0 mln zł (względem 2018 r.) „przesunięte” z finansowania innych, ważnych zadań własnych samorządu z uwagi na niedostateczne otrzymywane środki z subwencji oświatowej. Zgodnie z planem budżetu w 2024 roku Gmina Kamieńsk z dochodów własnych będzie musiała sfinansować 8,2 mln zł kosztów funkcjonowania oświaty, co jest wartością nieuwzględniającą całości niezbędnych wydatków budżetu m.in. w wyniku podwyżek dla nauczycieli. Istnieje realna szansa, że poziom koniecznego zaangażowania własnego Gminy Kamieńsk w oświatę roku bieżącego będzie jeszcze wyższy. Część niedoszacowań została wskazana w kolejnych rozdziałach opracowania.

W prognozie na lata 2025-2029 przyjęto proporcjonalną liczbę uczniów wg dzieci z odpowiednich roczników mieszkających na terenie Gminy. Założono, że kwota subwencji na ucznia od 2025 r. będzie rosła o wartość inflacji. Takie samo założenie przyjęto dla kwoty wydatków bieżących Gminy na oświatę. Przy takich zachowawczych założeniach, zaangażowanie własne Gminy w 2029 r. może wynieść 12,2 mln zł, czyli o 5,2 mln zł więcej niż wg planu na 2024 r. Aby złagodzić ten trend konieczne jest podjęcie działań

optymalizujących wydatki oświatowe. Jest to sytuacja, w której znalazła się większość gmin w Polsce poza aglomeracjami dużych miast i wynika przede wszystkim z czynników zewnętrznych, takich jak malejąca liczba urodzeń i brak dostatecznej wysokości subwencji oświatowej.

Zaangażowanie własne w oświatę na tle grupy porównawczej

Dla celów analizy wybrano grupę porównawczą gmin posługując się następującymi kryteriami:

- gmina miejsko-wiejska,
- liczba uczniów szkół podstawowych w gminie jest bardzo zbliżona (+/- 16%) – w Gminie Kamieńsk w roku szkolnym 2023/2024 na dzień 30.09 wg SIO wynosiła **418**,
- brak szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez osoby trzecie,
- gmina jest organem prowadzącym dla szkół ponadpodstawowych,
- powierzchnia gminy jest zbliżona do Gminy Kamieńsk (+/- 22%), tj. **96 km²**.

Na podstawie wskazanych powyżej kryteriów wskazano następujące gminy do grupy porównawczej:

- ŁĄDEK-ZDRÓJ gm. miejsko-wiejska, pow. kłodzki, woj. dolnośląskie,
- LIPIANY gm. miejsko-wiejska, pow. pyrzycki, woj. zachodniopomorskie,
- NOWE MIASTECZKO gm. miejsko-wiejska, pow. nowosolski, woj. lubelskie,
- POGORZELA gm. miejsko-wiejska, pow. gostyński, woj. wielkopolskie,

Charakterystyki poszczególnych gmin prezentuje tabela poniżej.

Tabela 1. Gmina i grupa porównawcza JST.

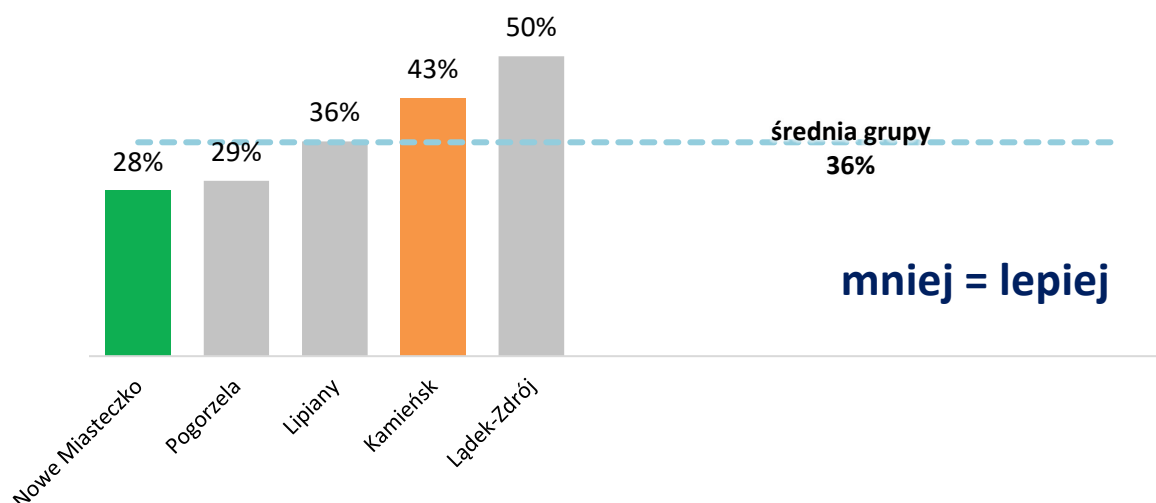
Nazwa JST	Typ JST	Powierzchnia	Liczba szkół podstawowych	Liczba uczniów SP	Liczba uczniów szkół ponadpodst.
KAMIEŃSK	gm. miejsko-wiejska	96	2	418	180
ŁĄDEK-ZDRÓJ	gm. miejsko-wiejska	117	2	391	121
LIPIANY	gm. miejsko-wiejska	95	1	353	67
NOWE MIASTECZKO	gm. miejsko-wiejska	77	2	394	110
POGORZELA	gm. miejsko-wiejska	97	1	356	375

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań finansowych JST oraz GUS BDL.

Porównanie dotyczy tylko działalności oświatowo-wychowawczej i nie dotyczy działalności żłobkowej z uwagi na bardzo różne uwarunkowania lokalne.

W Gminie Kamieńsk średni poziom deficytu w latach 2019-2023 wynosił **43%**, podczas gdy średnia w grupie porównawczej w tym czasie kształtowała się na poziomie **36%**. Szczegółowe porównanie wartości deficytu oświatowego prezentuje wykres poniżej.

Wykres 4. Poziom deficytu oświatowego (średni % bieżących kosztów oświaty pokrywany ze środków własnych gminy w latach 2021-2023).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań finansowych JST.

Spośród czterech samorządów znajdujących się w grupie porównawczej **tylko jedna gmina mają zaangażowanie własne w wydatki oświatowe na poziomie wyższym od Gminy Kamieńsk** (50%). Gminę Lipiany charakteryzował poziom wkładu środków własnych na poziomie zbliżonym do analizowanej gminy (36%). Dwie gminy Pogorzela i Nowe Miasteczko miały zauważalnie niższy wkład własny (28-29%). Warto zwrócić uwagę, że wszystkie porównywane gminy podobną strukturę sieci oświaty do Gminy Kamieńsk.

Pogłębiona analiza wskazała, że uczniowie w Gminie Pogorzela (z pary gmin o najwyższej efektywności finansowej) uzyskali w 2022 roku bardzo zbliżone wyniki nauczania od wyników uczniów z Gminy Kamieńsk. Analiza porównawcza wskazuje brak powiązania relatywnie dużego nakładu finansowego ponoszonego przez Gminę Kamieńsk z wynikami nauczania. Potwierdza to, że wskazana jest daleko posunięta optymalizacja wydatków oświatowych oraz przeprowadzenie dodatkowych analiz, jak inwestycję w oświatę zamienić w inwestycję w rozwój dzieci z terenu Gminy Kamieńsk.

Warto należy pamiętać, że każda gmina ma indywidualną specyfikę. Dla wskazania sposobów i kwot realnie możliwych do uzyskania oszczędności konieczne są pogłębione analizy, z których wnioski zostały przedstawione w dalszej części opracowania.

Struktura sieci szkół Gminy Kamieńsk

Liczba szkół, ich rozmieszczenie na terenie Gminy oraz specyfika to elementy, które mają znaczący wpływ na ostateczny kształt i funkcjonowanie systemu oświaty. Determinują one takie wskaźniki, jak np. liczba uczniów czy nauczycieli. Mają również ogromny wpływ na subwencję, a tym samym na finanse Gminy.

Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę

W roku szkolnym 2023/2024 Gmina Kamieńsk jest organem prowadzącym dla 3 jednostek oświatowych.

Poniżej przedstawiono charakterystykę poszczególnych jednostek oświatowych według stanu na 18 czerwca 2024 r.

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kamieńsku dalej ZS-P w Kamieńsku

Organem prowadzącym jest Gmina Kamieńsk. W Szkole Podstawowej w 18 oddziałach uczy się 372 uczniów (budynek 1). W szkole zorganizowanych jest 7 oddziałów przedszkolnych, do których uczęszcza 157 dzieci (Budynek 2). Zespół realizuje zadania zlokalizowane w dwóch budynkach.

2. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gorzędowie dalej ZS-P w Gorzędowie

Organem prowadzącym jest Gmina Kamieńsk. W Szkole Podstawowej w 8 oddziałach uczy się 46 uczniów. W szkole zorganizowany jest 1 oddział przedszkolny, do którego uczęszcza 14 dzieci.

3. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Kamieńsku dalej ZSP w Kamieńsku.

Organem prowadzącym jest Gmina Kamieńsk. W szkole prowadzone są trzy typy szkół ponadpodstawowych tj. 2 oddziały Branżowej Szkoły I stopnia – 21 uczniów, 4 oddziały technikum – 57 uczniów oraz 4 oddziały Liceum Ogólnokształcącego – 100 uczniów.

Liczba uczniów w oddziałach jednostek oświatowych Gminy 2023/2024

Celem poniższej analizy jest:

- określenie średniej liczby uczniów na jeden etat nauczycielski według stanu na 22 maja 2024 r.

- ustalenie liczby uczniów w szkołach podstawowych w oparciu o sprawozdanie SIO (stan na 30 września 2023)
- określenie wskaźnika liczby uczniów na oddział według stanu na 18 czerwca 2024 r.

Analizie poddano liczbę uczniów przypadających na jeden przeliczeniowy etat nauczycielski. Istotność wskaźnika jest na tyle duża, iż jest bardzo powszechną miarą efektywności szkół. Niska wartość wskaźnika oznacza niską efektywność i tym samym wyższe wydatki w przeliczeniu na jednego ucznia. W tabeli poniżej przedstawiono liczbę uczniów na etat nauczycielski w szkołach prowadzonych przez Gminę Kamieńsk w 2023/2024 r. Średnia liczba uczniów na etat nauczycielski dla szkół podstawowych przedstawia tabela poniżej.

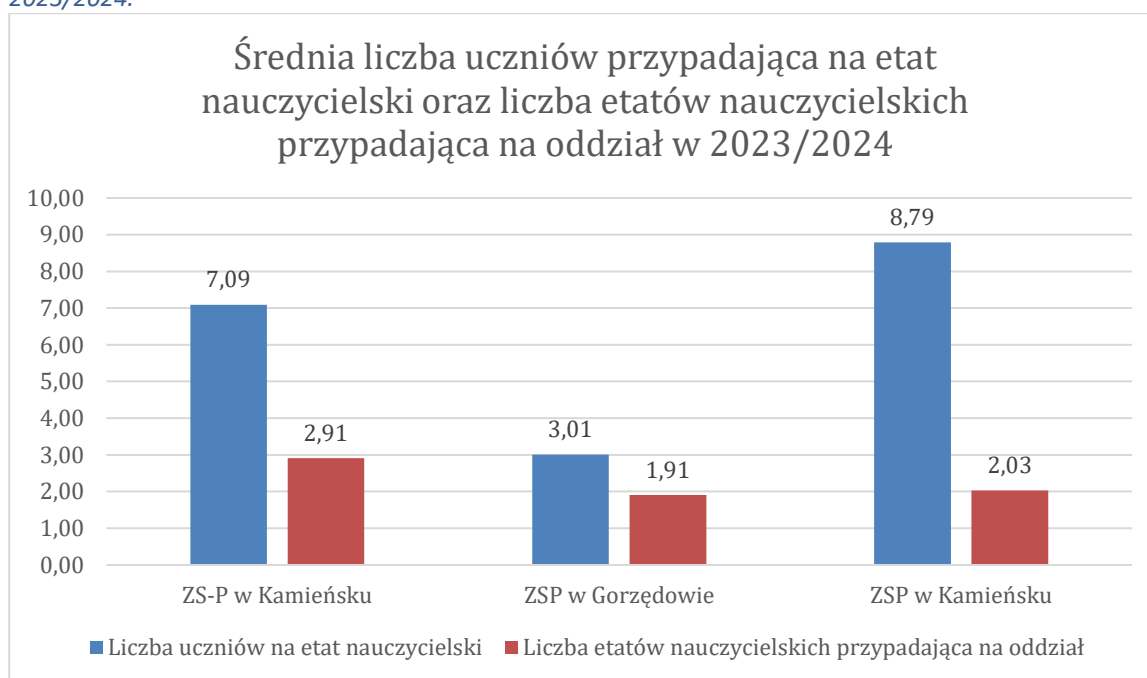
Tabela 2. Zestawienie liczby uczniów na 1 etat nauczycielski i liczby etatów na oddział w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych w 2023/2024

Etykiety wierszy	Liczba uczniów/dzieci 2023/2024	Liczba oddziałów w szkole 2023/2024	Liczba etatów nauczycieli w szkole 2023/2024	Liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski	Liczba etatów przypadająca na oddział
ZS-P w Kamieńsku	372	18	52,45	7,09	2,91
Szkoła podstawowa	372	18	52,45	7,09	2,91
ZSP w Gorzędowie	46	8	15,28	3,01	1,91
Szkoła podstawowa	46	8	15,28	3,01	1,91
ZSP w Kamieńsku	178	10	20,25	8,79	2,03
Branżowa szkoła I stopnia	21	2	3,76	5,58	1,88
Technikum	57	4	7,09	8,04	1,77
Liceum Ogólnokształcące	100	4	9,4	10,64	2,35
Szkoły podstawowe	418	26	67,73	6,17	2,60
BSI	21	2	3,76	5,58	1,88
Średnia Technikum	57	4	7,09	8,04	1,77
Liceum Ogólnokształcące	100	4	9,4	10,64	2,35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy diagnostycznych

Wskaźnik liczby uczniów przypadający na jeden etat nauczyciela jest niski – średni w Gminie dla szkół podstawowych wynosi **6,17 uczniów/na etat** to wskazuje na wysokie koszty oświaty w Gminie Kamieńsk, w **BSI – 5,58 uczniów/na etat**, **Techniku 8,04/uczniów na etat** i **LO 9,4 uczniów/na etat**. W celu zapewnienia pełnego pokrycia wydatków subwencionowanych na 1 nauczyciela powinno przypadać przynajmniej **16 uczniów**.

Wykres 5. Liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski oraz liczba etatów przypadająca na oddział w 2023/2024.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych – stan na 18 czerwca 2024 r.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, w szczególności §7:

1. Liczba dzieci w oddziale przedszkola wynosi nie więcej niż **25**. Oddział przedszkola obejmuje dzieci w zbliżonym wieku, z uwzględnieniem ich potrzeb, zainteresowań, uzdolnień oraz rodzaju niepełnosprawności;
2. Liczba dzieci w oddziale przedszkola integracyjnego i oddziale integracyjnym w przedszkolu ogólnodostępnym oraz liczba uczniów w oddziale szkoły integracyjnej i oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej wynosi nie więcej niż **20**, w tym nie więcej niż **5** dzieci lub uczniów niepełnosprawnych;
3. Liczba uczniów w oddziale klas I–III szkoły podstawowej wynosi nie więcej niż **25**.
4. Na zajęciach świetlicowych w szkole podstawowej ogólnodostępnej pod opieką jednego nauczyciela może pozostawać nie więcej niż **25** uczniów.
5. W klasach IV – VIII szkoły podstawowej podział na grupy jest obowiązkowy:
 - a. na obowiązkowych zajęciach z informatyki w oddziałach liczących więcej niż **24** uczniów, zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej

liczącej nie więcej niż 24 uczniów; liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej;

b. na obowiązkowych zajęciach z języków obcych nowożytnych w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż **24** uczniów; przy podziale na grupy należy uwzględnić stopień zaawansowania znajomości języka obcego nowożytnego;

c. na nie więcej niż połowie godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych – w oddziałach liczących więcej niż 30 uczniów;

d. na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej, a w przypadku zespołu szkół – także w grupie międzyszkolnej, liczącej nie więcej niż **26** uczniów.

W przypadku oddziałów liczących odpowiednio nie więcej niż 24, 26 lub 30 uczniów na zajęciach, o których mowa wyżej, podziału na grupy można dokonywać za zgodą organu prowadzącego szkołę. W klasach IV – VIII szkoły podstawowej zajęcia wychowania fizycznego, w zależności od realizowanej formy tych zajęć, mogą być prowadzone łącznie albo oddzielnie dla dziewcząt i chłopców. Przepisy prawa oświatowego nie regulują szczegółów dotyczących wielkości powierzchni, jaka powinna przypadać i obowiązywać na jednego ucznia.

Średnia wielkość oddziału to najczęściej stosowany wskaźnik organizacji szkół. Jest on zrozumiały nawet dla laików i intuicyjnie odbierany, jako wskaźnik dobrze odzwierciedlający warunki pracy i nauki w szkołach oraz jednostkowe koszty ich prowadzenia. Z jednej strony mniejsze oddziały stwarzają bardziej komfortowe warunki uczniom i nauczycielom, istnieje też powszechne przekonanie, że sprzyjają poprawie efektów kształcenia, mimo że nie potwierdzają tego eksperci. Dlatego daje się odczuć wyraźne społeczne oczekiwanie na tworzenie właśnie takich oddziałów (choć w odniesieniu do szkół ponadpodstawowych nie jest ono tak silne jak w wypadku szkół podstawowych). To oczekiwanie bardzo często nakłada się na zjawisko bezwładności organizacyjnej, które polega na dążeniu szkół (a ściślej mówiąc ich dyrektorów, przygotowujących projekty arkuszy organizacji do zachowania dotychczasowej organizacji mimo malejącej liczby uczniów. Z drugiej strony, przy mniejszych oddziałach koszty utrzymania szkół są wyższe, a wysokość

subwencji oświatowej, którą otrzymuje jednostka samorządu terytorialnego, zależy przede wszystkim od liczby uczniów.

Jednym z podstawowych wyznaczników efektywności sieci szkolnej na danym terenie jest przeciętna liczba uczniów w oddziale klasowym. Jest to istotne o tyle, że wiąże ze sobą dochody i wydatki oświatowe. Dochody oświatowe kształtowane są zasadniczo przez liczbę uczniów w jednostkach oświatowych. Natomiast na wydatki oświatowe wpływa liczba oddziałów w tych jednostkach, ponieważ od liczby oddziałów uzależniona jest liczba godzin nauczycielskich, które wpływają następnie na liczbę nauczycielskich etatów przeliczeniowych.

Należy podkreślić, że koszty kształcenia jednego ucznia są wynikiem liczebności (wielkości) oddziałów. Im niższa liczba uczniów w oddziale, tym większe koszty jednostkowe kształcenia uczniów danego oddziału. Istotna jest również możliwość dostosowania organizacji liczby (wielkości) oddziałów do zmiennej liczby uczniów, co z kolei pozostawia możliwość tworzenia dużych obwodów szkolnych.

Tabela 3. Zestawienie liczby uczniów w ZS-P w Kamieńsku 2023/2024

Wskaźnik	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kamieńsku wg arkusza 2023/2024								
	Ogółem	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Liczba oddziałów	18	2	2	2	2	2	3	3	2
Łączna liczba uczniów	372	37	48	38	51	45	61	65	27
Średnia liczba uczniów na oddział łącznie	20,7	18,5	24	19	25,5	22,5	20,33	21,66	13,5
Liczba uczniów spoza obwodu szkoły w klasie I 2023/2024	5	5	x	x	x	x	x	x	x
Liczba uczniów z obwodu szkoły w klasie I 2023/2024	32	32	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych – stan na 18 czerwca 2024 r.

W ZS-P w Kamieńsku średni wskaźnik liczby uczniów na oddział wynosi **20,7**.

Tabela 4. Zestawienie liczby uczniów w ZSP w Gorzędowie w roku 2023/2024

Wskaźnik	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gorzędowie wg arkusza 2023/2024								
	Ogółem	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Liczba oddziałów	8	1	1	1	1	1	1	1	1
Łączna liczba uczniów	46	5	5	4	4	10	5	8	5
Średnia liczba uczniów na oddział łącznie	5,8	5	5	4	4	10	5	8	5
Liczba uczniów spoza obwodu szkoły w klasie I 2023/2024	0		x	x	x	x	x	x	x
Liczba uczniów z obwodu szkoły w klasie I 2023/2024	5		x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych

W ZSP w Gorzędowie średni wskaźnik liczby uczniów na oddział wynosi 5,8.

Tabela 5. Zestawienie liczby uczniów w ZSP w Kamieńsku 2023/2024

Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Kamieńsku 2023/2024 - BS I stopnia						
Wskaźnik	Ogółem	Klasa I	Klasa II	Klasa III	x	x
Liczba oddziałów	2		1	1		
Łączna liczba uczniów	21		14	7		
Średnia liczba uczniów na oddział łącznie	10,5		14	7		
Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Kamieńsku 2023/2024 - Technikum						
Wskaźnik	Ogółem	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	Klasa V
Liczba oddziałów	4	1	1		1	1
Łączna liczba uczniów	57	20	15		11	11
Średnia liczba uczniów na oddział łącznie	14,25	20	15		11	11
Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Kamieńsku 2023/2024 - Liceum Ogólnokształcące						
Wskaźnik	Ogółem	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Klasa IV	X
Liczba oddziałów	4	1	1	1	1	
Łączna liczba uczniów	100	34	22	21	23	
Średnia liczba uczniów na oddział łącznie	25	34	22	21	23	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych

Średnia liczba uczniów w BSI – 10,5, Technikum – 14,25, Liceum Ogólnokształcące -25 uczniów na oddział.

Tabela 6. Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024

Etykiety wierszy	Liczba dzieci w przedszkolu/oddziale przedszkolnym	Liczba oddziałów w przedszkolu/w szkole	Liczba dzieci na oddział
ZS-P w Kamieńsku	157	7	22,43
ZS-P w Gorzędowie	14	1	14
Suma końcowa	171	8	21,375

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych

Wskaźnik liczby dzieci w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024 wynosi **21,375** dzieci na **1** oddział. Z punktu widzenia ekonomicznego i najbardziej efektywnym pod względem optymalizacji organizacji, byłyby oddziały w przedszkolu liczące **25**. Uwzględniając liczbę dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2023/2024, **średnia liczba oddziałów w przedszkolu powinna wynosić 7** (liczba dzieci 171:25 = 6,84). Na podstawie powyższego zestawienia, można stwierdzić, że liczba oddziałów w przedszkolu na odpowiednim poziomie.

Z punktu widzenia ekonomicznego najbardziej efektywnym pod względem finansowania subwencji oświatowej byłby oddział liczący w szkole podstawowej **24** uczniów. Uwzględniając liczbę dzieci/uczniów w jednostkach oświatowych Gminy w roku szkolnym 2023/2024, **średnia liczba oddziałów dla edukacji w ramach szkoły podstawowej powinna wynosić 18** (liczba uczniów 418:24 liczba ucz./oddz. = 17,42).

Na podstawie powyższego zestawienia, można stwierdzić, że liczba **26** oddziałów ogólnodostępnych w ramach szkoły podstawowej w stosunku do liczby uczniów w tych oddziałach jest zawyżona o **8** oddziałów.

Biorąc pod uwagę dane (z roku szkolnego 2023/2024) widać małą liczebność uczniów w oddziałach, zwłaszcza w ZS-P w Gorzędowie.

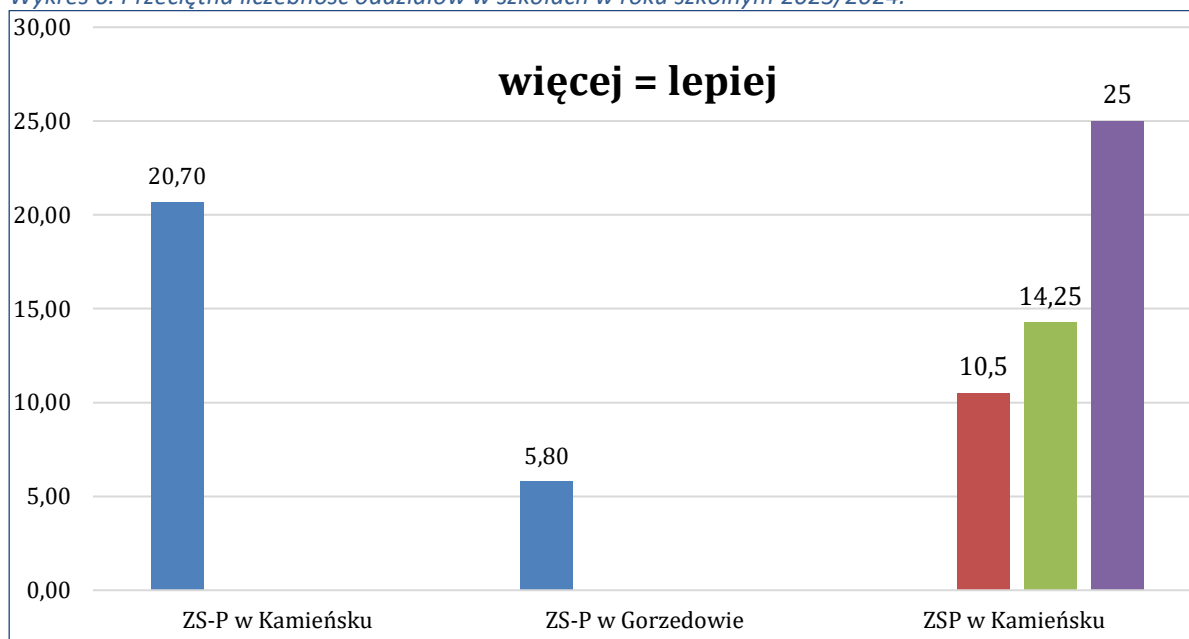
Analizując możliwości optymalizacji organizacji szkół i ich sieci należy odpowiedzieć na kilka pytań:

- Jakiek są potrzeby, a jakie możliwości zmian w organizacji szkół?
- Czy organizacja oświaty może być na bieżąco dopasowywana do zmniejszającej się liczby uczniów?
- Czy mniejsze koszty całkowite oświaty wynikające z mniejszej liczby uczniów można wykorzystać do podniesienia jej poziomu?

Możliwości zmian w zakresie zoptymalizowania lub ustandaryzowania zatrudnienia pracowników jednostek oświatowych w stosunku do liczby uczniów można wskazać na podstawie danych dotyczących liczebności oddziałów w roku szkolnym 2023/2024.

Analizując wielkość oddziałów w poszczególnych jednostkach oświatowych funkcjonujących w Gminie zwracają uwagę oddziały o małej liczbie uczniów. Przeciętną liczebność oddziałów w **szkołach podstawowych i ponadpodstawowych** obrazuje wykres poniżej.

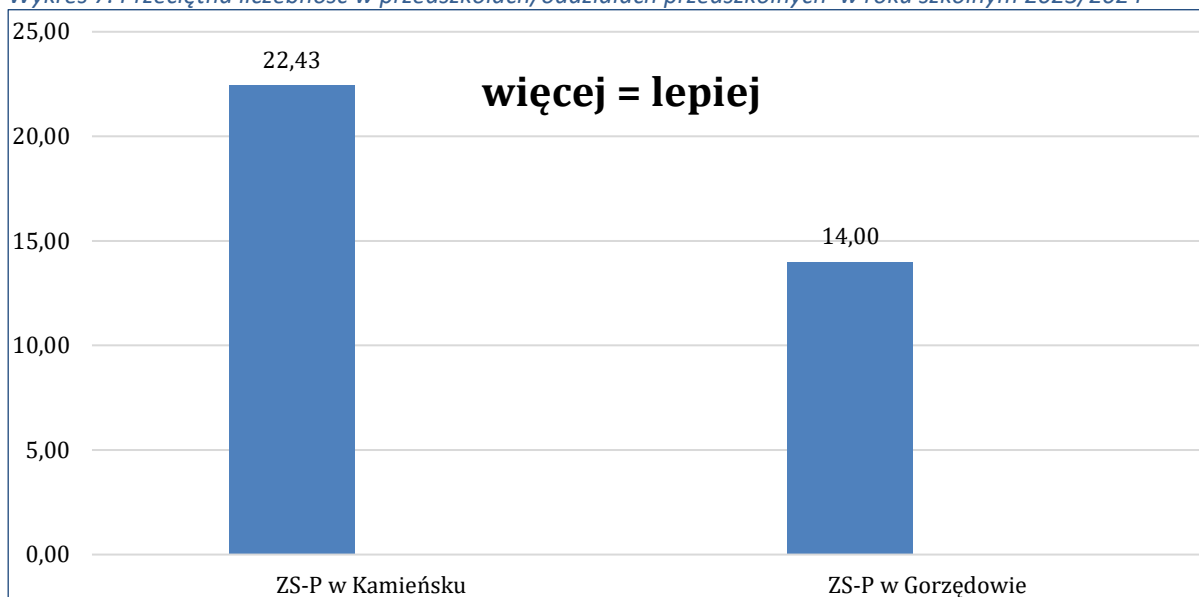
Wykres 6. Przeciętna liczebność oddziałów w szkołach w roku szkolnym 2023/2024.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych.

Wskaźnik liczby uczniów na oddział szkół podstawowych w Gminie Kamieńsk waha się od **5,8 w ZS-P w Gorzędowie – 20,7 w ZS-P w Kamieńsku uczniów na oddział. W szkołach ponadpodstawowych BSI – 10,5, technikum – 14,25, Liceum – 25 uczniów.**

Wykres 7. Przeciętna liczebność w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych arkuszy organizacji jednostek oświatowych.

W przedszkolach i oddziałach przedszkolnych Gminy oddziały liczą od 14 do 22,43 dzieci na oddział.

Liczba nauczycieli w jednostkach oświatowych Gminy

Kolejnym bardzo istotnym czynnikiem wpływającym na system oświaty i mającym duże znaczenie w kształtowaniu wydatków gminy jest struktura zatrudnienia w szkole, uwzględniająca zarówno kadrę pedagogiczną, jak i pracowników obsługi. Karta Nauczyciela i wynikające z niej prawa zatrudnionych na jej podstawie pedagogów, które w dużej mierze mają odzwierciedlenie w finansach, stanowią duże obciążenie dla budżetu gminy. Warto zatem zwrócić uwagę na racjonalne zarządzanie zasobami ludzkimi, co w przypadku jednostek oświatowych jest wyjątkowo trudne, gdyż w ślad za kadrą pedagogiczną podąża jakość kształcenia.

W strukturze wydatków działu 801 – Oświata i wychowanie najbardziej kosztowną pozycją są wynagrodzenia i pochodne. Stanowią one średnio ponad 80% wszystkich wydatków. Znaczna część środków na wynagrodzenia znajduje się w otrzymywanej przez każdą jednostkę samorządu terytorialnego (JST) subwencji oświatowej będącej częścią subwencji ogólnej. Wysokość subwencji zależy głównie od liczby uczniów, a także od stopnia awansu zawodowego zatrudnionych nauczycieli w jednostkach oświatowych danej gminy (wskaźnik

Di). Podstawą rozliczenia subwencji oświatowej są dane przekazywane corocznie przez każdą gminę, zawarte w sprawozdaniu SIO – spis na 30 września danego roku.

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę stosunków pracy nauczycieli w jednostkach oświatowych Gminy Kamieńsk w roku szkolnym 2023/2024 w ujęciu osobowym i etatowym.

Tabela 7. Liczba stosunków pracy nauczycieli w jednostkach oświatowych Gminy na rok szkolny 2023/2024

Nazwa jednostki	Ogółem etaty	Ogółem osoby	Ilość etatu na osobę
ZS-P w Kamieńsku	65,79	67	0,98
ZS-P w Gorzędowie	16,97	20	0,85
ZSP w Kamieńsku	21,13	30	0,70
Razem w jednostkach oświatowych	103,89	117	0,89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z arkuszy organizacji 2023/2024

W roku szkolnym 2023/2024 w jednostkach prowadzonych przez Gminę zatrudnionych jest 117 nauczycieli (w osobach, jako suma wszystkich nauczycieli zatrudnionych w poszczególnych szkołach i przedszkolach), co w przeliczeniu na etaty stanowi **103,89** etatu. Wskaźnik zatrudnienia (Wz), czyli **średnia ilość etatu przypadająca na 1 nauczyciela w osobie wynosi 1**. Najniższy wskaźnik zatrudnienia występuje w ZS-P w Gorzędowie – 0,80.

Wskaźnik zatrudnienia (Wz) w jednostkach prowadzonych przez Gminę Kamieńsk kształtuje się na niskim poziomie. Zakładając średnio 18-sto godzinny obowiązkowy wymiar zajęć, jeden nauczyciel (osoba) w roku szkolnym 2023/2024 pracowałaby – ok. 16/18 etatu.

Wartość wskaźnika (Wz) ma niebagatelne znaczenie dla realizacji art. 30 Karty Nauczyciela - osiągnięcia średniego wynagrodzenia na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Wskaźnik Wz powinien oscylować w granicach **1,2 - 1,4**. Oznacza to, że każdy nauczyciel powinien być zatrudniony na pełen etat i około **2-5 godziny ponadwymiarowe**. Godziny ponadwymiarowe stanowią pod tym względem bardzo istotny składnik wynagrodzenia nauczyciela.

Art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela wyróżnia cztery elementy składowe wynagrodzenia nauczyciela:

- Wynagrodzenie zasadnicze;
- Dodatki za wysługę lat, motywacyjny, funkcyjny, za warunki pracy, itp.;
- Wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- Nagrody i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy, za wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i dodatku socjalnego określonego w art. 54 KN (dodatek wiejski).

W pkt. 3 ustawodawca wyróżnił godziny nadwymiarowe, jako jeden z najważniejszych elementów realizacji art. 30 KN. Prawidłowo prowadzona polityka kadrowa organu prowadzącego szkoły i dyrektorów jednostek oświatowych powinna być ukierunkowana na ograniczenie liczby nauczycieli niepełnozatrudnionych w zamian za pełnozatrudnionych z godzinami nadwymiarowymi.

W kolejnych tabelach zestawiono dane dotyczące realizacji art. 30 KN w Gminie Kamieńsk w roku 2022 oraz 2023.

Tabela 8. Realizacja art. 30 KN w jednostkach oświatowych Gminy Kamieńsk za rok 2022 (w zł).

Stopnie awansu zawodowego od dnia 1 stycznia do 31 sierpnia 2022	Od dnia 1 września 2022 do dnia 31 grudnia 2022	Suma iloczynów średniej liczby etatów nauczycieli i średnich wynagrodzeń nauczycieli	Wydatki poniesione w 2022 r. na wynagrodzenia nauczycieli w składnikach o których mowa w art. 30 ust 1 ustawy	Kwota różnicy
Stażysta	Nauczyciel początkujący	826 992,92	922 234,99	95 242,07
Kontraktowy				
Mianowany	Mianowany	1 168 430,83	1 257 083,31	88 652,48
Dyplomowany	Dyplomowany	5 178 465,66	5 488 345,38	309 879,72

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń w jednostkach oświatowych Gminy za rok 2022.

Tabela 9. Realizacja art. 30 KN w jednostkach oświatowych Gminy Kamieńsk za rok 2023 (w zł).

Od dnia 1 września 2023 do dnia 31 grudnia 2023	Suma iloczynów średniej liczby etatów nauczycieli i średnich wynagrodzeń nauczycieli	Wydatki poniesione w 2023 r. na wynagrodzenia nauczycieli w składnikach o których mowa w art. 30 ust 1 ustawy	Kwota różnicy
Nauczyciel początkujący	834 214,36	894 240,82	60 026,46
Mianowany	1 342 310,63	1 417 325,17	75 014,54

Dyplomowany	5 793 440,34	5 972 240,89	178 800,55
-------------	--------------	--------------	------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń w jednostkach oświatowych Gminy za rok 2023.

Nauczyciele zatrudnieni w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Kamieńsk w 2022 i 2023 r. osiągnęli wymagane prawem średnie wynagrodzenie.

Należy pamiętać, że zwiększenie liczby nauczycieli (w osobach), przy tej samej liczbie etatów, prowadzi do zwiększenia kwoty wydatków ponoszonych na wynagrodzenia, w tym także na wypłaty dodatku uzupełniającego.

Corocznie w ustawie budżetowej ustalana jest kwota bazowa dla nauczycieli, która stanowi podstawę do ustalenia średnich wynagrodzeń oraz ewentualnych podwyżek dla nauczycieli.

Zgodnie z Ustawą Budżetową na rok 2024 r. od dnia 1 stycznia nastąpił wzrost wynagrodzeń nauczycieli. Stawki dla wynagrodzenia nauczycieli przyjęto zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy z dnia 20 lutego 2024 r.

Tabela 10. Minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli od 1 stycznia 2024r. (w zł) wg rozporządzenia .

Poziom wykształcenia		Nauczyciel nieposiadający stopnia awansu zawodowego (nauczyciel początkujący)	Nauczyciel mianowany	Nauczyciel dyplomowany
1	Tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym	4 908,00	5 057,00	5 915,00
2	Tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych, pozostałe wykształcenie	4 788,00	4 910,00	5 148,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Projektu Rozporządzenia MEN

W konsekwencji **średnie wynagrodzenie nauczycieli od 1 stycznia 2024 r. stanowi dla:**

- nauczyciela początkującego (120% kwoty bazowej) **5 889,60 zł**
- nauczyciela mianowanego (144% kwoty bazowej) **7 282,00 zł**
- nauczyciela dyplomowanego (184% kwoty bazowej) **10 883,60 zł**

Koszt zatrudnienia nauczyciela na pełen etat, aby spełnić średnie za 2024 r., przy założeniu przepisów obowiązujących od 1 stycznia 2024 r. roku jako uśrednienie całego roku, oraz prognozowany wzrost wynagrodzeń wg założeń do projektu subwencji oświatowej na rok 2024, przedstawia się następująco:

- Nauczyciel początkujący: $(5\,889,60 \times 12) = 70\,675,20 + (\text{ok. } 20,38\%)* = \mathbf{85\,078,80}$
- Nauczyciel mianowany: $(7\,282,00 \times 12) = 87\,384 + (\text{ok. } 20,38\%)* = \mathbf{105\,192,86}$
- Nauczyciel dyplomowany: $(8\,372 \times 12) = 100\,464 + (\text{ok. } 20,38\%)* = \mathbf{121\,020,72 \text{ zł}}$

* - do kwot bazowych doliczyć należy pochodne (ZUS) pracodawcy od kwoty brutto: emerytalna – 9,76%, rentowa – 6,50%, wypadkowa – 1,67% (lub inna zależnie od pracodawcy), składka na FP – 2,45%. Powyższe średnie należałoby zatem zwiększyć o 20,38% (przy wypadkowej 1,67%).

Na potrzeby niniejszej analizy i oszacowania kosztów przyjęto wynagrodzenie – 141 671 zł wynikające ze struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w Gminie Kamieńsk.

Tabela 11. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg SIO na 30 września 2023 r.

Struktura zatrudnienia nauczycieli wg SIO w 2023/2024		
Nauczyciele początkujący	6,3%	5 359,96
Nauczyciele mianowani	21,15%	22 248,29
Nauczyciele Dyplomowani	72,55%	114 063,20
Razem	100%	141 671,45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu nauczycieli wg SIO na dzień 30 września 2023 r.

Analiza finansowa planowanych wydatków oświatowych przez szkoły podstawowe Gminy Kamieńsk w 2023/2024

Analiza części oświatowej subwencji ogólnej Gminy Kamieńsk

Zakresem analizy objęto następujące obszary:

1. wysokość przydzielonej Gminie subwencji oświatowej w oparciu o algorytm podziału części oświatowej subwencji ogólnej na 2024 rok,
2. szczegółowe badanie danych dotyczących obliczenia wysokości ostatecznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2024 rok z podziałem na poszczególne jednostki oświatowe objęte audytem Gminy Kamieńsk.

Analizy dokonano w oparciu o Rozporządzenie MEN z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2024 (Dz. U. z 2023, poz. 2755).

Część oświatowa subwencji ogólnej jest dzielona między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego z uwzględnieniem zakresu realizowanych przez te jednostki zadań oświatowych.

Część oświatowa subwencji ogólnej jest dochodem jednostki samorządu terytorialnego (art. 3 ust.1 ustawy z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego).

Część oświatowa subwencji ogólnej (SO) składa się z trzech części:

1. SOA – kwota bazowa części oświatowej, według finansowego standardu A podziału części oświatowej na realizację zadań szkolnych,
2. SOB – kwota uzupełniająca, uwzględniająca wagi P zwiększające finansowy standard A na realizację zadań szkolnych,
3. SOC – kwota części oświatowej na realizację zadań przedszkolnych.

$$SO = SOA + SOB + SOC$$

Tabela 12. Wartości standardu finansowego A oraz wskaźnika korygującego Di w 2024 roku (w zł).

	Wartość 2024 r
Standard A	8 991,3565
Wskaźnik korygujący Di	1,1166375560

Standard A - otrzymuje się dzieląc kwotę ogólną subwencji (SO) pomniejszoną o 0,4% rezerwy przez ogólną liczbę uczniów przeliczeniowych w kraju.

Wskaźnik korygujący Di - wskaźnik uwzględniający stopnie awansu zawodowego nauczycieli. Zastosowanie tego wskaźnika umożliwia przekazanie relatywnie wyższych kwot części oświatowej subwencji ogólnej do tych JST, w których udział etatów nauczycieli o najwyższych stopniach awansu zawodowego w relacji do ogólnej liczby etatów nauczycieli jest wyższy niż średnie w skali kraju - co przekłada się na poziom ponoszonych przez poszczególne JST wydatków na wynagrodzenia nauczycieli. Wskaźnik na poziomie powyżej jedności w Gminie Kamieński wskazuje na wysoki udział etatów nauczycieli o najwyższych stopniach awansu zawodowego. Wysokość części oświatowej subwencji ogólnej uzależniona jest od liczby uczniów przeliczeniowych, otrzymanej poprzez zastosowanie zróżnicowanych wag dla wybranych kategorii uczniów oraz określonych typów i rodzajów szkół oraz wskaźnika korygującego uwzględniającego stopnie awansu zawodowego nauczycieli.

Tabela 13. Podział subwencji oświatowej na jednostki podlegające analizie w roku 2024

Etykiety wierszy	Suma z SA	Suma z Zadania SOB	Suma z SOC	Suma z Razem Subwencja
ZS-P w Gorzędowie	482 783,58	604 781,46	55 422,57	1 142 987,60
Przedszkole	-	-	54 698,39	54 698,39
Szkoła podstawowa	482 783,58	604 781,46	724,18	1 088 289,21
ZSP w Kamieńsku	1 797 175,45	945 474,94	4 402,57	2 747 052,97
Branżowa szkoła I stopnia	200 801,73	128 914,71	301,20	330 017,64
Liceum ogólnokształcące	993 968,55	393 671,79	3 197,76	1 390 838,10
Technikum	602 405,18	422 888,44	903,61	1 026 197,23
ZS-P w Kamieńsku	3 802 501,98	2 928 061,46	592 145,19	7 322 708,63
Przedszkole	-	-	586 441,44	586 441,44
Szkoła podstawowa	3 802 501,98	2 928 061,46	5 703,75	6 736 267,20
Suma końcowa	6 082 461,01	4 478 317,86	651 970,33	11 212 749,20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów SIO z dnia 30/IX/10/X/2023 oraz metryczki subwencji ogólnej na rok 2024

Od roku 2017 sześciolatki (dzieci oddziału „0”) objęte zostały subwencją oświatową. Do tej pory jednostki samorządu terytorialnego otrzymywały dotację na wszystkie dzieci przedszkolne. Od 2017 r. rozszerzeniu uległy zadania pozaszkolne subwencji oświatowej (SOC) o zadania związane z prowadzeniem przedszkoli/oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych, a także innych form wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 6 lat i więcej.

Podstawą naliczenia subwencji oświatowej na daną jednostkę oświatową jest między innymi liczba uczniów. W roku szkolnym 2023/2024 stan uczniów na 30 września na 2023 r. był podstawą do naliczenia kwoty subwencji oświatowej na 2024.

Liczba uczniów SIO (stan na 30 września 2023 r) – w zakresie jednostek objętych audytem w poszczególnych typach szkół wyniosła:

- szkoły podstawowe – 605,8176 uczniów,
- dzieci sześćioletnie w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach - 42

Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2014 roku - zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych - w dziale 801 *Oświata i Wychowanie* wprowadzone zostały nowe rozdziały w brzmieniu:

80149 – Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego,

80150 – Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących itp.

80152 - Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w gimnazjach, klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, liceach ogólnokształcących, technikach, szkołach policealnych, branżowych szkołach I i II stopnia i klasach dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia oraz szkołach artystycznych

Rozdziały te zostały utworzone w celu stworzenia możliwości ewidencji przez JST wydatków na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w ogólnodostępnych szkołach, przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego. W subwencji oświatowej przewidziano wsparcie finansowe samorządów poprzez przyznanie dodatkowych wag dla uczniów z upośledzeniem umysłowym, niesłyszących, niewidzących, z autyzmem, niepełnosprawnością ruchową itp.

Na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych i przedszkolach, Gmina Kamieńsk w ramach przydzielonej subwencji oświatowej otrzyma w roku 2024– **1 657 618 zł.** a na jednostki dla których organem prowadzącym jest Gmina Kamieńsk **1 657 618 zł.**

Zgodnie z art. 8 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych samorząd ma obowiązek wydatkować środki otrzymane w subwencji na kształcenie specjalne - ale określenie sposobu i formy realizacji tego obowiązku pozostawiono w gestii samorządu.

W tabeli przedstawiono liczbę uczniów i dzieci niepełnosprawnych, uczęszczających do szkół podstawowych i przedszkoli dla których organem prowadzącym jest gmina objętych analizą na terenie Gminy Kamieńsk, dla których została naliczona subwencja na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji i metod pracy 2024 r.

Tabela 14. Zestawienie liczby uczniów niepełnosprawnych wg wag i wartości w jednostkach oświatowych Gminy Kamieńsk w 2023/2024

Etykiety wierszy	Liczba uczniów	SA	P5	Wartość z P5	Suma z P6	Wartość z P6	P7	Wartość z P7	P8	Wartość z P8	P77	Wartość z P77	P81	Wartość z P81	Liczba uczniów/dzieci	Subwencja
ZS-P w Gorzędowie	1	10 040,09	0	-	0	-	0	-	2	190 761,64	0	-	0	-	2	200 801,73
Przedszkole	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-
Szkoła podstawowa	1	10 040,09	0	-	0	-	0	-	2	190 761,64	0	-	0	-	2	200 801,73
ZSP w Kamieńsku	0	-	1	14 056,12	0	-	1	36 144,31	2	190 761,64	0	-	0	-	4	240 962,07
Branżowa szkoła I stopnia	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-	-
Liceum ogólnokształcące	0	-	1	14 056,12	0	-	0	-	2	190 761,64	0	-	0	-	3	204 817,76
Technikum	0	-	0	-	0	-	1	36 144,31	0	-	0	-	0	-	1	36 144,31
ZS-P w Kamieńsku	0	-	1	14 056,12	3	87 348,75	1	36 144,31	9	858 427,38	2	190 761,64	1	29 116,25	17	1 215 854,45
Przedszkole	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	2	190 761,64	1	29 116,25	3	219 877,89
Szkoła podstawowa	0	-	1	14 056,12	3	87 348,75	1	36 144,31	9	858 427,38	0	-	0	-	14	995 976,56
Suma końcowa	1	10 040,09	2	28 112,24	3	87 348,75	2	72 288,62	13	1 239 950,66	2	190 761,64	1	29 116,25	23	1 657 618,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania danych z SIO na 30.09.2023.

Kwota środków finansowych zabezpieczonych w subwencji oświatowej na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji, nauki i metod pracy dla uczniów szkół i przedszkoli objętych audytem dla, których organem prowadzącym jest Gmina - wynosi **1 657 618,25 zł** dla 20 uczniów i 3 dziecka w Przedszkolu. Środki na kształcenie specjalne naliczane są na podstawie orzeczeń. Warunkiem uwzględnienia danego orzeczenia w subwencji a w konsekwencji jego „finansowania” jest data orzeczenia wydana i dostarczona do szkoły przed 30 września każdego roku.

Tabela 15. Zestawienie planu i subwencji na zadanie wymagające stosowania specjalnych metod pracy planowanych w roku 2024 w szkołach i przedszkolach dla których organem prowadzącym jest Gmina Kamieński.

Jednostka	Subwencja	Plan 80149	Plan 80150	Plan 80152	Różnica
ZS-P w Kamieńsku	1 215 854,45	181 949,00	1 153 694,00		- 119 788,55
ZS-P w Gorzędowie	200 801,73		222 868,00		-22 066,27
ZSP w Kamieńsku	240 962,07			90 170,00	+150 792,07
Suma końcowa	1 657 618,25	181 949,00	1 376 562,00	90 170,00	+ 8 937,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawienia subwencji i sprawozdań RB 28S za m-c maj 2024.

W wyniku analizy wydatków oświatowych zaplanowanych i wykonanych na realizację zadań kształcenia specjalnego w Gminie ustalono, że wydatki zaplanowano w wysokości niższej niż jest to określone w subwencji na rok 2024 dla szkół objętych audytem o **8 937,25 zł**.

Samorząd ma obowiązek wydatkować środki otrzymane w subwencji na kształcenie specjalne.

Ustawa o finansowaniu zadań oświatowych obowiązująca od 2018 r. uszczegóławia i doprecyzowuje wątpliwości interpretacyjne związane z wyodrębnieniem przez jednostki samorządu terytorialnego środków na zadania wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w wysokości nie mniejszej niż wynikająca z podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań, o których mowa w art. 127 ust 1 oraz art. 36 ust 17 Prawo Oświatowe. Wprowadzone rozwiązanie określa, że w przypadku szkół ogólnodostępnych, do wydatków na kształcenie specjalne zaliczają się wyłącznie wydatki na zadania, wynikające z realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego oraz w orzeczeniach o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (bez uwzględnienia wydatków finansowanych w ramach podstawowej kwoty subwencji naliczanej standardem finansowym). Takie podejście wyklucza zaliczanie do takich wydatków środków przeznaczonych na obsługę, administrację, itp.

Środki otrzymane na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki oraz metod pracy dla dzieci i młodzieży mają być przeznaczone na kształcenie specjalne **łącznie w ramach jednostki samorządu terytorialnego**. Oznacza to, że nie ma obowiązku

odnosić środków otrzymanych w subwencji do konkretnego ucznia niepełnosprawnego. Podobnie -nie ma obowiązku alokacji do konkretnej szkoły samorządowej.

Zgodnie z artykułem 8 ustawy z dnia 27 października 2017 o finansowaniu zadań oświatowych środki przeznaczone w roku budżetowym na realizację zadań związanych z organizacją kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 127 ust 1 ustawy - Prawo Oświatowe, oraz na organizację zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w art. 36 ust 17 ustawy - Prawo Oświatowe, środki przeznaczone przez JST w zakresie tych zadań stanowią sumę trzech grup wydatków:

1) Grupa 1

Środki zabezpieczone w budżetach odpowiednio Specjalnego Ośrodka Wychowawczego stanowiące sumę rozdz.: 80102, 80105, 80111, 80134, 80144, 85403 z wyłączeniem zadań dotyczących wczesnego wspomagania (85404) oraz środki Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego stanowiące sumę rozdz.: 80102, 80134, 85420 (art. 8 ust.2 pkt 1). – **ta grupa Gminy nie dotyczy.**

2) Grupa 2

Środki przeznaczone na realizację zadań w szkołach ogólnodostępnych. Są to środki przeznaczone w roku budżetowym na realizację zadań wynikających z zaleceń zawartych w:

- a) orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego,
- b) orzeczeniach o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,
- c) indywidualnych programach zajęć, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust 3 z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U z 2017 r. poz. 882)
- d) indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych, o których mowa w art. 127 ust. 3 ustawy – Prawo Oświatowe i zapewnieniu warunków ich realizacji (art. 8 ust.2 pkt. 2)

Łączną wartość planowanych wydatków z rozdziału 80149 i 80150 realizowanych w szkołach i przedszkolach ogólnodostępnych stanowią planowane wydatki wynikające z wag P5, P6, P7, P8, P77, określonych w Rozporządzeniu MEN z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2024 (Dz. U. z 2023, poz. 2755).

W realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży szkół i przedszkoli ogólnodostępnych - należy uwzględnić wydatki

dotyczące uczniów i dzieci w oddziałach ogólnodostępnych w odniesieniu do zadań realizowanych bezpośrednio z uczniem - na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Będą to: wydatki płacowe nauczycieli wraz z pochodnymi realizującymi zajęcia rewalidacyjne, zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze oraz zajęcia specjalistyczne, do których należą: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia emocjonalno-społeczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym. Oraz z pomocy psychologiczno-pedagogicznej – ZDW, rozwijające uzdolnienia i kształtujące umiejętność uczenia się o ile wynikają z IPET-u. W tej grupie należy ująć wydatki, które nie byłyby ponoszone gdyby uczeń był pełnosprawny, m.in. wydatki związane z:

- zatrudnieniem dodatkowej kadry wspierającej, np. wynagrodzenie tzw. nauczyciela współorganizującego lub pomocy nauczyciela realizującego zajęcia rewalidacyjne,
- zajęciami z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- zakupem pomocy dydaktycznych dla dzieci i uczniów niepełnosprawnych,
- organizacją wybranych zajęć edukacyjnych lub w grupie do 5 osób, jeśli uczeń takich wymaga.

3) Grupa 3

Środki związane z prowadzeniem oddziałów integracyjnych i specjalnych w szkołach ogólnodostępnych. W przypadku ich wystąpienia po stronie wydatkowej należy wykazać:

- wydatki związane z realizacją zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz
- środki wyliczone według wzoru określonego w art. 8 ust.2 pkt 3 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych:

$$\dot{S}_{inne} = \dot{S} * (S_{Si} - S_{Sin}) / S$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

$\dot{S}$ – Środki przeznaczone w roku budżetowym w tych szkołach

S_i – Standard „A” + wszystkie wagi (niepełnosprawności + integracyjne)

S_{Sin} – wagi tylko na niepełnosprawności bez P_8 ,

S – cała subwencja dla Gminy

Środków wyliczonych za pomocą wyżej określonego wzoru nie należy klasyfikować do rozdziału 80150 - **Oddziały integracyjne nie występują w Gminie.**

Wydatki szkół podstawowych Gminy Kamieńsk a naliczona subwencja oświatowa w roku 2024

Analiza finansowa szkół podstawowych i analiza porównawcza planowanych kosztów utrzymania uczniów w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2023/2024.

Przedmiotem analizy jest uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy otrzymywana przez Gminę Kamieńsk subwencja oświatowa na 2024 rok pokryje wszystkie wydatki subwencjonowane. Na wydatki jednostek oświatowych składają się wydatki subwencjonowane i nie subwencjonowane.

Wydatkami subwencjonowanymi w Gminie są wszystkie wydatki bieżące działu 801 *Oświata i Wychowanie* w rozdziałach:

80101 – Szkoły podstawowe, 80107 – Świetlice Szkolne, 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli, 80149, 80150, 80152 – Specjalna organizacja nauki – uczniowie/dzieci – niepełnosprawne

80195 – Pozostała działalność, 80115 – Technika, 80117 – BSI, 80120 – Licea ogólnokształcące

Wydatkami nie subwencjonowanymi w Gminie są wydatki działu 801 – *Oświata i Wychowanie* w rozdziałach:

80103 – Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (z wyłączeniem dzieci 6 letnich), 80104 – Przedszkola, 80113 – Dowożenie uczniów, 80148 – Stołówki szkolne, oraz Inwestycje.

Tabela 16. Wydatki subwencionowane szkół podstawowych Gminy Kamieńsk według planu na 2024 r. a naliczona subwencja bez oddziału „0” i subwencji na przedszkola.

Jednostka	80101	80107		80150	80195	80195 bez wydatków na Ukrainę	Razem wydatki subwencionowane	Liczba Uczniów	Wysokość subwencji	% procent pokrycia subwencją
ZS-P w Gorzędowie	2 453 517,00	1 000,00		222 868,00			2 677 385,00	46	1 088 289,21	41%
ZS-P w Kamieńsku	7 331 119,00	13 059,00		1 153 694,00	3 500,00		8 501 372,00	372	6 736 267,20	79%
Suma	9 784 636,00	14 059,00	-	1 376 562,00	3 500,00	-	11 178 757,00	418,00	7 824 556,40	70%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 285 jednostek budżetowych - stan na 31 maja 2024 r.

W 2024 roku na zadania subwencionowane jednostek oświatowych (szkół podstawowych) ogółem Gmina Kamieńsk planuje wydać kwotę wynoszącą około **11,2 mln zł na wydatki subwencionowane**, natomiast naliczona kwota subwencji na te jednostki wynosi **7,8 mln zł** (bez dzieci 6 letnich i przedszkoli). Kwotę różnicy, wynoszącą około **3,3 mln zł** należy pokryć z dochodów własnych Gminy na prowadzenie szkół podstawowych - co stanowi **30 %** wartości wydatków subwencionowanych.

Tabela 17. Wydatki subwencionowane szkół ponadpodstawowych Gminy Kamieńsk według planu na 2024 r. a naliczona subwencja na 2024 r.

Jednostka	80115	80117	80120	80152	80195	80195 bez wydatków na Ukrainę	Razem wydatki subwencionowane	Liczba Uczniów	Wysokość subwencji	Różnica	% procent pokrycia subwencją
ZSP w Kamieńsku	1 192 815,00	891 707,00	1 710 295,00	90 170,00	13 300,00		3 884 987,00	178	2 747 052,97	-1 137 934,03	71%
Branżowa szkoła I stopnia		891 707,00					891 707,00	21	330 017,64	-561 689,36	37%
Liceum ogólnokształcące			1 710 295,00				1 710 295,00	100	1 390 838,10	-319 456,90	81%
Technikum	1 192 815,00						1 192 815,00	57	1 026 197,23	-166 617,77	86%
Suma	1 192 815,00	891 707,00	1 710 295,00	90 170,00	13 300,00	-	3 884 987,00	178,00	2 747 052,97	-1 137 934,03	71%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 285 jednostek budżetowych - stan na 31 maja 2024 r.

W 2024 roku na zadania subwencionowane jednostek oświatowych (szkół ponadpodstawowych) ogółem Gmina Kamieńsk planuje wydać kwotę wynoszącą około **3,9 mln zł na wydatki subwencionowane**, natomiast naliczona kwota subwencji na te jednostki wynosi **2,75 mln zł**. Kwotę

różnicy, wynoszącą około **1,14 mln** zł należy pokryć z dochodów własnych Gminy na prowadzenie szkół podstawowych - co stanowi **29 %** wartości wydatków subwencionowanych.

Wydatkami subwencionowanymi objęte są również dzieci sześciolatnie w przedszkolach. Z uwagi na stworzenie materiału porównawczego, z tabeli wydatków subwencionowanych zostały wyłączone wydatki i subwencja dotyczące sześciolatków oraz wag subwencyjnych dotyczących przedszkoli. Ewidencja oddziałów przedszkolnych jest w rozdziale 80103 – *Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych*, 80106 – *Inne formy wychowania przedszkolnego* oraz 80104 – *Przedszkola*, 80149 będą przedmiotem analizy dalszej części opracowania.

W powyższej tabeli ujęte zostały wszystkie rozdziały subwencionowane działu 801 *Oświata i Wychowanie* przyporządkowane określonej jednostce oświatowej – szkoły podstawowe. Pozycja – „Razem” – jest sumą planowanych wydatków na 2024 rok, która została porównana z wysokością naliczonej na daną szkołę subwencji oświatowej.

Tabela 18. Zestawienie kosztów, subwencji i deficytu na ucznia w szkołach podstawowych za 2023/2024

Jednostka	Uczeń wg subwencji	Koszt ucznia 2024	Deficyt na ucznia
ZS-P w Gorzędowie	23 658,46 zł	58 204,02	- 34 545,56 zł
ZS-P w Kamieńsku	18 108,25 zł	22 853,15	- 4 744,91 zł
Suma	18 719,03 zł	26 743,44	- 8 024,40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 285 - stan na 31 maja 2024 - jednostek budżetowych na 2024 r.

Wysokość wydatków subwencionowanych i subwencję odniesiono w przeliczeniu na jednego ucznia szkoły podstawowej (bez przedszkoli). Dzięki temu możliwe jest dokonanie analizy porównawczej w poszczególnych szkołach. Najwyższy koszt ucznia występuje w ZS-P w Gorzędowie – **58 204,02 zł**. Średnia wysokość deficytu Gminy w wydatkach na oświatę w przeliczeniu na ucznia przeliczeniowego wynosi **8 024,40 zł**.

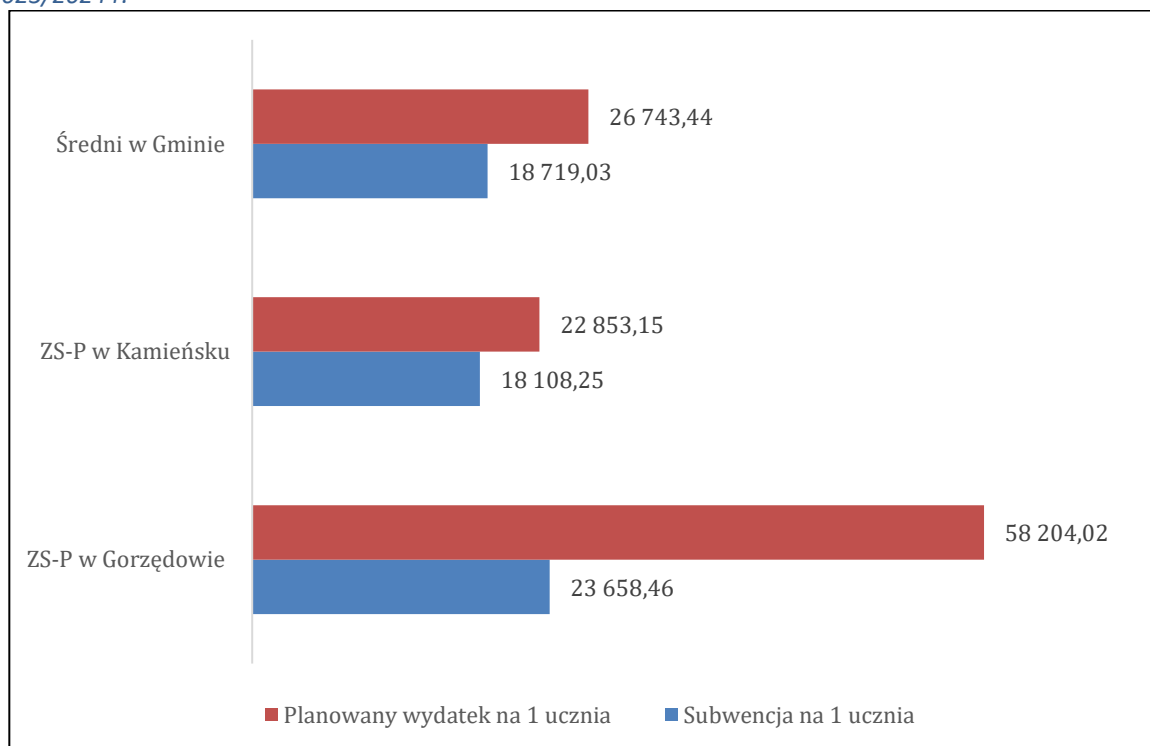
Tabela 19. Zestawienie kosztów, subwencji i deficytu na ucznia w szkołach ponadpodstawowych za 2023/2024

Jednostka	Uczeń wg subwencji	Koszt ucznia 2024	Deficyt na ucznia
ZSP w Kamieńsku	17 286,91 zł	21 825,77	- 4 538,86 zł
Branżowa szkoła I stopnia	15 715,13 zł	42 462,24	- 26 747,11 zł
Liceum ogólnokształcące	13 908,38 zł	17 102,95	- 3 194,57 zł
Technikum	18 003,46 zł	20 926,58	- 2 923,12 zł
Suma	15 432,88 zł	21 825,77	- 6 392,89 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB 285 - stan na 31 maja 2024 - jednostek budżetowych na 2024 r.

Wysokość wydatków subwencionowanych i subwencję odniesiono w przeliczeniu na jednego ucznia szkoły ponadpodstawowej z podziałem na typy szkół.

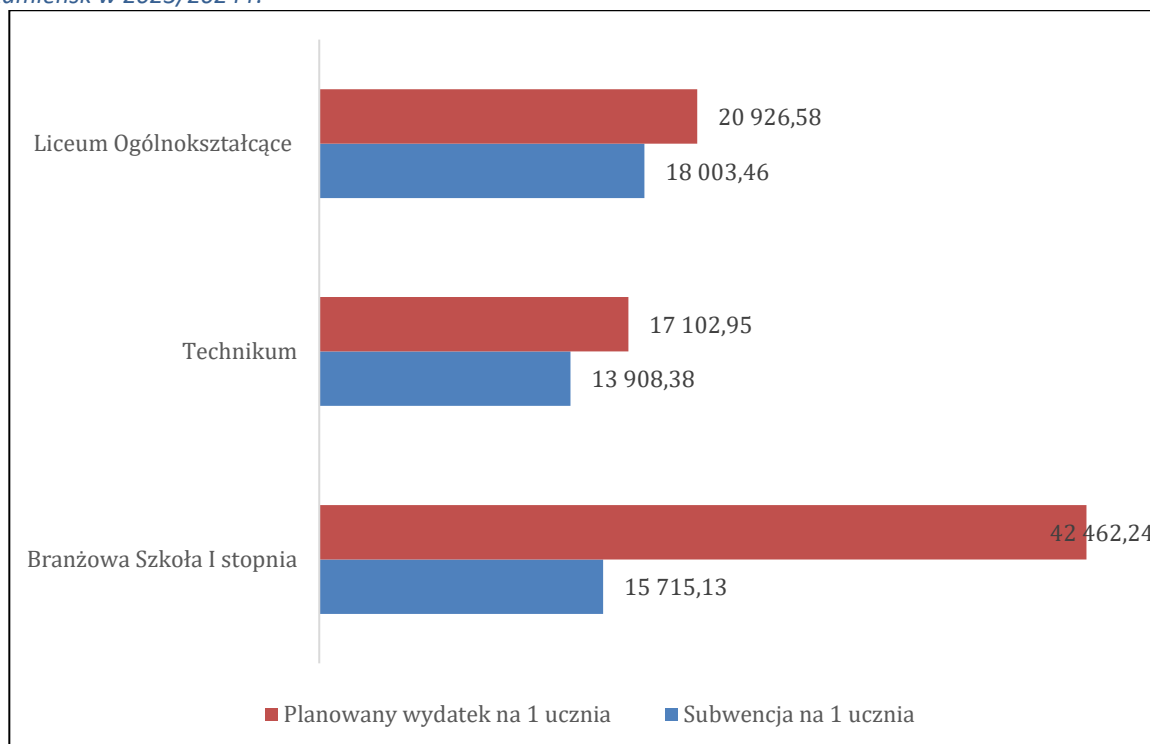
Wykres 8. Średni wydatek i subwencja na ucznia w ZSP w Kamieńsku prowadzonych przez Gminę Kamieńsk w 2023/2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie planów finansowych jednostek budżetowych stan na 31 maja 2024 oraz raportu SIO na 30.09.2022

Planowany średni wydatek na ucznia w 2024 jest najwyższy w ZS-P w Gorzędowie i jest wyższy od średniego dla gminy o **31 460,58 zł**.

Wykres 9. Średni wydatek i subwencja na ucznia w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Kamieński w 2023/2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie planów finansowych jednostek budżetowych stan na 31 maja 2024 oraz raportu SIO na 30.09.2022

Do zadań oświatowych **nie subwencjonowanych**, finansowanych z dochodów własnych Gminy należą wydatki działu 801 *Oświata i Wychowanie* w rozdziałach dla szkół podstawowych:

1. 80113 – Dowożenie uczniów,
2. 80148 – Stołówki szkolne oraz inwestycje; (udział wg wyliczonej metodologii liczba żywionych i wpłaty – pomniejszone o dokonane wpłaty).

Tabela 20. Zestawienie wydatków nie subwencjonowanych w 2023/2024

Jednostka	80113	80148	Razem	Liczba uczniów	Wysokość wydatków nie subwencji na ucznia
ZS-P w Gorzędowie	Nie wyodrębniono na szkoły		-	46	0,00
ZS-P w Kamieńsku		1 016 424,00	1 016 424,00	372	2 732,32
Suma	682 050,00	1 016 424,00	1 698 474,00	418	4 063,33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie planów finansowych jednostek budżetowych stan na 31 maja 2024 r.

Średnio na ucznia wysokość wydatków niesubwencjonowanych wynosi **4 063,33 zł**. Dodatkowo Gmina zabezpieczona ma w budżecie środki na wspólną obsługę szkół w

wysokości 284 500,55 zł, fundusz zdrowotny dla nauczycieli 10 000 zł, które nie są przypisane do poszczególnych jednostek.

Tabela 21. Wydatki subwencjonowane i nie subwencjonowane w 2024 r

Jednostka	Wydatki subwencjonowane	Wydatki nie subwencjonowane	Suma wydatków na szkoły podstawowe	Liczba uczniów	w przeliczeniu na jednego ucznia
ZS-P w Gorzędowie	2 677 385,00	-	2 677 385,00	46	58 204,02
ZS-P w Kamieńsku	8 501 372,00	1 016 424,00	9 517 796,00	372	25 585,47
Suma	11 178 757,00	1 016 424,00	12 195 181,00	418,00	29 175,07
Szkoły ponadpodstawowe					
Jednostka	Wydatki subwencjonowane	Wydatki nie subwencjonowane	Suma wydatków na szkoły ponadpodstawowe	Liczba uczniów	w przeliczeniu na jednego ucznia
ZSP w Kamieńsku	3 884 987,00	-	3 884 987,00	178	21 825,77
Branżowa szkoła I stopnia	891 707,00	-	891 707,00	21	42 462,24
Liceum ogólnokształcące	1 710 295,00	-	1 710 295,00	100	17 102,95
Technikum	1 192 815,00	-	1 192 815,00	57	20 926,58
Suma	3 884 987,00	-	3 884 987,00	178	21 825,77
Wydatki ujęte w budżecie gminy		976 550,00 ¹			
Razem	15 063 744,00	1 992 974,00	17 056 718,00	596	28 618,65

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB28S jednostek budżetowych stan na 31 maja 2024 r.

Na funkcjonowanie szkół podstawowych i ponadpodstawowych gmina planuje wydatkować kwotę **17 mln zł**, przy subwencji wynoszącej **10,5 mln zł**. (0,65 mln zł subwencji przypada na przedszkola). Z własnych środków na działalność szkół podstawowych i ponadpodstawowych Gmina jest zobowiązana wyasygnować **6,5 mln zł**.

¹ Wydatki na wspólną obsługę – 284 500 zł, fundusz zdrowotny nauczycieli – 10 000 zł, dowóz – 682 050 zł

Planowane wydatki przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i punktów przedszkolnych a źródła finansowania wydatków w 2024 r.

Analiza finansowa przedszkoli i analiza porównawcza kosztów utrzymania dzieci w przedszkolach w 2024 r.

Dokonując analizy wydatków na przedszkola należy mieć na uwadze źródła finansowania. W przypadku przedszkoli dodatkowymi środkami na finansowanie działalności jest - oprócz subwencji - dotacja przedszkolna. Zestawienie wydatków według klasyfikacji przedstawia tabela poniżej.

Tabela 22. Zestawienie dochodów i wydatków przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w roku 2024 w przedszkolach

Jednostka	80103 - oddziały przedszkolne w SP	80104	80149	Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych w SP		Liczba dzieci w przedszkolach		Razem wydatki	Subwencja	Wpływy z opłat za żywienie	Wpływy z opłat za wychowanie przedszkolne	Dotacja przedszkolna	Razem dochody	Dochody-Wydatki	Wysokość udziału gminy na w przeliczeniu na dziecko
				Ogółem	w tym 6 - latki	Ogółem	w tym 6 latki								
ZS-P w Gorzędowie	199 676,00			14,00	4,00			199 676,00	54 698,39	21 000,00		39 688,10	115 386,49	- 84 289,51	- 6 020,68
ZS-P w Kamieńsku		2 387 182,00	181 949,00			157,00	51,00	2 569 131,00	586 441,44	135 000,00	200 000,00	420 693,86	1 342 135,30	- 1 226 995,70	- 7 815,26
Suma	199 676,00	2 387 182,00	181 949,00	14,00	4,00	157,00	51,00	2 768 807,00	641 139,83	156 000,00	200 000,00	460 381,96	1 457 521,79	- 1 311 285,21	-13 835,94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań jednostek budżetowych RB 28S – za maj 2024. oraz raportu SIO na 30,09.2023. Kwota dotacji przedszkolnej – 3 968,81 zł w 2024 r.

Na prowadzenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych Gmina Kamieńsk planuje wydać w 2024 r. **2,77 mln** złotych. Do działalności przedszkoli Gmina jest zobowiązana wyasygnować **1,3 mln zł**. Analizę kosztów w przeliczeniu na dziecko w przedszkolu przedstawiam poniżej.

Tabela 23. Planowany koszt dziecka w przedszkolu i oddziale przedszkolnym w 2024 r.

Jednostka	Koszt dziecka w przedszkolu/Oddziale przedszkolnym roczny	Koszt dziecka w przedszkolu/oddziale przedszkolnym miesięczny
ZS-P w Gorzędowie	14 262,57	1 188,55
ZS-P w Kamieńsku	16 363,89	1 363,66
Suma	16 191,85	1 349,32

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań RB27S i RB28S jednostek budżetowych stan na 30 maja 2024 r. oraz raportu SIO na 30,09.2022

Średnie miesięczne koszty utrzymania dzieci w przedszkolach w Gminie Kamieńsk wynoszą **1 349,32 zł**.

Ogólnie należy stwierdzić, że koszty jednostkowe utrzymania ucznia w jednostkach oświatowych Gminy Kamieńsk kształtują się na wysokim poziomie. Kluczem w efektywnym wykorzystywaniu środków pochodzących z subwencji - jak również kluczem do ograniczenia wydatków w jednostce w ogóle - jest zoptymalizowanie liczby uczniów i dzieci w oddziale oraz liczby oddziałów. Należy podkreślić, że mniej oddziałów oznacza mniejszą liczbę potrzebnych do realizacji programu oświatowego etatów nauczycielskich. ***Jak wynika z analiz Instytutu Badań Edukacyjnych, nie ma bezpośredniego związku między wielkością klasy a wynikami uczniów***, tj. jakością kształcenia.

Analiza arkuszy organizacji szkół publicznych Gminy Kamieńsk na rok szkolny 2023/2024

W niniejszej części opracowania przedstawiam analizę organizacji zajęć w oddziałach poszczególnych szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Kamieńsk, w roku szkolnym 2023/2024. Analizy dokonano głównie w kontekście organizacji oddziałów, konieczności ich podziałów na grupy, zgodności liczb godzin z ramowym planem nauczania oraz rozdysponowanej liczby godzin nauczycielskich.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że wskazywane możliwości oszczędniejszej optymalizacji jednostek oświatowych w Gminie Kamieńsk poprzez zmniejszenie liczby oddziałów, zmniejszenie liczby godzin nauczycieli (zgodnie z obowiązującym prawem) nie zawsze jest wygodne dla nauczycieli. Ostateczna decyzja w zakresie sposobu organizacji sieci szkół musi być zatem zawsze kompromisem pomiędzy dobrem uczniów i wygodą pracy nauczycieli a możliwościami finansowymi samorządu.

Arkusze organizacji to obecnie najważniejszy dokument szkoły. Zatwierdzenie arkusza na kolejny rok szkolny to zaciągnięte zobowiązanie finansowe organu prowadzącego na bieżący rok kalendarzowy (wrzesień – grudzień), ale i na przyszły (do końca sierpnia następnego roku włącznie). Tym samym, zatwierdzone arkusze stanowią podstawę planowania przyszłorocznego budżetu.

W wielu przypadkach lakonicznie, nieprofesjonalnie skontrolowany i zweryfikowany przez jednostkę samorządową arkusz majowy skutkować może kłopotami finansowymi dla organu prowadzącego.

Samorządowy system finansowania jednostek oświatowych powinien zapewnić ich funkcjonowanie i skłonić do racjonalnego wydawania pieniędzy publicznych. Dyrektor szkoły opracowując projekt organizacji pracy szkoły ma obowiązek przestrzegać prawa oświatowego, zapewniając realizację zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych szkoły, ale również dostosować wielkość tych zadań do planu finansowego prowadzonej przez siebie placówki. Aspekty finansowe są często w tym zakresie pomijane przez dyrektorów, co może skutkować naruszeniem dyscypliny finansowej.

Dokonując analizy arkuszy, istotne znaczenie mają określone zasady udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, którym

powierzono stanowiska kierownicze w szkołach prowadzonych przez Gminę Kamieńsk oraz udzielania zwolnień od obowiązku realizacji tych zajęć, a także określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć specjalistów. Z dokumentów przedstawionych przez Gminę, wynika, że w ww. zakresie zostały podjęte uchwały, obowiązujące na dzień przeprowadzenia audytu:

- Uchwała nr XLII/469/22 Rady Miejskiej w Kamieńsku z dnia 28 lipca 2022 r. w sprawie określenia tygodniowego wymiaru godzin zajęć dla pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych nauczycieli przedszkoli i oddziałów przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6 letnie i młodsze, nauczycieli praktycznej nauki zawodu.
- Uchwała nr X/96/11 Rady Miejskiej w Kamieńsku z dnia 21 lipca 2011 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli oraz zwolnień od obowiązku realizacji zajęć nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze w publicznych szkołach i publicznych przedszkolach prowadzonych przez Gminę Kamieńsk.
- Uchwała nr VI/ 42/15 Rady Miejskiej w Kamieńsku z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr X/96/11 z dnia 21 lipca 2011 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli oraz zwolnień od obowiązku realizacji zajęć nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze w publicznych szkołach i publicznych przedszkolach prowadzonych przez Gminę Kamieńsk.
- Uchwała nr XLI/463/22 Rady Miejskiej w Kamieńsku z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr X/96/11 z dnia 21 lipca 2011 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli oraz zwolnień od obowiązku realizacji zajęć nauczycieli, którym powierzono stanowiska kierownicze w publicznych szkołach i publicznych przedszkolach prowadzonych przez Gminę Kamieńsk.

Arkusze organizacji musi być zgodny z aktualnym statutem szkoły, ponieważ od tego dokumentu organ prowadzący powinien rozpocząć sprawdzanie arkusza. To, czego nie ma w statucie (np. świetlica, zajęcia integracyjne, stanowisko drugiego wicedyrektora, psychologa, pedagoga, logopedy, pedagoga specjalnego), nie powinno znaleźć się w arkuszu organizacji i może być podstawą negatywnego stanowiska organu prowadzącego.

Arkusze organizacji na dany rok szkolny podlega zaopiniowaniu przez organ nadzoru – Kuratora Oświaty przed jego zatwierdzeniem przez organ prowadzący.

Opinie eksperta mają charakter obiektywnej oceny stanu istniejącego i zmierzają do wskazania takich rozwiązań, które w perspektywie mogą pozytywnie wpływać na lepszy organizacyjno- finansowy stan systemu oświaty w Gminie Kamieńsk.

Liczba zatwierdzonych godzin w arkuszach organizacji szkół jest sumą obowiązkowych godzin wynikających z ramowych planów nauczania oraz tzw. godzin dodatkowych. Liczbę godzin obowiązkowych określa *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół*. Ramowe plany nauczania określają tygodniową (semestralną) liczbę godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą w poszczególnych klasach danego typu szkoły. Dyrektor szkoły uwzględniając ramowy plan nauczania opracowuje tygodniowy rozkład zajęć.

Zgodnie z rozporządzeniem, każdy ramowy plan nauczania obejmuje również zajęcia z religii, etyki, wychowania do życia w rodzinie, zajęcia języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej, języka regionalnego oraz naukę własnej historii i kultury, zajęcia sportowe w oddziałach i szkołach sportowych oraz oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego, dodatkowe zajęcia edukacyjne (o których mowa w *art. 109 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. - Prawo oświatowe*), zajęcia języka migowego itp. Godziny określone w ramowych planach nauczania mają odzwierciedlenie w otrzymanej przez JST subwencji oświatowej.

W corocznej analizie arkuszy organizacyjnych ważną kwestią jest **maksymalna liczba uczniów** mogąca uczyć się w jednym oddziale. *Rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli*, nie określa liczby uczniów w kl. IV-VIII, tą kwestię pozostawiono do decyzji organu prowadzącego, przy czym zwiększając liczbę uczniów powyżej 24 lub 26 uczniów na oddział należy dokonać podziału na grupy, tj. powyżej 24 uczniów podział obowiązuje na obowiązkowych zajęciach z informatyki i języków obcych, natomiast w przypadku powyżej 26 uczniów na zajęciach z wychowania fizycznego. Liczba uczniów na zajęciach z informatyki (nie więcej niż 24) uzależniona jest również od liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej.

Maksymalna liczba uczniów w klasach I-III i konieczność podziału na grupy wynika wprost z *Rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli*.

Na **zajęciach świetlicowych** w szkole podstawowej ogólnodostępnej pod opieką jednego nauczyciela - zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli* - może pozostawać nie więcej niż 25 uczniów.

Szkoły podstawowe są zobowiązane zapewnić zajęcia świetlicowe dla uczniów, którzy pozostają w szkole dłużej ze względu na:

- czas pracy rodziców, na wniosek rodziców;
- organizację dojazdu do szkoły lub inne okoliczności wymagające zapewnienia opieki w szkole.

Należyte planowanie oraz racjonalne wykorzystanie pracy świetlicy zależy od tygodniowego rozkładu pracy szkoły (tzw. podziału godzin). Jeżeli wskaźnik zmianowości w szkole wynosi 1, tzn. liczba oddziałów jest równa liczbie klasopracowni, to praktycznie w godzinach 8:00-12:00 nie ma konieczności organizowania pracy świetlicy, bo uczniowie wszystkich klas uczestniczą w zajęciach lekcyjnych.

Ekspert zwraca uwagę, że czas pracy świetlicy bardzo często w dużym zakresie pokrywa się z organizacją innych zajęć pozalekcyjnych, np. w bibliotece, w kołach zainteresowań, na zajęciach sportowo-rekreacyjnych, zajęciach z pracą pedagoga, logopedy, itp. W sposób naturalny powoduje to realnie mniejszą liczbę uczniów korzystających ze świetlicy, a to z kolei powoduje mniejszą liczbę grup świetlicowych.

Możliwość łączenia klas reguluje *Rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli*. Zgodnie z nim, jeżeli w szkole organizowane jest nauczanie w klasach łączonych to:

- obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie I, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych samych klas z innymi klasami;
- w klasach II i III co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z wyjątkiem edukacji muzycznej, edukacji plastycznej, wychowania fizycznego prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami;

- w klasach IV-VII co najmniej połowę wymiaru godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z wyjątkiem muzyki, plastyki, i wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami;
- obowiązkowe zajęcia edukacyjne w klasie VIII, z wyjątkiem wychowania fizycznego, prowadzi się bez łączenia tych klas z innymi klasami.

W tabeli poniżej przedstawiono maksymalną liczbę zajęć łączonych w poszczególnych klasach szkoły podstawowej zgodnie ze wskazanym wyżej rozporządzeniem.

Tabela 24. Maksymalna liczba zajęć łączonych w poszczególnych klasach szkół podstawowych.

Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ogółem	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	Razem
	20	20	20	24	25	25	32	31	197
Możliwość łączenia:	5	5	5	6	6	6	6	4	43
▪ ed. muzyczna/muzyka	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)		
▪ ed. plastyczna/plastyka	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)		
▪ wychowanie fizyczne	(3)	(3)	(3)	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	
Inne łączenia (obowiązkowych zajęć edukacyjnych)	-	7,5	7,5	9	9,5	9,5	13	-	56
Razem liczba godzin łączonych	5	12,5	12,5	15	15,5	15,5	19	4	99
Liczba godzin oddzielnych	15	7,5	7,5	9	9,5	9,5	13	27	98

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli.

Kolejną ważną kwestią ujętą w arkuszu organizacji są **zajęcia biblioteczne**. Przepisy prawa oświatowego nie określają wymiaru czasu, w którym szkoła ma zapewnić dostęp do biblioteki. Nie ma tzw. norm zatrudnienia nauczycieli bibliotekarzy. Decyzję w zakresie organizacji pracy szkoły, w tym biblioteki podejmuje dyrektor szkoły.

Doświadczenie eksperta, a także praktyka wielu samorządów w Polsce, wskazuje na stosowanie przelicznika 1 godziny biblioteki na 15 uczniów. Ekspert **zwraca uwagę**, że proponowany przelicznik ma formę umowną i nie może być usankcjonowany np. uchwałą rady gminy, czy zarządzeniem wójta/burmistrza.

Organizację **zajęć z zakresu pomocy psychologiczno- pedagogicznej** normuje *Rozporządzenie MEN w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej*. Wyróżnia ono następujące rodzaje zajęć:

- zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, które nie należą do grupy zajęć dodatkowych; zajęcia te organizuje się dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności

w spełnianiu wymagań edukacyjnych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Liczba uczestników zajęć wynosi do 8 uczniów;

- zajęcia specjalistyczne, w tym m.in.:
 - a) zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć wynosi do 5 uczniów. Zajęcia prowadzą nauczyciele i specjaliści posiadający kwalifikacje z zakresu terapii pedagogicznej.
 - b) zajęcia logopedyczne, organizuje się dla uczniów z zaburzeniami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę. Liczba uczestników wynosi do 4 uczniów.
 - c) zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne organizuje się dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu społecznym - liczba uczestników: nie więcej niż 10, chyba że zwiększenie liczby uczestników jest uzasadnione potrzebami uczniów
 - d) inne zajęcia o charakterze terapeutycznym organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi mających problemy w funkcjonowaniu w przedszkolu, szkole lub placówce oraz z aktywnym i pełnym uczestnictwem w życiu przedszkola, szkoły lub placówki - liczba uczestników: nie więcej niż 10

Organizując zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno- pedagogicznej należy mieć na uwadze przyczynę kierowania na nie ucznia, tj. orzeczenie, opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, wniosek nauczyciela, itp. Taka informacja wskazuje źródło powstania kosztów – kształcenie specjalne czy środki własne JST. Ważną kwestią w zakresie organizacji jest liczba uczniów na określonych zajęciach.

Zakres zadań pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy określa *Rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i jednostkach*. W *Karcie nauczyciela* określono, że tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć dla:

- nauczyciela pedagoga, pedagoga specjalnego, logopedy, psychologa i doradcy zawodowego, a także terapeuty pedagogicznego, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradni psychologiczno- pedagogicznej nie może przekroczyć 22 godzin,

- nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudnianych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym wynosi 20 godzin.

Liczba godzin zajęć pedagoga, logopedy, psychologa i pedagoga specjalnego powinna wynikać ze standardów zatrudniania specjalistów wynikających z Karty Nauczyciela - od 1 września 2022 r oraz faktycznych potrzeb placówki i winna być uzgodniona z organem prowadzącym.

Zajęcia rewalidacyjne odbywają się tylko w przypadku ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Są organizowane na podstawie *Rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania, organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych oraz w sprawie szczegółowej organizacji szkół i przedszkoli*. Zgodnie z zapisami *rozporządzenia ramowy plan nauczania* określa m.in. minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych. W poszczególnych załącznikach określa się ten wymiar jako 2 godziny na każdego ucznia z niepełnosprawnością. Zajęcia te powinny być uwzględnione w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym (IPET) opracowywanym dla ucznia niepełnosprawnego. Czas trwania zajęć rewalidacyjnych to 60 minut. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć w czasie krótszym niż 60 minut, zachowując ustalony dla ucznia łączny czas tych zajęć w okresie tygodniowym. Przepisy nie rozstrzygają, czy zajęcia rewalidacyjne powinny być prowadzone indywidualnie, czy zespołowo. O tym powinny decydować potrzeby ucznia, cel zajęć itp. oraz formułowane na tej podstawie zalecenia zespołu.

Zatrudnienie nauczyciela współorganizującego normuje *Rozporządzenie MEN w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz Rozporządzenie MEN w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli*.

Karta Nauczyciela wprowadziła jednolite pensum dla nauczycieli współorganizujących, które wynosi **20 godzin tygodniowo**. Oznacza to, że nauczyciele współorganizujący z definicji nie będą na wszystkich lekcjach nawet w klasie pierwszej szkoły podstawowej.

Nauczyciel współorganizujący realizuje następujące zadania:

- prowadzi wspólnie z innymi nauczycielami zajęcia edukacyjne oraz wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych realizuje zintegrowane działania i zajęcia określone w programie,
- prowadzi wspólnie z innymi nauczycielami zajęcia edukacyjne oraz wspólnie z innymi nauczycielami, specjalistami i wychowawcami grup wychowawczych pracę wychowawczą z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym,
- uczestniczy, w miarę potrzeb, w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez innych nauczycieli oraz w zintegrowanych działaniach i zajęciach, określonych w programie, realizowanych przez nauczycieli, specjalistów i wychowawców grup wychowawczych,
- udziela pomocy nauczycielom prowadzącym zajęcia edukacyjne oraz nauczycielom, specjalistom i wychowawcom grup wychowawczych realizującym zintegrowane działania i zajęcia, określone w programie, w doborze form i metod pracy z uczniami niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym,
- prowadzi zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne (jeśli posiada odpowiednie kwalifikacje do niepełnosprawności ucznia),

W przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego i szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęci uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone, zatrudnia się dodatkowo nauczycieli współorganizujących kształcenie integracyjne posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych. Zadania tych nauczycieli zostały określone w § 7 ust. 7 ww. rozporządzenia.

Zgodnie z ww. przepisami prawa nauczyciele współorganizujący kształcenie integracyjne powinni posiadać kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej. Zatem, zgodnie z § 7 ust. 1-3, nauczyciel współorganizujący kształcenie integracyjne, mając kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej, posiada kwalifikacje do zajmowania ww. stanowiska, bez

konieczności uzupełnienia wykształcenia w zakresie odpowiednim do niepełnosprawności uczniów.

Wyjątek stanowią nauczyciele współorganizujący kształcenie integracyjne, którym dyrektor powierzy na podstawie § 5 pkt 4 ww. rozporządzenia w ramach wykonywanych obowiązków prowadzenie innych zajęć odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne, resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne – z wyjątkiem zajęć specjalistycznych organizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W tym przypadku bowiem nauczyciele muszą posiadać kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności ucznia.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gorzędowie – aneks nr 7 z dnia 30 stycznia 2024 r.

W ZS-P w Gorzędowie zorganizowanych jest 8 oddziałów szkoły podstawowej, do których uczęszcza 46 uczniów (stan na 18 czerwca 2024 r.) oraz 1 oddział przedszkolny – 14 dzieci.

Analiza arkusza organizacyjnego **w ZS-P w Gorzędowie** wykazuje rezerwy w organizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych:

- **W edukacji wczesnoszkolnej I-III** uczy się w 3 oddziałach 14 uczniów. Godziny do dyspozycji dyrektora w wymiarze 3 zostały przeznaczona na zajęcia rozwijające zainteresowania tj. zgodnie z obowiązującym przepisem dotyczącym przeznaczenia godzin.
- **W klasach IV-VI uczy się w 5 oddziałach** 31 uczniów. Godziny do dyspozycji dyrektora w wymiarze 5 zostały przeznaczona na zajęcia rozwijające zainteresowania tj. zgodnie z obowiązującym przepisem dotyczącym przeznaczenia godzin.
- Zajęcia organizowane są bez łączenia z innymi klasami. Istnieje możliwość zorganizowania zajęć w klasach łączonych według poniższej tabeli.

Tabela 25. Możliwa organizacja zajęć w klasach łączonych

Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ogółem	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	Razem
	20	20	20	24	25	25	32	31	197
Możliwość łączenia: ▪ ed. muzyczna/muzyka ▪ ed. plastyczna/plastyka ▪ wychowanie fizyczne	5 (1) (1) (3)	5 (1) (1) (3)	5 (1) (1) (3)	6 (1) (1) (4)	6 (1) (1) (4)	6 (1) (1) (4)	6 (1) (1) (4)	4 (4)	43
Inne łączenia (obowiązkowych zajęć edukacyjnych)	-	7,5	7,5	9	9,5	9,5	13	-	56
Razem liczba godzin łączonych	5	12,5	12,5	15	15,5	15,5	19	4	99
Liczba godzin oddzielnych	15	7,5	7,5	9	9,5	9,5	13	27	98

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli.

W klasach I-III:

- Klasy I-II na zajęciach edukacji muzycznej, plastycznej i wychowania fizycznego – ograniczenie godzin o **5**, pozostałe zajęcia w klasach I prowadzone są bez łączenia z innymi klasami. Możliwe oszczędności **39,2 tys. zł.**

- Klasy II i III na połowie wymiaru obowiązkowych godzin – **7,5 h.** – możliwe oszczędności **58,9 tys. zł.**

W klasach IV-VIII

- Klasy IV-V na połowie wymiaru obowiązkowych zajęć **9h** oraz na edukacji muzycznej, plastycznej i W-f – **6h.** Możliwe oszczędności **117,75 tys. zł.**

- Klasy VI i VII na połowie obowiązkowych zajęć **9,5h** oraz na edukacji muzycznej, plastycznej i W-F – **6h.** Możliwe oszczędności **121,7 tys. zł.**

➤ Dodatkowo zostały przyznane dodatkowe godziny organu prowadzącego w wymiarze **2h** – **15,6 tys. zł.** na zajęcia SKS. SKS nie znajduje podstawy prawnej. Zajęcia rozwijające zainteresowania mogą być realizowane w ramach GDD. Natomiast nie z dodatkowych godzin przyznanych przez organ prowadzący. Zgodnie z §3 ust 1 rozporządzenia¹³ organ prowadzący, na wniosek dyrektora szkoły, może dodatkowo przyznać nie więcej niż 3 godziny tygodniowo dla każdego oddziału w danym roku szkolnym na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych,
- realizację zajęć języka migowego,

- naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa.

W ZS-P w Gorzędowie zaplanowano 5h świetlicy szkolnej. Dyrektor przedstawił przykładowy tydzień organizacji świetlicy:

Tabela 26. Zestawienie pracy świetlicy w tygodniu od 16-20.10.2023 r. w Z-SP w Gorzędowie

TYDZIEŃ 16-20.10.2023	Poniedziałek		Wtorek		Środa		Czwartek		Piątek	
UCZNIOWIE	16.10.2023		17.10.2023		18.10.2023		19.10.2023		20.10.2023	
Godziny funkcjonowania świetlicy	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba Uczniów	Liczba grup
11.40-12.40	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0
12.45-13.45	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0
11.40-12.40	0	0	0	0	7	1	0	0	0	0
13.40-14.40	0	0	0	0	0	0	7	1	0	0
12.45-13.45	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora Z-SP w Gorzędowie

Nie rekomenduję zmniejszenia.

➤ W ramach zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej zorganizowano w ramach dodatkowych godzin:

Tabela 27. Zestawienie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w ZS-P w Gorzędowie

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np. pedagog, psycholog, w ramach pensum ewentualnie w ramach dodatkowych godzin
zajęcia logopedyczne	poprawa sprawności narządu mowy	oddział przedszkolny	6	3	2	logopeda
zajęcia logopedyczne	poprawa sprawności narządu mowy	I-III	6	2	3	logopeda
zajęcia logopedyczne	poprawa sprawności narządu mowy	IV-VIII	7	4	3	logopeda
korekcyjno-kompensacyjne	opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej	III-IV	4	1	1	terapeuta pedagogiczny
korekcyjno-kompensacyjne	opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej	V-VI	4	1	1	terapeuta pedagogiczny
korekcyjno-kompensacyjne	opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej	VII	3	1	1	terapeuta pedagogiczny
dydaktyczno-wyrównawcze	wyrównanie braków w nauce	I-III	6	1	1	nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np. pedagog, psycholog, w ramach pensum ewentualnie w ramach dodatkowych godzin
dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego	wyrównanie braków w nauce	IV-VIII	5	1	1	nauczyciel języka polskiego
dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki	wyrównanie braków w nauce	IV-VIII	10	2	2	nauczyciel matematyki
dydaktyczno-wyrównawcze z języka angielskiego	wyrównanie braków w nauce	V-VIII	7	2	2	nauczyciel języka angielskiego
emocjonalno-społeczne	na wniosek wychowawcy i rodzica	I-V	3	1	2	pedagog w ramach pensum
emocjonalno-społeczne	na podstawie orzeczenia PPP	VII	1	1	1	pedagog w ramach pensum

Źródło: Opracowanie na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora ZS-P w Gorzędowie

W ramach godzin wykazanych w arkuszu jako odrębne zorganizowano w ramach zajęć PPP:

- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne -3h dla 11 uczniów w 3 grupach. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, w tym specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć nie może przekraczać 5.

- Zajęcia logopedyczne – 8h – prowadzone w ramach pensum logopedy.

- Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – 8h dla 28 uczniów w 6 grupach. Na zajęciach ZDW z języka angielskiego w klasach V-VIII jest siedmiu uczniów w dwóch grupach. Zajęcia z ZDW organizuje się w grupach do 8 osób. Istnieje możliwość ograniczenia o **1 godzinę – 0,8 tys. zł mniej.**

- Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno- społeczne realizowane są w ramach pensum pedagoga w wymiarze 3h.

łącznie w ramach godzin PPP można ograniczyć o **1h – 0,8 tys. zł.**

- Zajęcia biblioteczne zaplanowano w wymiarze **9h**. Przyjmując przelicznik 15 uczniów na 1 godzinę biblioteki, istnieje możliwość ograniczenia godzin o **4**. Możliwe oszczędności **18,8 tys. zł.**
- **Organizacja kształcenia wymagającego stosowania specjalnych metod pracy dla uczniów ujętych w tabeli poniżej:**

Tabela 28. Wykaz uczniów niepełnosprawnych wg wag w 2023/2024

Etykiety wierszy	Liczba uczniów	SA	P8	Wartość z P8	Razem Subwencja
ZS-P w Gorzędowie	1	10 040,09	2	190 761,64	200 801,73
Przedszkole	0	-	0	-	-
Szkoła podstawowa	1	10 040,09	2	190 761,64	200 801,73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu SIO 30.09.2023 r.

Tabela 29. Wykaz wsparcia udzielonego uczniom wymagających stosowania specjalnych metod pracy w 2023/2024

LP ucznia/dziecka	klasa/oddział przedszkolny	Nr orzeczenia	Data orzeczenia	Nr arkusza/aneksu w którym ujęto orzeczenie	Rodzaj dysfunkcji	Rodzaj zajęć	Liczba godzin
Uczeń 1	7	83/2019-2020	03.07.2020	Nr 1	niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i niepełnosprawność ruchowa – niepełnosprawność sprzężona	zajęcia rewalidacyjne(2), zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, terapia logopedyczna, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, nauczyciel współorganizujący – 20h	25
Uczeń					Niepełnosprawność w stopniu głębokim	Rodzic zrezygnował z zajęć	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawienia z arkusza diagnostycznego i arkusza organizacji 2023/2024

W szkole znajduje się 2 uczniów z niepełnosprawnością w tym 1 uczeń w stopniu głębokim, któremu przysługuje zgodnie z rozporządzeniem 10h rewalidacji. W związku z pismem rodziców, rezygnujących z godzin rewalidacji, godziny zostały wycofane z arkusza organizacji. Drugi uczeń ma przyznane łącznie 25h nauczyciela współorganizującego kształcenie – koszt godzin około 181 338 zł. Co prawda dla ucznia przyznana jest subwencja w wysokości 100 400,86 zł to należna subwencja na szkołę wynosi 201 800 zł a wydatki 181 338 zł. W planie zabezpieczono środki w wysokości 228 868 zł. Jest to kwota za wysoka w stosunku do kosztów wynikających z arkusza o **47 530 zł**. Rekomenduję zmniejszenie planu finansowego o **47,5 tys. zł**.

- W arkuszu organizacji ZS-P w Gorzędowie zaplanowano 4 godziny pedagoga specjalnego – 0,18 etatu, logopedy 8 godzin – 0,36 etatu, 5 godzin psychologa – 6h – 0,18 etatu – wykazane jako vacat, pedagoga szkolnego – 5 godzin -0,23 etatu. Łącznie dla jednostki zaplanowano 0,95 wymiaru etatów specjalistów na 60 uczniów i dzieci. Zgodnie ze zmianami dotyczącymi standardów zatrudnienia specjalistów od 1 września 2022 r. wymiar etatu dla Z-SP w Gorzędowie wynosi 1 etat z czego 0,25 etatu psychologa i 0,25 pedagoga specjalnego. Łączny

wymiar jest na poziomie niższym niż wymagany. Od 1 września 2024 r. będzie zwiększony wymiar do 1,5 etatu.

W szkole zorganizowany jest oddział przedszkolny, do którego uczęszcza 14 dzieci. Dzieci przebywają 8 godzin i zatrudniony są nauczyciele w wymiarze 1,69 etatu tj. 40 godzin. Oddział przedszkolny nie wykazuje rezerw w organizacji.

➤ Wykazane powyżej rezerwy organizacyjne mogą stanowić ograniczenie godzin o **48h** tj. o **2,57 etatu** mniej, możliwe oszczędności w Z-SP w Gorzędowie - [420,25 tys. zł.](#)

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kamieńsku – aneks nr 1

W ZS-P w Kamieńsku zorganizowanych jest 18 oddziałów szkoły podstawowej , do których uczęszcza 372 uczniów oraz zorganizowanych jest 7 oddział przedszkolnych –157 dzieci. Wszystkie oddziały są oddziałami ogólnodostępnymi. (stan na 22 maja 2024 r.)

Analiza arkusza organizacyjnego **w ZS-P w Kamieńsku** wykazuje rezerwy w organizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych:

Szkoła Podstawowa

- **W edukacji wczesnoszkolnej I-III** uczy się w 6 oddziałach 123 uczniów. Godziny do dyspozycji dyrektora zostały przyznane w wymiarze 6h – przeznaczone na zajęcia rozwijające kompetencje z zakresu edukacji matematycznej oraz polonistycznej tj. zgodnie z obowiązującym przepisem dotyczącym przeznaczenia godzin. W edukacji wczesnoszkolnej nie ma możliwości zmniejszenia oddziałów i nie występują nieuzasadnione podziały na grupy.
- **W oddziałach klas IV-VIII** uczy się w 12 oddziałach 249 uczniów. W arkuszu organizacji szkoły na rok 2023/2024 w klasach IV - VII zaplanowano zajęcia W-F z podziałem na grupy (dziewczynki i chłopcy). Są to nieuzasadnione podziały, ponieważ, żaden oddział nie przekracza liczebności 26 (obligujący podział na grupy) i nie ma obowiązku podziału ze względu na płeć. Istnieje możliwość ograniczenia liczby godzin o **48h**. Możliwe oszczędności **377,7 tys. zł.** .
- Klasy IVa, Vb, VIc i VIId – są klasami sportowymi, którym na zajęcia w-f przyznano dodatkowe 6h. Również dokonano nieuzasadnionego podziału na grupy w klasach VIa, VIc, VIId. Rekomenduję likwidację podziału na grupy – **18h. mniej 141,6 tys. zł.**
- **Godziny do dyspozycji dyrektora** szkoły przeznacza się na zajęcia rozwijające kompetencje z edukacji polonistycznej, języka angielskiego i edukacji matematycznej
- **Dodatkowe godziny przyznane przez organ prowadzący.** W ramach dodatkowych godzin organ prowadzący przyznał 9h z przeznaczeniem na chór -1h, gimnastyka korekcyjna – 4h, koło plastyczne – 1h i koło techniczne – 1h, zajęcia z pierwszej pomocy 2h. Są to zajęcia nie przypisane do żadnego oddziału. Zajęcia chór, koło techniczne, koło plastyczne są zajęciami rozwijającymi zainteresowania uczniów. Zajęcia rozwijające zainteresowania mogą być realizowane w ramach GDD. Natomiast nie z dodatkowych godzin przyznanych przez organ prowadzący. Gimnastyka korekcyjna nie znajduje podstawy prawnej w realizowaniu. Ani

rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania ani rozporządzenia w sprawie zasad udzielania PPP ani w rozporządzeniu o kształceniu specjalnym nie przewiduje prowadzenia zajęć o nazewnictwie Gimnastyka korekcyjna. Gimnastykę korekcyjną – można realizować jako zajęcia rewalidacyjne albo Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym.

Zgodnie z §3 ust 1 rozporządzenia organ prowadzący, na wniosek dyrektora szkoły, może dodatkowo przyznać nie więcej niż 3 godziny tygodniowo dla każdego oddziału w danym roku szkolnym na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych,
- realizację zajęć języka migowego,
- naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa.

Rekomenduję ograniczenie godzin przyznanych nie zgodnie z przepisami prawa oświatowego – **7h – mniej 55,09 tys. zł.**

- W ZS-P w Kamieńsku zaplanowano **41h świetlicy szkolnej**. Dyrektor przedstawił przykładowy tydzień organizacji świetlicy:

Tabela 30. Zestawienie pracy świetlicy w tygodniu od 16-20.10.2023 r. – uczniowie

TYDZIEŃ 16-20.10.2023	Poniedziałek		Wtorek		Środa		Czwartek		Piątek	
UCZNIOWIE	16.10.2023		17.10.2023		18.10.2023		19.10.2023		20.10.2023	
Godziny funkcjonowania świetlicy	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba UCZNIÓW szkolnych przebywających na świetlicy	Liczba grup	Liczba Uczniów	Liczba grup
7.00-8.00	20	1	24	1	27	1	20	1	25	1
11.30-12.30	14	2	23	2	24	2	31	2	25	2
12.30-13.30	18	1	18	1	14	2	17	2	16	1
13.30-14.30	21	1	24	1	23	1	22	2	16	1
14.30-16.00	16	1	4	1	2	1	6	1	6	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora

Z zestawienia przedstawionego przez Dyrektora szkoły wynika, że zajęcia świetlicowe zorganizowane w wymiarze 35,5h. Poniżej przedstawiam wyjaśnienia Dyrektora w tym zakresie:

„Ze względu na specyfikę funkcjonowania świetlicy liczba uczniów w niej przebywających jest zdecydowanie mniejsza od liczby uczniów objętych opieką świetlicy. Wynika to z rozkładu jazdy autobusów szkolnych oraz planu zajęć. W godz. 7.00 - 8.00 w świetlicy przebywają tylko uczniowie przyjeżdżający do szkoły pierwszymi kursami autobusów. Pozostali dojeżdżający po przybyciu do szkoły udają się bezpośrednio pod swoje klasy. Zgodnie z regulaminem pracy świetlicy pod jej opieką znajdują się wszyscy uczniowie dojeżdżający autobusami szkolnymi oraz uczniowie oczekujący na odbiór przez rodzica. W godz. 8.00 - 11.30 świetlica nie funkcjonuje poza 4 godzinami lekcyjnymi tygodniowo wynikającymi z przydziału godzin dla wychowawców, którzy mogą mieć wtedy przydzielane zastępstwa w zależności od potrzeb lub wypełniają inne obowiązki. W godzinach popołudniowych liczba uczniów przebywających w świetlicy ulega zmianom ze względu na zajęcia pozalekcyjne lub lekcje wdż. Szkoła prowadzi dokumentację pracy świetlicy łącznie z dyżurami nauczycieli pełniących funkcje wychowawców w postaci dziennika elektronicznego Librus Świetlica.”

Nie rekomenduję zatem ograniczenia liczby godzin pracy świetlicy.

➤ W ramach zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej zorganizowano w ramach dodatkowych godzin wykazanych w arkuszu organizacji:

- Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – 7h
- inne terapie – 10h
- w arkuszu diagnostycznym wykazano również zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia, w wymiarze 20h - która nie jest wykazana w arkuszu, być może w arkuszu występuje inna nazwa.

Tabela 31. Zestawienie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w 2023/2024

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np. pedagog, psycholog, w ramach pensum ewentualnie w ramach dodatkowych godzin
zajęcia wspierające rozwój ucznia	trudności w nauce	2b	2	1	1	pedagog specjalny (w ramach pensum)
zajęcia emocjonalno-społeczne	trudności w kontaktach z rówieśnikami	2a, 3a	8	2	2	pedagog (w ramach pensum)
zajęcia emocjonalno-społeczne	trudności w kontaktach z rówieśnikami	1a,2b	7	1	1	pedagog specjalny (w ramach pensum)
terapia pedagogiczna	opinie i orzeczenia	1-4	30	9	9	nauczyciel terapeuta - godziny przyznane przez organ prowadzący

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np. pedagog, psycholog, w ramach pensum ewentualnie w ramach dodatkowych godzin
terapia logopedyczna	arkusz	1-3			15	logopeda
Zajęcia indywidualne z języka polskiego w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	6b	1	1	1	nauczyciel języka polskiego
zajęcia indywidualne z matematyki w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	6b	1	1	2	nauczyciel matematyki
zajęcia indywidualne z języka angielskiego w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	6b	1	1	2	nauczyciel języka angielskiego
zajęcia indywidualne z edukacji polonistycznej w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	3a	1	1	2	nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej
zajęcia indywidualne z edukacji matematycznej w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	3a	1	1	2	nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej
Zajęcia indywidualne z języka polskiego w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	7a	1	1	2,5	nauczyciel języka polskiego
zajęcia indywidualne z matematyki w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	7a	1	1	2	nauczyciel matematyki
zajęcia indywidualne z fizyki w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	7a	1	1	1	nauczyciel fizyki
zajęcia indywidualne z języka angielskiego w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	7a	1	1	1,5	nauczyciel języka angielskiego
zajęcia indywidualne z chemii w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	7a	1	1	1	nauczyciel chemii
zajęcia indywidualne z geografii w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	7a	1	1	1	nauczyciel geografii
zajęcia indywidualne z historii w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	7a	1	1	1	nauczyciel historii
zajęcia indywidualne z biologii w ramach ZSK	opinia, decyzja organu prowadzącego	7a	1	1	1	nauczyciel biologii
terapia logopedyczna	zalecenia wynikające z opinii i orzeczeń, przesiewowe badanie logopedyczne 5 i 6-latków	Grupa 4-latki	2		8	specjalista neurologopeda /w ramach pensum/
		Grupa 5-latki	24			
		Grupa 6-latki	24			
zajęcia korekcyjno – kompensacyjne	zalecenia wynikające z opinii i orzeczeń, dzieci mające trudności	Grupa 4-latki	3		7	pedagog terapeuta /część w ramach pensum i część w ramach godzin ponadwymiarowych/
		Grupa 5-latki	3			
		Grupa 6-latki	3			
zajęcia emocjonalno – społeczne	zalecenia wynikające z opinii i orzeczeń, dzieci mające trudności	Grupa 4-latki	2		5	pedagog specjalny /część w ramach pensum i część w ramach godzin ponadwymiarowych/
		Grupa 5-latki	2			

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa/oddział przedszkolny	Liczba uczniów/dzieci uczęszczających na zajęcia	Liczba grup	Liczba godzin	Specjalista prowadzący zajęcia np. pedagog, psycholog, w ramach pensum ewentualnie w ramach dodatkowych godzin
		Grupa 5-latki	1			
zajęcia z psychologiem	zalecenia wynikające z opinii i orzeczeń, dzieci mające trudności	Grupa 4-latki	1		5	psycholog /w ramach pensum/
		Grupa 5-latki	4			
		Grupa 6-latki	3			
terapia techniką sliding-in	zalecenia wynikające z opinii	Grupa 5-latki	1		1	pedagog terapeuta / w ramach godzin ponadwymiarowych/
Innowacja pedagogiczna "CHCĘ CZYTAĆ"	kształtowanie umiejętności czytania	Grupa 6-latki	25	1	1	wychowawca 6-latków /w ramach dodatkowych godzin niepłatnych/

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora

Bardzo pozytywnym działaniem są zajęcia prowadzone w ramach pensum specjalistów.

- Zajęcia biblioteczne zaplanowano w wymiarze **33h**.
- **Organizacja kształcenia wymagającego stosowania specjalnych metod pracy dla uczniów ujętych w tabeli poniżej:**

Tabela 32. Wykaz uczniów niepełnosprawnych wg wag w 2023/2024

Etykiety wierszy	P 5	Wartość z P5	P6	Wartość z P6	P7	Wartość z P7	P8	Wartość z P8	P77	Wartość z P77	P81	Wartość z P81	Subwencja
ZS-P w Kamieńsku	1	14 056,12	3	87 348,75	1	36 144,31	9	858 427,38	2	190 761,64	1	29 116,25	1 215 854,45
Przedszkole	0	-	0	-	0	-	0	-	2	190 761,64	1	29 116,25	219 877,89
Szkoła podstawowa	1	14 056,12	3	87 348,75	1	36 144,31	9	858 427,38	0	-	0	-	995 976,56
Suma końcowa	1	14 056,12	3	87 348,75	1	36 144,31	9	858 427,38	2	190 761,64	1	29 116,25	1 215 854,45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu SIO 30.09.2023 r.

Tabela 33. Wykaz wsparcia udzielonego uczniom wymagających stosowania specjalnych metod pracy w 2023/2024

LP ucznia/dziecka	klasa/oddział przedszkolny	Nr orzeczenia	Data orzeczenia	Nr arkusza/aneksu w którym ujęto orzeczenie	Rodzaj dysfunkcji	Rodzaj zajęć	Liczba godzin
uczeń 1	2a	527-2022/2023	10.05.2023	arkusz	słabowidzenie, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym	terapia logopedyczna -1 , rewalidacja-2, wspól. kształcenie -21	24
uczeń 2	2a	392-2021/2022	01.06.2022	arkusz	autyzm	terapia pedagogiczna-1, terapia logopedyczna -1, rewalidacja-2, wspól. kształcenie- 21 razem z uczeń1)	26
uczeń 3	3a	606-2020/2021	18.08.2021	arkusz	słabosłyszenie	terapia pedagogiczna-1, rewalidacja-2, wspól. kształcenie-20	23
uczeń 4	3a	371-2020/2021	16.06.2021	arkusz	autyzm	terapia logopedyczna-1, rewalidacja-2, wspól. kształcenie -20 razem z uczeń 3)	23
uczeń 5	3b	215-2020/2021	03.03.2021	arkusz	zespół Aspergera	terapia pedagogiczna-1, rewalidacja-2, wspomaganie-18	21
uczeń 6	4b	123-2022/2023	23.06.2023	arkusz	niepełnosprawność ruchowa	rewalidacja-2, wspól. kształcenie 23	25
uczeń 7	4b	742-2022/2023	19.7.2023	aneks 2	autyzm, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	terapia pedagogiczna-1, rewalidacja-2, wspól. kształcenie-15(razem z uczeń 6), zaj.indywidualne z języka polskiego-1, z matematyki-2, z języka angielskiego-1	22
uczeń 8	5a	510-2021/2022	13.07.2022	arkusz	zespół Aspergera	rewalidacja-2	2
uczeń 9	5a	125-2021/2022	24.06.2022	arkusz	niepełnosprawność ruchowa w tym z afazją	rewalidacja-2, wspól. kształcenie-17	19
uczeń 10	5a	59-2021/2022	26.01.2022	arkusz	niepełnosprawność ruchowa w tym z afazją	rewalidacja-2	2
uczeń 11	6a	47-2022/2023	07.09.2022	arkusz	autyzm	rewalidacja-2, wspól. kształcenie -22	24
uczeń 12	6b	64-2020/2021	31.05.2021	arkusz	niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	terapia pedagogiczna-1, rewalidacja-2, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze- 1, zaj. indywidualne z języka polskiego -1, z matematyki-2, z języka angielskiego-2	9
uczeń 13	8a	172-2019/2020	11.12.2019	arkusz	zespół Aspergera	rewalidacja-2, wspomaganie-20	22
uczeń 14	8b	248-2022/2023	16.11.2022.	arkusz, aneks 1	autyzm, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	rewalidacja-2, wspól. kształcenie-20, zaj. indywidualne z języka polskiego-3, z matematyki-2, z języka angielskiego -2	29
dziecko przedszkolne 1	Grupa 4-latk	603-2022/2023	14.06.2023	aneks nr 3	Autyzm	zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	0,5
						zajęcia emocjonalno – społeczne	0,5
						terapia logopedyczna	0,5

LP ucznia/dziecka	klasa/oddział przedszkolny	Nr orzeczenia	Data orzeczenia	Nr arkusza/aneksu w którym ujęto orzeczenie	Rodzaj dysfunkcji	Rodzaj zajęć	Liczba godzin
						zajęcia z nauczycielem współorganizującym kształcenie	20
dziecko przedszkolne 2	Grupa 4-latki	93-2021/2022	05.05.2022	aneks nr 3	Niepełnosprawność ruchowa w tym afazja		
						zajęcia emocjonalno – społeczne	0,5
						terapia logopedyczna	1,5
dziecko przedszkolne 2	Grupa 5-latki	121-2021/2022	27.10.2021	aneks nr 3	Autyzm	zajęcia emocjonalno – społeczne	0,5
						zajęcia emocjonalno – społeczne	0,5
						zajęcia z nauczycielem współorganizującym kształcenie	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawienia z arkusza diagnostycznego i arkusza organizacji 2023/2024

W szkole podstawowej jest 3 uczniów z wagą P6, jeden uczeń z wagą P1 i 9 uczniów z wagą P8. Dla 11 uczniów przyznano godziny nauczyciela współorganizującego kształcenie w wymiarze 161h. W przypadku uczniów z wagą P8, przyznanie godzin nauczyciela współorganizującego jest zgodne z wymogami prawnymi. Natomiast w przypadku ucznia nr 6, 9, gdzie wykazana jest niepełnosprawność ruchowa i niepełnosprawność ruchowa z afazją takiego obowiązku nie ma – tym dwóm uczniom przydzielono łącznie 40h nauczyciela współorganizującego kształcenie. Dodatkowo na dziecko przedszkolne nr 2 również z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją 20h – nauczyciela współorganizującego kształcenia. Łącznie przeznaczono na uczniów z niepełnosprawnością i dzieci przedszkolne **315,5h**. Koszt tych godzin **2 355 988,73 zł**. Środki zabezpieczone na kształcenie specjalne w przedszkolu i szkole wynoszą 1 335 643 zł. (za mało o 1 020 345,73 zł) a subwencja należna na jednostkę wynosi 1 215 854,45 zł to jest o 1 140 134,28 zł mniej niż przyznane godziny w ramach kształcenia. Wskazuję na brak konieczności przydzielania nauczyciela współorganizującego kształcenie dla dziecka przedszkolnego nr 2 i dla ucznia nr 6 i 9. – 60h mniej – **3 etaty – 425 013 zł mniej wydatków**. Ponadto proponuję rozważenie zaangażowania w proces pomocy nauczyciela zamiast nauczyciela współorganizującego kształcenie, oczywiście w przypadkach tam gdzie jest to możliwe. Ponadto żadne przepisy nie wskazują, że nauczyciel ma być przypisany do ucznia 1:1, można rozdzielić pracę nauczyciela np. na 2 uczniów.

- W arkuszu organizacji ZS-P w Kamieńsku zaplanowano 8 godzin pedagoga specjalnego – 0,36 etatu, logopedy 22 godziny – 1 etat, 13 godzin psychologa (vacat) – 0,59, pedagoga – 22 godzin -1 etat. Łącznie dla jednostki zaplanowano 2,95 wymiaru etatów specjalistów na 526 uczniów i dzieci. Zgodnie ze zmianami dotyczącymi standardów zatrudnienia specjalistów od 1 września 2022 r. wymiar etatu dla ZS-P w Kamieńsku wynosi 2,3 etatu z czego 0,57 etatu psychologa i 0,57 pedagoga specjalnego. Łączny wymiar jest na poziomie niższym niż wymagany, przy nie wystarczającym wymiarze pedagoga specjalnego. Od 1 września 2024 r. będzie zwiększony wymiar do 2,8 etatu.
- W roku szkolnym 2023/2024 uczęszcza łącznie 157 dzieci do 7 oddziałów przedszkolnych. Z informacji przedstawionej przez dyrektora, wynika, że dzieci przebywają 4h dziennie.

Tabela 34. Liczba dzieci w przedszkolu w Zespole według kategorii wiekowych w 2023/2024

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kamieńsku		
Grupa wiekowa	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
3-4 lata	4	81
5 letnie	1	25
6 letnie	2	51
starsze niż 6 lat	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji od dyrektora Przedszkola stan na 18 czerwca 2024 r.

Liczby dzieci z uwzględnieniem czasu pobytu w przedszkolach (dzieciogodzin)

Samo porównanie liczb dzieci w przedszkolach nie daje wiernego obrazu skali usług świadczonych przez te placówki. Trzeba jeszcze bowiem uwzględnić czasy pobytu wychowanków w przedszkolach - 25 dzieci, które przebywają w placówce 10 godzin dziennie wymaga (w pewnym przybliżeniu) tyle samo pracy nauczycieli i pracowników obsługi co 50 dzieci, które w przedszkolu spędzają tylko 5 godzin dziennie. Syntetycznym wskaźnikiem, który jednocześnie odzwierciedla liczbę dzieci i czas ich pobytu w przedszkolu, jest liczba dzieciogodzin. Wyliczam go, mnożąc liczbę dzieci przez odpowiadającą im liczbę godzin, które spędzają w placówce przedszkolnej. Zestawienie informacji o liczbach dzieciogodzin w Przedszkolu przedstawia tabela poniżej .

Tabela 35. Zestawienie liczby godzin pobytu w przedszkolu

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kamieńsku		
Liczba godzin pobytu w przedszkolu	Liczba dzieci	Liczba dzieciogodzin
1	10	10
2	38	76
3	18	54
4	22	88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z arkusza diagnostycznego od dyrektora przedszkola w zakresie godzin pobytu dzieci w 2023/2024

Liczby etatów, godzin specjalistycznych i etatów wsparcia Zespole szkolno-Przedszkolnym według arkusza 2023/2024

Na **etaty zasadnicze** składają się etaty typowych zajęć z dziećmi oraz typowe etaty wsparcia pedagogicznego. Do **typowych zajęć z dziećmi** włączono zajęcia odbywające się w oddziałach przedszkolnych i zerowych.

Na etaty zasadnicze z religią w Przedszkolu według arkusza przewidziano łącznie 16,46 etatów w tym etaty dodatkowe to 3,41.

Tabela 36 . Zestawienie etatów zasadniczych w przedszkolu według arkusza 2023/2024.

Tytuły	Liczba etatów	Liczba godzin
Etaty zasadnicze	11,93	245,5
Zniżka Dyrektor	0,44	11
Razem	12,37	255,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy 2023/2024

Dodatkowo w Przedszkolu zatrudnieni są specjaliści oraz realizowane są zajęcia specjalistyczne z PPP – omówienie wyżej łącznie ze szkołą podstawową.

Z liczby godzin etatów zasadniczych wynika, że średnio 7 oddziałów pracuje po **7,01** dziennie w pełnym obłożeniu liczebnym w oddziałach. Natomiast z tabeli dotyczącej czasu pobytu dzieci wynika, że nie wszystkie dzieci przebywają w przedszkolu do 4h. Poniżej przedstawiam w tym zakresie wyjaśnienia.

Wskaźniki organizacji przedszkola

Wskaźniki organizacji odnoszone do dzieciogodzin (liczb dzieci z uwzględnieniem czasu ich pobytu w przedszkolu) najlepiej nadają się do porównywania organizacji placówek w przypadku zajęć odbywających się w oddziałach. Podstawowym wskaźnikiem organizacji

przedszkola jest liczba etatów nauczycielskich przypadających na 100 przeliczeniowych dzieciogodzin.

Dzieciogodziny to wartość opisująca łączny czas pobytu wszystkich dzieci w przedszkolu w ciągu jednego dnia. Jest sumą iloczynów liczb dzieci przebywających w przedszkolu przemnożonych przez liczbę godzin pobytu. W analizie porównujemy dzieciogodziny z liczbą etatów nauczycielskich, czyli czasem pracy nauczycieli przypadających na jeden etat. Z powodu różnic w dziennej liczbie godzin pracy nauczycieli z pensum 23 i pensum 25 zachodzi konieczność dostosowania wartości dzieciogodzin do jednego z w/w pensów. W analizie preferujemy dostosowywanie do pensum 25, gdyż w zdecydowanej większości organów prowadzących takie pensum przeważa. Nauczyciel zatrudniony w wymiarze jednego etatu według pensum 23 musi jednego dnia pracować średnio 4,6 godziny, natomiast nauczyciel z pensum 25 pracuje odpowiednio 5 godzin. Różnica czasu pracy wynosi więc 0,4 godziny, co dla grupy 25 dzieci (jednego oddziału) oznacza 10 dzieciogodzin (10 dzieci x 0,4 godziny = 10 dzieciogodzin). Aby móc porównać dzieciogodziny z pracą wszystkich nauczycieli przedszkola (etatami nauczycielskimi z różnym pensum) należy do każdego etatu z pensum 23 dodać 10 dzieciogodzin. Przeliczeniowa liczba dzieciogodzin jest więc wartością rzeczywistą powiększoną o iloczyn liczby 10 i liczby etatów nauczycielskich realizowanych według pensum 23. W przypadku Przedszkola otrzymana liczbę dzieciogodzin przeliczeniowych przedstawia tabela poniżej.

Tabela 37. Zestawienie przeliczeniowej liczby dzieciogodzin i wskaźników organizacji przedszkola

Nazwa placówki	Przeliczeniowa liczba dzieciogodzin	Wskaźnik organizacji przedszkola
ZS-P w Kamieńsku	245,5	1,07

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy 2023/2024.

Uzyskany zasadniczy wskaźnik organizacji mierzony liczbą typowych, przeliczeniowych etatów nauczycielskich na 100 przeliczeniowych dzieciogodzin wynosi **1,07**. Wskaźniki w optymalnie zorganizowanych przedszkolach wynoszą **0,85**. Istnieje możliwość ograniczenia zatrudnienia w przedszkolu o **2 etaty – 283 tys. zł mniej**.

Wykazane powyżej rezerwy organizacyjne mogą stanowić ograniczenie godzin o 133 h tj. o **7,06 etatu** mniej, możliwe oszczędności w ZS-P w Kamieńsku - **999,39 tys. zł. i w oddziałach przedszkolnych o 2 etaty – 50h – 283 tys. zł.**

Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Kamieńsku

Zespół Szkół Ponadpodstawowych prowadzi kształcenie:

- W Liceum Ogólnokształcącym
- Technikum
- Branżowej Szkole I stopnia

Szkoła dysponuje następującymi pracownikami:

Tabela 38. Wykaz pracowni przedmiotowych wraz z liczbą stanowisk pracy

Wykaz pracowni przedmiotowych	Liczba stanowisk pracy	Uwagi
5	14	
6	18	
9	24	
10	20	
11	22	
12	16	
31	16	pracownia komputerowa
33	34	
34	26	
36	24	
37	22	
38	18	pracownia komputerowa
39	22	
1	8	pracownia przedmiotów zawodowych
2	8	pracownia przedmiotów zawodowych
7	8	pracownia przedmiotów zawodowych
11	8	pracownia przedmiotów zawodowych
17	8	pracownia przedmiotów zawodowych
22		sala gimnastyczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora .

I Liceum Ogólnokształcące

W szkole znajduje się **4 oddziały** ogólnodostępne, w których w roku szkolnym 2023/2024 uczy się **100 uczniów** z czego:

1) 1 oddział klasy I – liczba uczniów 34 o dwóch profilach kształcenia:

- Oddział policyjno-wojskowy– liczba uczniów 26
- Oddział informatyczno- językowy– liczba uczniów 8.

Średnia liczebność oddziałów klas I - 34 osób.

2) 1 oddział klasy II – liczba uczniów 22:

- Oddział policyjno-wojskowy – liczba uczniów 22;

Średnia liczebność oddziałów klas II – 22

3) 1 oddział klasy III - liczba uczniów 21:

- Oddział policyjno-wojskowy – liczba uczniów 22;

Średnia liczebność oddziałów klas III - 22

4) 1 oddział klasy IV – liczba uczniów 23:

- Oddział policyjno-wojskowy – liczba uczniów 22;

Średnia liczebność oddziałów klas III – 23

Tabela 39. Realizacja rozszerzeń w LO w 2023/2024

Oddział	Profil	Liczba uczniów w oddziale	Przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym
I	mundurowy(policyjno-wojskowy)/informatyczno-językowa	34	j.angielski, vos, geografia/j.angielski,informatyka, geografia
II	mundurowy(policyjno-wojskowy)	22	j.angielski, vos, geografia
III	mundurowy(policyjno-wojskowy)	21	j.angielski, vos, geografia
IV	mundurowy(policyjno-wojskowy)	23	j.angielski, vos, geografia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora .

W ramach czynności audytowych, w celu wypracowania wniosków, dokonano analizy liczebności oddziałów klasowych w jednostce oświatowej (LO).

Organizacja oddziałów w LO nie wykazuje rezerw w organizacji.

Technikum nr 1

W szkole znajduje się **4 oddziały technikum**, w których w roku szkolnym 2023/2024 uczy się **57 uczniów** z czego:

Tabela 40. Zestawienie liczby uczniów i rozszerzeń w poszczególnych oddziałach

Oddział	Zawód	Liczba uczniów w oddziale	Przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym
I	technik elektryk	20	matematyka/język angielski
II	technik elektryk	15	matematyka
IV	technik elektryk	11	matematyka
V	technik elektryk/technik mechanik	11	matematyka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora .

Organizacja technikum nie wykazuje rezerw w organizacji.

Branżowa Szkoła I Stopnia nr 1

W szkole znajduje się **2 oddziały**, w których w roku szkolnym 2023/2024 uczy się **21 uczniów** z czego:

1) 1 oddział klasy II – liczba uczniów 14:

- Mechanik, monter maszyn i urządzeń 14 uczniów ;

2) 1 oddział klas III – liczba uczniów 7:

- Mechanik, monter maszyn i urządzeń.

Organizacja oddziałów nie wykazuje rezerw w organizacji.

➤ W ramach zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej zorganizowano w ramach dodatkowych godzin wykazanych w arkuszu organizacji:

- Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – 1h
- Zajęcia logopedyczne – 2h
- zajęcia terapeutyczne – 1h
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – 2h

Tabela 41. Zestawienie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w 2023/2024

Rodzaj zajęć	Podstawa przydziału	Klasa	Liczba uczniów	Nauczyciel prowadzący zajęcia (np. pedagog, psycholog, logopeda - specjalista)	Liczba grup	łączna liczba godzin	Nauczyciel realizujący zajęcia np. pedagog w ramach pensum czy nauczyciel w ramach godzin ponadwymiarowych
zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	opinia/orzeczenie	I LO, III LO, IV LO, IT, IIT,	12	specjalista	2	1	Dodatkowe godziny wykazane w arkuszu
dydaktyczno - wyrównawcze	opinia/orzeczenie	I LO, III LO, I T, II T.	8	nauczyciel	2	2	Dodatkowe godziny wykazane w arkuszu
logopedyczne	opinia/orzeczenie	III LO	2	specjalista		2	Dodatkowe godziny wykazane w arkuszu
terapeutyczne	orzeczenie	III LO	1	specjalista		1	Dodatkowe godziny wykazane w arkuszu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego przedstawionego przez Dyrektora

- Zajęcia biblioteczne zaplanowano w wymiarze 6h.
- **Organizacja kształcenia wymagającego stosowania specjalnych metod pracy dla uczniów ujętych w tabeli poniżej:**

Tabela 42. Wykaz uczniów niepełnosprawnych wg wag w 2023/2024

Etykiety wierszy	P5	Wartość z P5	Suma z P7	Wartość z P7	Suma z P8	Wartość z P8	Razem Subwencja
ZSP w Kamieńsku	1	14 056,12	1	36 144,31	2	190 761,64	240 962,07
Branżowa szkoła I stopnia	0	-	0	-	0	-	-
Liceum ogólnokształcące	1	14 056,12	0	-	2	190 761,64	204 817,76
Technikum	0	-	1	36 144,31	0	-	36 144,31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportu SIO 30.09.2023 r.

Tabela 43. Wykaz wsparcia udzielonego uczniom wymagających stosowania specjalnych metod pracy w 2023/2024

LP ucznia	klasa	Typ szkoły	Data orzeczenia	Data wpływu orzeczenia do szkoły	Nr arkusza/aneksu w którym ujęto orzeczenie	Rodzaj dysfunkcji	Rodzaj zajęć ze wskazaniem liczby godzin - każdego tytułu płatności, zgodny z IPET
Uczeń 1	II	liceum ogólnokształcące	11.05.2022	10.8.2022	arkusz (kwiecień)	z niepełnosprawnością sprzężoną: autyzm, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	nauczyciel współorganizujący - 7 h, rewalidacja - 2h, j. polski-3h, j. angielski - 2h, historia-1h, historia i teraźniejszość - 0,5h, podstawy przedsiębiorczości - 0,5h, geografia - 2h, biologia - 0,5h, chemia-0,5h, fizyka - 0,5h, matematyka - 2h, WOS - 1h
Uczeń 2	III	liceum ogólnokształcące	26.04.2023	23.05.2023	arkusz (kwiecień)	z autyzmem	rewalidacja - 2h, j. polski - 3h, j. angielski - 4h, biologia - 1h, matematyka - 3h, zajęcia logopedyczne - 1h
Uczeń 3	III	liceum ogólnokształcące	12.10.2021	27.10.2021	arkusz (kwiecień)	niepełnosprawne intelektualnie w stopniu lekkim	rewalidacja - 2h, zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze - 1h, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne - 1h, zajęcia terapeutyczne - 1h.
Uczeń 4	V	technikum	11.12.2019	07.01.2020	arkusz (kwiecień)	słabosłyszący	rewalidacja - 2h,

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawienia z arkusza diagnostycznego i arkusza organizacji 2023/2024

Dla czterech uczniów z niepełnosprawnościami zaplanowano do realizacji 47,5h godzin (2,6 etatu) wsparcia według IPET. W tym 8h rewalidacji, 7h nauczyciel współorganizujący dla ucznia 1, ZDW – 1h, zajęcia logopedyczne – 1h, zajęcia terapeutyczne 1h, realizacja wybranych zajęć edukacyjnych – dla 2 uczniów (uczeń 2 – 14h i uczeń 1 – 15,5h). Koszt godzin

wynosi około 368,3 tys. zł. Należna subwencja wynosi 240,9 tys. zł. Zabezpieczone środki w budżecie wynoszą 90,1 tys. zł. (Kwota brakująca w planie **278,2 tys. zł**).

➤ W arkuszu organizacji ZSP w Kamieńsku zaplanowano 8,25 godzin pedagoga specjalnego – 0,375 etatu, 8,25 godzin psychologa – 0,375 etatu, pedagoga – 6 godzin -0,27 etatu. Łącznie dla jednostki zaplanowano 1,02 wymiaru etatów specjalistów na 178 uczniów. Zgodnie ze zmianami dotyczącymi standardów zatrudnienia specjalistów od 1 września 2022 r. wymiar etatu dla ZSP w Kamieńsku wynosi 1,5 etatu z czego 0,375 etatu psychologa i 0,375 pedagoga specjalnego. Łączny wymiar jest na poziomie niższym niż wymagany. Od 1 września 2024 r. będzie zwiększony wymiar do 2,2 etatu.

Organizacja ZSP w Kamieńsku nie wykazuje rezerw w organizacji. Zwracam uwagę na przydzielanie godzin dla uczniów z niepełnosprawnością w ramach otrzymanej na ten cel subwencji. Pozwoliłby to na ograniczenie wydatków o 127,4 tys. zł.

Diagnoza stanu obecnego szkół podstawowych organizacji obsługi administracyjnej, organizacyjnej jednostek podległych Gminie Kamieńsk

Wprowadzenie

Na dzień dzisiejszy w Gminie Kamieńsk funkcjonuje rozproszony model obsługi finansowej, administracyjnej i organizacyjnej jednostek organizacyjnych podległych Gminie.

Szczegółowej analizie poddano zadania wspierające realizację zadań statutowych, tj. zadania z zakresu:

- 1) obsługi organizacyjnej: obsługi technicznej, sprzątnia
- 2) obsługi administracyjnej: administracji, sekretariatu,

Na podstawie zakresów obowiązków oraz zestawień otrzymanych od jednostek, obowiązki realizowane przez poszczególne stanowiska podzielono według realizowanych zadań, a nie - według stanowisk. Często bowiem nazwa stanowiska nie odzwierciedla rzeczywistego zakresu obowiązków - dlatego też zostało ono poddane dokładnej analizie. W części opracowania dotyczącej diagnozy obsługi organizacyjnej i administracyjnej autorzy posługują się faktycznie wykonywanymi zadaniami, a nie nazwami stanowisk. W każdym podrozdziale przedstawiam rzeczywisty wykaz etatów realizujących poszczególne zadania oraz na jakich stanowiskach te zadania są realizowane. Do poszczególnych zadań przypisano etaty oraz wynagrodzenie wraz z pochodnymi (koszty osobowe). **Koszty osobowe zostały wyliczone na podstawie zestawień planowanych kosztów w roku 2024.** Wymiar etatu na podstawie arkuszy organizacji 2023/2024.

Na tej podstawie można porównać zatrudnienie i koszty osobowe w poszczególnych jednostkach. Dane te jednak nie pozwalają ocenić, czy są one zbyt niskie czy może zbyt wysokie. Bezwzględne kwoty dotyczące kosztów obsługi jednostek nie odzwierciedlają poziomu obciążenia jednostki tymi kosztami. Takiej informacji mogą dostarczyć wskaźniki odnoszące poniesione koszty do wykonywanych zadań. Zawarte w podrozdziałach tabele pokazują porównanie kosztów obsługi w poszczególnych jednostkach przy użyciu różnych wskaźników, takich jak:

- koszt obsługi przypadający na etat przeliczeniowy pracowników ogółem

- koszt obsługi przypadający na jednego pracownika
- ogólne obciążenie zadaniami poszczególnych pracowników.

Na dzień sporządzania analizy, łączne etaty administracji i obsługi w zakresie badanych zadań przedstawia tabela poniżej.

Tabela 44. Zestawienia łączne etatów administracji i obsługi w arkuszu 2023/2024 r.

Etykiety wierszy	Wymiar etatu wg umowy 2024	Roczne koszty wynagrodzeń 2024	Liczba oddziałów w szkole i OP	Liczba pracowników na oddział
ZS-P w Gorzędowie	5	414 765,43	9	0,56
Konserwator	1	101 600,95		
Pomoc nauczyciela	1	71 278,96		
Sekretarz	1	91 181,46		
Woźna 1	1	77 539,38		
Woźna 2	1	73 164,68		
ZSP w Kamieńsku	5,2	426 561,04	10	0,52
Konserwator, palacz CO	1,5	114 675,45		
Sekretarz	1	94 603,45		
Sprzątaczką	1,8	147 994,58		
Woźna	0,9	69 287,56		
ZS-P w Kamieńsku	25	2 068 413,87	25	1
Intendent 1	1	83 664,81		
Intendent 2	1	80 230,98		
Kucharka 1	1	82 873,62		
Kucharka 2	1	82 873,62		
Pomoc kucharki 1	1	82 873,62		
Pomoc kucharki 2	1	79 802,53		
Pomoc kucharki 3	1	81 238,73		
Pomoc nauczyciela 1	1	82 873,62		
Pomoc nauczyciela 2	1	81 238,73		
Pomoc nauczyciela 3	1	79 704,42		
Pomoc nauczyciela 4	1	82 873,62		
Pomoc nauczyciela 5	1	81 238,73		
Pomoc nauczyciela 6	1	77 628,31		
Pracownik gospodarczy 1	1	83 161,13		
Pracownik gospodarczy 2	1	82 873,62		
Sekretarz przedszkola	1	90 440,96		
Sekretarz szkoły	1	98 875,89		
Woźna 1	1	80 806,73		
Woźna 2	1	80 806,73		
Woźna 3	1	90 509,22		
Woźna 4	1	82 873,62		
Woźna 5	1	81 238,73		
Woźna 6	1	81 238,73		

Etykiety wierszy	Wymiar etatu wg umowy 2024	Roczne koszty wynagrodzeń 2024	Liczba oddziałów w szkole i OP	Liczba pracowników na oddział
Woźna 7	1	73 599,55		
Woźna 8	1	82 873,62		
Suma końcowa	35,2	2 909 740,34	44	0,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek

Średnia liczba pracowników przypadająca na oddział wynosi **0,80**. Największy wskaźnik liczby pracowników przypadających na oddział jest w ZS-P w Kamieńsku – 1 – **lokalizacja w dwóch budynkach**.

łącznie, gmina przeznacza rocznie **około 2,9 mln zł**, finansując **35,2 etatów** we wszystkich jednostkach, z czego na:

Tabela 45. Zestawienie wynagrodzeń i etatów według grup zadań pracowników administracyjno-obługowych w 2023/2024

Etykiety wierszy	Obsługa administracyjna		Obsługa organizacyjna		Pozostałe obowiązki		Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024
	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024		
ZS-P w Gorzędowie	1	91 181,46	3	252 305,01	1	71 278,96	5	414 765,43
Konserwator			1	101 600,95			1	101 600,95
Pomoc nauczyciela					1	71 278,96	1	71 278,96
Sekretarz	1	91 181,46					1	91 181,46
Woźna 1			1	77 539,38			1	77 539,38
Woźna 2			1	73 164,68			1	73 164,68
ZSP w Kamieńsku	1	94 603,45	4,2	331 957,59			5,2	426 561,04
Konserwator, palacz CO			1,5	114 675,45			1,5	114 675,45
Sekretarz	1	94 603,45					1	94 603,45
Sprzątaczką			1,8	147 994,58			1,8	147 994,58
Woźna			0,9	69 287,56			0,9	69 287,56
ZS-P w Kamieńsku	2	189 316,85	18,5	1 514 928,95	4,5	364 168,07	25	2 068 413,87
Intendent 1			1	83 664,81			1	83 664,81
Intendent 2			1	80 230,98			1	80 230,98
Kucharka 1			1	82 873,62			1	82 873,62
Kucharka 2			1	82 873,62			1	82 873,62
Pomoc kucharki 1			1	82 873,62			1	82 873,62
Pomoc kucharki 2			1	79 802,53			1	79 802,53
Pomoc kucharki 3			1	81 238,73			1	81 238,73
Pomoc nauczyciela 1			0,25	20 718,41	0,75	62 155,22	1	82 873,62

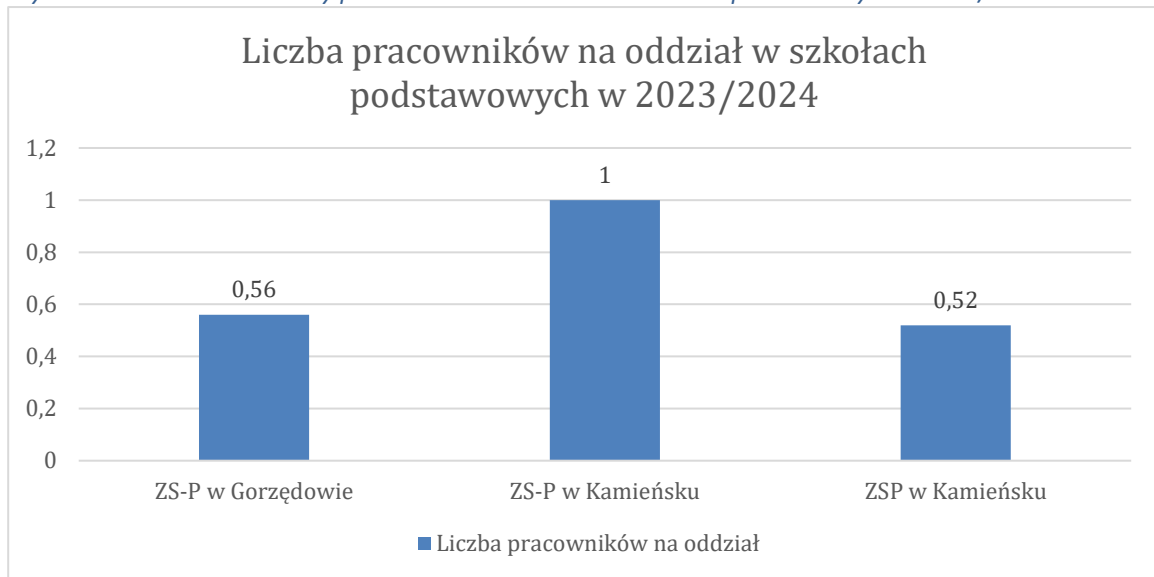
Audyt oświaty w Gminie Kamieńsk

Etykiety wierszy	Obsługa administracyjna		Obsługa organizacyjna		Pozostałe obowiązki		Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024
	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024		
Pomoc nauczyciela 2			0,25	20 309,68	0,75	60 929,05	1	81 238,73
Pomoc nauczyciela 3			0,25	19 926,11	0,75	59 778,32	1	79 704,42
Pomoc nauczyciela 4			0,25	20 718,41	0,75	62 155,22	1	82 873,62
Pomoc nauczyciela 5			0,25	20 309,68	0,75	60 929,05	1	81 238,73
Pomoc nauczyciela 6			0,25	19 407,08	0,75	58 221,23	1	77 628,31
Pracownik gospodarczy 1			1	83 161,13			1	83 161,13
Pracownik gospodarczy 2			1	82 873,62			1	82 873,62
Sekretarz przedszkola	1	90 440,96					1	90 440,96
Sekretarz szkoły	1	98 875,89					1	98 875,89
Woźna 1			1	80 806,73			1	80 806,73
Woźna 2			1	80 806,73			1	80 806,73
Woźna 3			1	90 509,22			1	90 509,22
Woźna 4			1	82 873,62			1	82 873,62
Woźna 5			1	81 238,73			1	81 238,73
Woźna 6			1	81 238,73			1	81 238,73
Woźna 7			1	73 599,55			1	73 599,55
Woźna 8			1	82 873,62			1	82 873,62
Suma końcowa	4	375 101,76	25,7	2 099 191,55	5,5	435 447,03	35,2	2 909 740,34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek

- ✓ Obsługę organizacyjną – 25,7 etatów – 2 099 191,55 zł
- ✓ Obsługę administracyjną – 4 etaty – 375 101,76 zł
- ✓ Pozostałe obowiązki – 5,5 etatów – 435 447,03 zł

Wykres 10. Zestawienie liczby pracowników na oddział w szkołach podstawowych w 2023/2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek z arkusza diagnostycznego

Jak wynika z wykresu największy wskaźnik liczby pracowników na oddział w szkole podstawowej przypada w Z-SP w Kamieńsku.

Obsługa organizacyjna w jednostkach oświatowych podległych Gminie w 2024 r.

Do oceny *obsługi organizacyjnej* włączona została: obsługa techniczna, sprzątanie, obsługa kuchni. Na potrzeby porównania etatów i kosztów osobowych zatrudnienia pomiędzy jednostkami przyjęto metodologię etatu przeliczeniowego oraz średniorocznych kosztów zatrudnienia. Oznacza to, że jeśli przykładowo konserwator był zatrudniony w wymiarze średniorocznym wynoszącym 0,25 etatu, a łączne koszty osobowe jego zatrudnienia w roku 2024 wyniosły 19 939,43 zł, to:

- średnioroczny koszt osobowy zatrudnienia w przeliczeniu na jeden etat wynosi 79 757,73 zł (=19 939,43 zł / 0,25 etatu)

Dodatkowo analiza dokonywana jest z uwzględnieniem typów jednostek tj. przedszkola i szkoły podstawowe.

Tabela 46 Łączne zestawienie etatów i kosztów osobowych w zakresie obsługi organizacyjnej w szkołach podstawowych i przedszkolach w 2023/2024

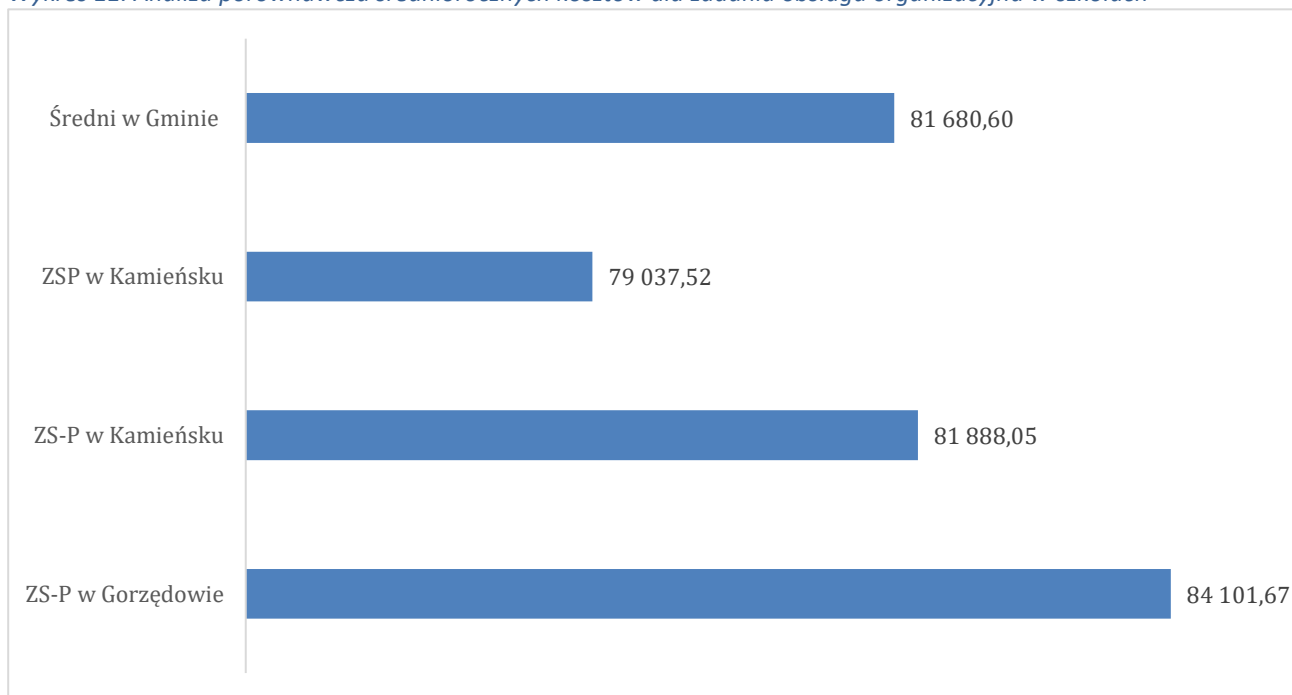
Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu
ZS-P w Gorzędowie	3	252 305,01	84 101,67
Konserwator	1	101 600,95	
Woźna 1	1	77 539,38	
Woźna 2	1	73 164,68	
ZSP w Kamieńsku	4,2	331 957,59	79 037,52
Konserwator, palacz CO	1,5	114 675,45	
Sprzątaczką	1,8	147 994,58	
Woźna	0,9	69 287,56	
ZS-P w Kamieńsku	18,5	1 514 928,95	81 888,05
Intendent 1	1	83 664,81	
Intendent 2	1	80 230,98	
Kucharka 1	1	82 873,62	
Kucharka 2	1	82 873,62	
Pomoc kucharki 1	1	82 873,62	
Pomoc kucharki 2	1	79 802,53	
Pomoc kucharki 3	1	81 238,73	
Pomoc nauczyciela 1	0,25	20 718,41	
Pomoc nauczyciela 2	0,25	20 309,68	
Pomoc nauczyciela 3	0,25	19 926,11	
Pomoc nauczyciela 4	0,25	20 718,41	
Pomoc nauczyciela 5	0,25	20 309,68	
Pomoc nauczyciela 6	0,25	19 407,08	
Pracownik gospodarczy 1	1	83 161,13	

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu
Pracownik gospodarczy 2	1	82 873,62	
Woźna 1	1	80 806,73	
Woźna 2	1	80 806,73	
Woźna 3	1	90 509,22	
Woźna 4	1	82 873,62	
Woźna 5	1	81 238,73	
Woźna 6	1	81 238,73	
Woźna 7	1	73 599,55	
Woźna 8	1	82 873,62	
Suma końcowa	25,7	2 099 191,55	81 680,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek za rok 2024 r ..

Zadanie *obsługa organizacyjna* realizowane jest łącznie w ramach **18,35** etatów we wszystkich typach jednostek Gminy Kamieński. Roczne koszty osobowe obsługi organizacyjnej szacunkowo wyniosły w 2024 roku **2 099 191,55 zł**, a średnioroczny koszt etatu przeliczeniowego wynosi **81 680,60 zł**.

Wykres 11. Analiza porównawcza średniorocznych kosztów dla zadania *obsługa organizacyjna* w szkołach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek w roku 2024 r.

Średnie wynagrodzenia są zróżnicowane, najwyższy koszt występuje w ZS-P w Gorzędowie – **84 101,367 zł**.

Obsługa techniczna

Do zadań w zakresie *obsługi technicznej* włączone zostały przede wszystkim takie czynności jak:

- naprawy bieżące, pomoc w pracach remontowych,
- pomoc techniczna, konserwacja i naprawa instalacji, sprzętu elektrycznego, biurowego i gospodarczego,
- usuwanie skutków powodzi i zabezpieczenia przed powodzią,
- obsługa aparatury nagłośnieniowej,
- przygotowywanie pomieszczeń na narady, egzaminy inne uroczystości,
- utrzymywanie terenów zewnętrznych, sprzątanie wokół szkoły: koszenie, odśnieżanie, grabienie liści,
- dozór nad wynajmami,
- nadzór monitoringu,
- dozorowanie mienia,
- kierowanie służbowymi pojazdami,
- monitorowanie i patrolowanie szkoły i terenu szkolnego;

Zadania *obsługi technicznej* realizowane są na następujących stanowiskach: konserwator, konserwator/palacz.

Tabela 47. Wykaz etatów i kosztów osobowych w zakresie obsługi techniczna.

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu
ZS-P w Gorzędowie	1	101 600,95	101 600,95
Obsługa techniczna	1	101 600,95	
Konserwator	1	101 600,95	
ZSP w Kamieńsku	1,5	114 675,45	76 450,30
Obsługa techniczna	1,5	114 675,45	
Konserwator, palacz CO	1,5	114 675,45	
ZS-P w Kamieńsku	2	166 034,75	83 017,38
Obsługa techniczna	2	166 034,75	
Pracownik gospodarczy 1	1	83 161,13	
Pracownik gospodarczy 2	1	82 873,62	
Suma końcowa	4,5	382 311,15	84 958,03

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek na rok 2024.

Obsługa techniczna realizowana jest w łącznym wymiarze **4,5 etatu**. Koszty osobowe obsługi technicznej w 2024 roku szacunkowo wyniosą ogółem **382 311,15 zł**.

Badając obciążenie zadaniami w zakresie obsługi technicznej wzięto pod uwagę zarówno powierzchnie wewnętrzne obiektów, jak i zewnętrzne (np. boiska, tereny zielone, parki itp.), którymi jednostki organizacyjne zarządzają - wielkości te przekładają się bezpośrednio na obciążenie zadaniami w zakresie obsługi technicznej.

Tabela poniżej pokazuje, jak wygląda w poszczególnych jednostkach obciążenie pracą dla zadania *obsługa techniczna*, na podstawie wskaźnika:

- liczba m.kw. powierzchni zewnętrznej przypadającej na etat obsługi technicznej.

Tabela 48. Zestawienie kosztów i obciążenia zadaniami w zakresie obsługi technicznej – analiza wskaźnikowa

Etykiety wierszy	Liczba etatów obsługi technicznej	Liczba mkw powierzchni zewnętrznej	Liczba mkw przypadająca na etat
ZS-P w Gorzędowie	1	2559,54	2 559,54
ZS-P w Kamieńsku	2	6 878,00	3 439,00
ZSP w Kamieńsku	1,5	10 100,00	6 733,00
Suma końcowa	4,5	19 537,54	4 341,68

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek w roku 2024

Tabela powyżej stanowi dodatkową informację z zakresu obciążenia pracą dla konserwatorów.

Wskaźnik *liczba m.kw. powierzchni zewnętrznej przypadającej na etat obsługi technicznej* waha się od 2559 w ZS-P w Gorzędowie do 6733 m2 w ZSP w Kamieńsku. Rekomenduję przyjęcie wewnętrznego standardu na podstawie ZSP w Kamieńsku – tj. 6733 na etat, w podobnych samorządach jest to około 10 000 m2 na etat.

Tabela 49. Możliwe oszczędności po wdrożeniu standaryzacji –5050 m2 na etat obsługi technicznej.

Etykiety wierszy	Liczba etatów obsługi technicznej	Liczba m2 powierzchni zewnętrznej	Liczba m2 przypadająca na etat	Wymiar etatu po przyjęciu standardu 6733/na etat	Możliwe oszczędności
ZS-P w Gorzędowie	1	2559,54	2559,54	0,5	50 800,48
ZS-P w Kamieńsku	2	6878	4585	1	91 319,45
ZSP w Kamieńsku	1,5	10100	5050	1,5	-
Suma	4,5	19537,54	4341,68	3,5	142 119,45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek w roku 2024

Istnieje możliwość zmniejszenia wymiaru zatrudnienia o **1 etat w ZS-P w Kamieńsku**. Możliwe oszczędności **142,1 tys. zł.** Należy jednak wziąć pod uwagę organizację pracy, gdyż szkoła i przedszkole zlokalizowane są w dwóch budynkach.

Obsługa sprzątnia

Do zadań w zakresie *sprzątnia* włączone zostały **przede wszystkim** takie czynności jak:

- utrzymywanie porządku i czystości w przydzielonych pomieszczeniach

- różne prace porządkowe, w tym m.in. mycie okien, lamperii, podłóg, łazienek, odkurzanie wykładzin, pranie firan i obrusów itp.
- przygotowywanie pomieszczeń na narady, egzaminy, inne uroczystości.

Tabela 50. Wykaz etatów i kosztów osobowych dla zadania Sprzątanie wg. Jednostek

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu
ZS-P w Gorzędowie	2	150 704,06	75 352,03
Organizacja sprzątania	2	150 704,06	
Woźna 1	1	77 539,38	
Woźna 2	1	73 164,68	
ZSP w Kamieńsku	2,7	217 282,14	80 474,87
Organizacja sprzątania	2,7	217 282,14	
Sprzątaczką	1,8	147 994,58	
Woźna	0,9	69 287,56	
ZS-P w Kamieńsku	9,5	775 336,29	81 614,35
Organizacja sprzątania	9,5	775 336,29	
Pomoc nauczyciela 1	0,25	20 718,41	
Pomoc nauczyciela 2	0,25	20 309,68	
Pomoc nauczyciela 3	0,25	19 926,11	
Pomoc nauczyciela 4	0,25	20 718,41	
Pomoc nauczyciela 5	0,25	20 309,68	
Pomoc nauczyciela 6	0,25	19 407,08	
Woźna 1	1	80 806,73	
Woźna 2	1	80 806,73	
Woźna 3	1	90 509,22	
Woźna 4	1	82 873,62	
Woźna 5	1	81 238,73	
Woźna 6	1	81 238,73	
Woźna 7	1	73 599,55	
Woźna 8	1	82 873,62	
Suma końcowa	14,2	1 143 322,49	80 515,67

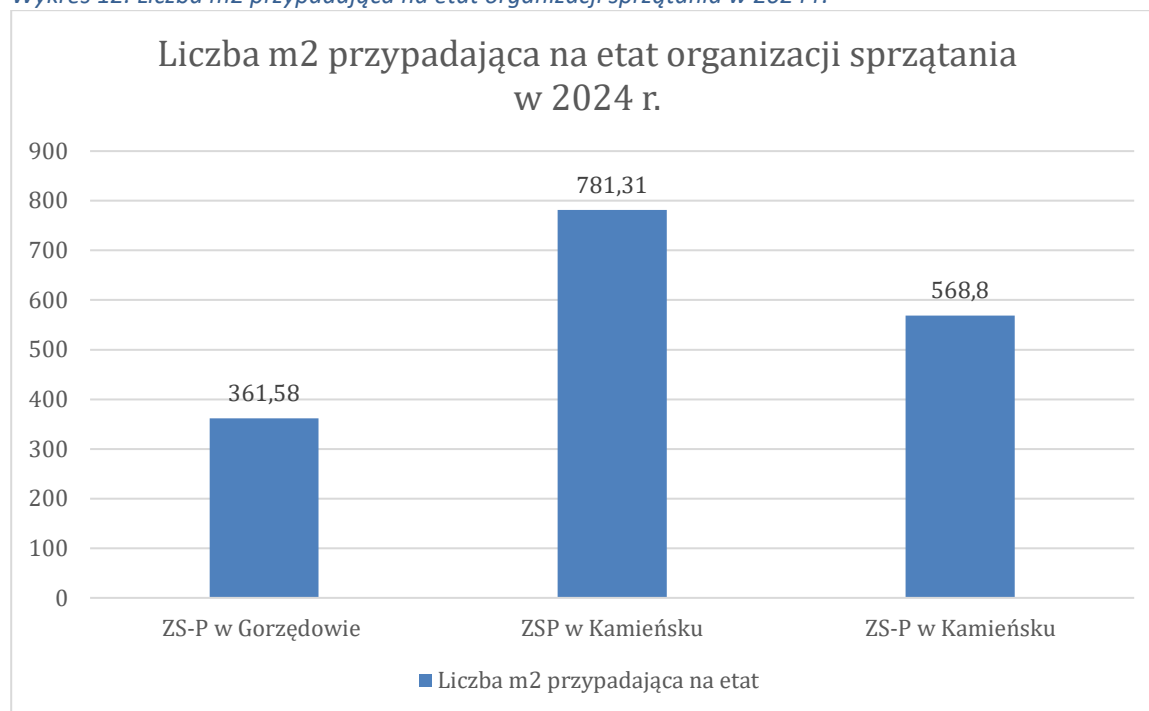
Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek za rok 2024.

Według zestawień przedstawionych przez jednostki oświatowe, łącznie we wszystkich jednostkach przeznaczony jest **14,2 etatu** na realizację zadania z zakresu *sprzątania*. na które - według planu na 2024 roku - zostało przekazane **1 143 322,49 zł**. Średnioroczny koszt etatu wynosi **80 515,67 zł**.

Badając obciążenie zadaniami w zakresie sprzątania, wzięto pod uwagę powierzchnie wewnętrzne obiektów, którymi jednostki organizacyjne zarządzają - ponieważ te wielkości w największym stopniu przekładają się na obciążenie pracą.

Tabela pokazuje, jak wygląda w poszczególnych jednostkach obciążenie pracą dla zadania *sprzątanie* na podstawie wskaźnika *liczba m.kw. powierzchni wewnętrznej* przypadających na etat sprzątania w zestawieniu ze średnimi kosztami przypadającymi na etat przeliczeniowy.

Wykres 12. Liczba m2 przypadająca na etat organizacji sprzątania w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek za rok 2024.

Wskaźnik *liczba m.kw. powierzchni wewnętrznej* przypadającej na etat sprzątania jest na bardzo zróżnicowanym poziomie – od 361,58m2 w ZS-P w Gorzędowie do 781,31 w ZSP w Kamieńsku. W samorządach wskaźnik jest ustalany na poziomie od 800-1200 m2 na etat. Proponuję ustalenie wskaźnika na poziomie z ZSP w Kamieńsku – 781m2 na etat. Spowoduje to zmniejszenie etatu w ZS-P w Gorzędowie o **1 etat – 75 352,03 zł**, i w ZS-P w Kamieńsku o **2 etaty – 163 228,7 zł** – łącznie możliwe oszczędności **238 580,73 zł – 3 etaty mniej**.

Oszczędności w ramach zaproponowanej standaryzacji mogą wynieść **238,5 tys. zł**. W ramach przyjętego standardu zatrudnienie może ulec zmniejszeniu o **2 etaty**.

Organizacja Kuchni

Do oceny organizacji w zakresie *obsługa kuchni* włączone zostały: kucharki, pomoce kuchenne, intendenci i inne stanowiska zajmujące się pracami wskazanymi poniżej.

Organizacja w zakresie obsługi kuchni:

- obróbka wstępna warzyw, owoców oraz innych surowców do produkcji posiłków (mycie, obieranie, czyszczenie)
- rozdrabnianie warzyw, owoców oraz innych surowców z uwzględnieniem wymogów technologii i instrukcji obsługi maszyn gastronomicznych
- przygotowywanie potraw zgodnie z wytycznymi kucharki
- pomoc w porcjowaniu i wydawaniu posiłków
- mycie (wyparzanie) naczyń i sprzętu kuchennego
- sprzątanie kuchni, zmywalni, obieralni, magazynów żywnościowych
- utrzymywanie porządku w szafach ze sprzętem kuchennym
- doraźne zastępowanie kucharki w przypadku jej nieobecności
- pomoc w zaopatrywaniu przedszkola w artykuły spożywcze i sprzęty stanowiące wyposażenie kuchni
- dbanie o właściwe segregowanie odpadów i wynoszenie ich w wyznaczone miejsce
- uczestniczenie w planowaniu jadłospisów i przygotowywanie według nich posiłków
- przestrzeganie norm żywieniowych
- pobieranie produktów spożywczych z magazynu w ilościach przewidzianych recepturą i odpowiednie zabezpieczanie ich przed użyciem
- przestrzeganie właściwego podziału pracy w kuchni i nadzorowanie jej wykonania
- dbanie o najwyższą jakość i smak posiłków oraz wydawanie ich o wyznaczonych godzinach, uczestniczenie w zakupach dotyczących wyposażenia kuchni.

Tabela 51. Rzeczywisty wykaz etatów oraz koszty osobowe dla zadania Organizacja kuchni w 2024 r.

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024
ZS-P w Kamieńsku	7	573 557,91
Obsługa kuchni	7	573 557,91
Intendent 1	1	83 664,81
Intendent 2	1	80 230,98
Kucharka 1	1	82 873,62
Kucharka 2	1	82 873,62
Pomoc kucharki 1	1	82 873,62
Pomoc kucharki 2	1	79 802,53
Pomoc kucharki 3	1	81 238,73
Suma końcowa	7	573 557,91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek za rok 2024

Zadanie *organizacja kuchni* realizowane jest łącznie w ramach **7 etatów**. Z czego w wymiarze 2 etaty – intendenta. Roczne koszty osobowe kuchni wyniosły w 2024 roku **573 557,91 zł**. Zadanie obsługa kuchni wykazana została w ZS-P w Kamieńsku. Liczba żywionych – 120 szkół

podstawowa i przedszkole – śniadanie – 145, obiad – 152 i podwieczorek – 113 . Średnio na etat liczba tzw. „Wydawek” wynosi – 88 (wyłączono 1 etat intendenta – na pracę związaną z zadaniami intendenty). Nie rekomenduję ograniczenia zatrudnienia.

Obsługa administracyjna w jednostkach oświatowych podległych Gminie Kamieńsk w 2023 r.

Do obsługi administracyjnej i pozostałych zadań włączone zostały następujące zadania:

- sekretariat
- administracja – nie wykazano etatów
- obsługa prawna - nie wykazano etatów
- obsługa informatyczna – nie wykazano etatów
- obsługa BHP i zamówienia publiczne – nie wykazano etatów

Tabela 52. Łączne zestawienie etatów i kosztów osobowych w 2024 r. dla zadania Obsługa administracyjna

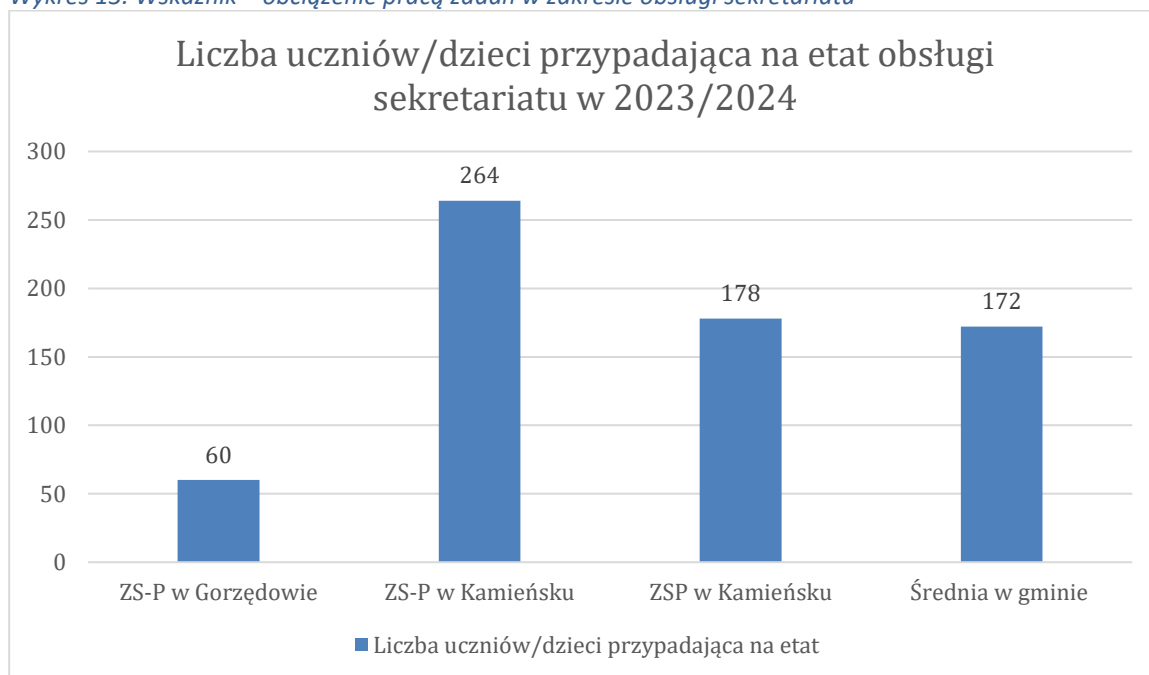
Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024	Średnioroczny koszt etatu	Liczba uczniów/dzieci przypadająca na etat
ZS-P w Gorzędowie	1	91 181,46	91 181,46	60
Obsługa administracyjna	1	91 181,46		
Sekretarz	1	91 181,46		
Obsługa sekretariatu	1	91 181,46		
ZSP w Kamieńsku	1	94 603,45	94 603,45	178
Obsługa administracyjna	1	94 603,45		
Sekretarz	1	94 603,45		
Obsługa sekretariatu	1	94 603,45		
ZS-P w Kamieńsku	2	189 316,85	94 658,42	264,5
Obsługa administracyjna	2	189 316,85		
Sekretarz przedszkola	1	90 440,96		
Obsługa sekretariatu	1	90 440,96		
Sekretarz szkoły	1	98 875,89		
Obsługa sekretariatu	1	98 875,89		
Suma końcowa	4	375 101,76	93 775,44	172,25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek na rok 2024

Zadanie *obsługa administracyjna* wykazane w zestawieniach przez jednostki realizowane jest łącznie w ramach **7** etatów. Roczne koszty osobowe zadania wyniosą w roku 2024 – **375 101,76 zł**.

W ramach obsługi administracyjnej wykazano tylko zadanie w zakresie obsługi sekretariatu. Badając obciążenie pracą wskaźnikiem jest liczba uczniów/dzieci przypadająca na etat obsługi sekretariatu.

Wykres 13. Wskaźnik – obciążenie pracą zadań w zakresie obsługi sekretariatu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zestawień z jednostek na rok 2024

Obciążenie pracą w poszczególnych szkołach, pomimo tych samych zadań jest różne, przy zbliżonym wynagrodzeniu. Rekomenduję zmniejszenie etatu w ZS-P w Gorzędowie – do 0,5 etatu. Możliwe oszczędności około **45,6 tys. zł** i zmniejszenie zatrudnienia o **0,5 etat**.

Pozostałe zadania, wykonywane przez pracowników obsługi.

Na Pozostałe zadania łącznie szkoły i przedszkola przeznaczają **5,5 etatu** – koszt **435 447,03 zł**. Jest to związane z zatrudnianiem Pomocy nauczyciela do sprawowania w charakterze pomocniczym opieki nad dziećmi. Wykaz szczegółowych zadań i kosztów przedstawia tabela poniżej:

Tabela 53. Zestawienie pozostałych zadań w roku 2024

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024
ZS-P w Gorzędowie	1	71 278,96
Pozostałe obowiązki	1	71 278,96
Pomoc nauczyciela	1	71 278,96
Wspieranie nauczyciela w opiece nad dziećmi	1	71 278,96
ZS-P w Kamieńsku	4,5	364 168,07
Pozostałe obowiązki	4,5	364 168,07
Pomoc nauczyciela 1	0,75	62 155,22

Etykiety wierszy	Rzeczywisty wymiar etatu dla zadania 2024	Koszty wynagrodzeń dla zadania 2024
Opieka nad dziećmi w przedszkolu	0,75	62 155,22
Pomoc nauczyciela 2	0,75	60 929,05
Opieka nad dziećmi w przedszkolu	0,75	60 929,05
Pomoc nauczyciela 3	0,75	59 778,32
Opieka nad dziećmi w przedszkolu	0,75	59 778,32
Pomoc nauczyciela 4	0,75	62 155,22
Opieka nad dziećmi w przedszkolu	0,75	62 155,22
Pomoc nauczyciela 5	0,75	60 929,05
Opieka nad dziećmi w przedszkolu	0,75	60 929,05
Pomoc nauczyciela 6	0,75	58 221,23
Opieka nad dziećmi w przedszkolu	0,75	58 221,23
Suma końcowa	5,5	435 447,03

Źródło: Opracowanie własne na podstawie arkusza diagnostycznego.

Pomoc nauczyciela w zakresie pozostałych obowiązków, wykazana została jako opieka nad dziećmi w przedszkolu. W ZS-P w Kamieńsku przedszkole pracuje 4 godziny dziennie – 7 oddziałów. Liczba pomocy nauczyciela przypadająca na etat wynosi 0,65 etatu tj. 5,2h godziny dziennie. Wymiar dzienny pomocy nauczyciela przypadający na oddział może zostać ograniczony do 4h. dziennie. Proponuję ograniczenie zatrudnienia pomocy nauczyciela do **0,5 etatu na oddział**. Zatrudnienie ulegnie zmniejszeniu o jeden etat – możliwe oszczędności **80,9 tys. zł**.

Podobny wskaźnik rekomenduję zastosować w ZS-P w Gorzędowie – **0,5 etatu** na oddział – możliwe oszczędności **35,6 tys. zł** – ograniczenie zatrudnienia o **0,5 etatu**.

Po dokonaniu zestawienia zastosowanych standaryzacji tj:

- obsługa techniczna – 6733 m2 na etat
- obsługa sprzątania – 781 m2 na etat
- pozostałe obowiązki w zakresie zatrudniania pomocy nauczyciela – 0,5 etatu na oddział przedszkola
- obsługa administracyjna – obsługa sekretariatu – zmniejszenie o 0,5 etatu.

Możliwe zmniejszenie zatrudnienia może wynieść **6 etatów** oraz pozwoli na ograniczenie kosztów o **542,7 tys. zł.** Poza aspektem finansowym pozytywnym zjawiskiem z wdrożenia rekomendacji będzie sprawiedliwe obciążenie pracą w poszczególnych grupach w jednostkach dla, których organem prowadzącym jest Gmina Kamieńsk.

Podsumowanie proponowanych zmian organizacyjnych w zakresie oświaty Gminy Kamieńsk

Wnioski i rekomendacje

Realizacja poniżej wskazanych rozwiązań pozwoli Gminie na uzyskanie szacowanych **oszczędności na kwotę co najmniej 2,245 mln zł rocznie przyjmując wariant związany ze zmianą arkuszy organizacji i standaryzacją pracowników administracji i obsługi.**

Poniżej przedstawiono kluczowe wnioski z analizy.

1. Łącznie do wszystkich jednostek oświatowych Gminy w roku szkolnym 2023/2024 uczęszcza **767** uczniów i dzieci, w tym: **418** uczniów szkoły podstawowej, **171** dzieci przedszkolnych, **100** uczniów liceum, **57** uczniów technikum i **21** uczniów Branżowej Szkoły I stopnia.
2. W Gminie Kamieńsk w roku szkolnym 2023/2024 największą jednostką jest ZS-P w Kamieńsku – 529 (372 uczniów i 157 dzieci) najmniejszą jednostką pod względem liczby uczniów i dzieci jest ZS-P w Gorzędowie - 60 (liczba dzieci – 14, liczba uczniów 46).
3. Wskaźnik liczby uczniów przypadający na jeden etat nauczyciela jest niski – średni w Gminie dla szkół podstawowych wynosi 6,17 **uczniów/na etat** to wskazuje na wysokie koszty oświaty w Gminie Kamieńsk, w **BSI – 5,58 uczniów/na etat, Techniku 8,04/uczniów na etat i LO 9,4 uczniów/na etat**. W celu zapewnienia pełnego pokrycia wydatków subwencionowanych na 1 nauczyciela powinno przypadać przynajmniej **16 uczniów**.
4. Wskaźnik liczby dzieci w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024 wynosi **21,375** dzieci na **1** oddział. Z punktu widzenia ekonomicznego i najbardziej efektywnym pod względem optymalizacji organizacji, byłyby oddziały w przedszkolu liczące **25**. Uwzględniając liczbę dzieci w przedszkolach w roku szkolnym 2023/2024, **średnia liczba oddziałów w przedszkolu powinna wynosić 7** (liczba dzieci 171:25 = 6,84). Na podstawie powyższego zestawienia, można stwierdzić, że liczba oddziałów w przedszkolu na odpowiednim poziomie.
5. Z punktu widzenia ekonomicznego najbardziej efektywnym pod względem finansowania subwencji oświatowej byłby oddział liczący w szkole podstawowej **24**

uczniów. Uwzględniając liczbę dzieci/uczniów w jednostkach oświatowych Gminy w roku szkolnym 2023/2024, **średnia liczba oddziałów dla edukacji w ramach szkoły podstawowej powinna wynosić 18** (liczba uczniów 418:24 liczba ucz./oddz. = 17,42).

Na podstawie powyższego zestawienia, można stwierdzić, że liczba **26** oddziałów ogólnodostępnych w ramach szkoły podstawowej w stosunku do liczby uczniów w tych oddziałach jest zawyżona o **8** oddziałów.

Biorąc pod uwagę dane (z roku szkolnego 2023/2024) widać małą liczebność uczniów w oddziałach, zwłaszcza w ZS-P w Gorzędowie.

6. Wskaźnik liczby uczniów na oddział szkół podstawowych w Gminie Kamieńsk waha się od **5,8 w ZS-P w Gorzędowie – 20,7 w ZS-P w Kamieńsku uczniów na oddział. W szkołach ponadpodstawowych BSI – 10,5, technikum – 14,25, Liceum – 25 uczniów.**

.

7. W roku szkolnym 2023/2024 w jednostkach prowadzonych przez Gminę zatrudnionych jest 117 nauczycieli (w osobach, jako suma wszystkich nauczycieli zatrudnionych w poszczególnych szkołach i przedszkolach), co w przeliczeniu na etaty stanowi **103,89** etatu. Wskaźnik zatrudnienia (Wz), czyli **średnia ilość etatu przypadająca na 1 nauczyciela w osobie wynosi 1**. Najniższy wskaźnik zatrudnienia występuje w ZS-P w Gorzędowie– 0,80.

Wskaźnik zatrudnienia (Wz) w jednostkach prowadzonych przez Gminę Kamieńsk kształtuje się na niskim poziomie. Zakładając średnio 18-sto godzinny obowiązkowy wymiar zajęć, jeden nauczyciel (osoba) w roku szkolnym 2023/2024 pracowałaby – ok. 16/18 etatu.

Wartość wskaźnika (Wz) ma niebagatelne znaczenie dla realizacji art. 30 Karty Nauczyciela - osiągnięcia średniego wynagrodzenia na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Wskaźnik Wz powinien oscylować w granicach **1,2 - 1,4**. Oznacza to, że każdy nauczyciel powinien być zatrudniony na pełen etat i około **2-5 godziny ponadwymiarowe**. Godziny ponadwymiarowe stanowią pod tym względem bardzo istotny składnik wynagrodzenia nauczyciela.

8. Kwota środków finansowych zabezpieczonych w subwencji oświatowej na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji, nauki i metod pracy dla uczniów szkół i przedszkoli objętych audytem dla, których organem prowadzącym jest Gmina - wynosi **1 657 618,25 zł** dla 20 uczniów i 3 dziecka w Przedszkolu. Środki

na kształcenie specjalne naliczane są na podstawie orzeczeń. Warunkiem uwzględnienia danego orzeczenia w subwencji a w konsekwencji jego „finansowania” jest data orzeczenia wydana i dostarczona do szkoły przed 30 września każdego roku.

9. W wyniku analizy wydatków oświatowych zaplanowanych i wykonanych na realizację zadań kształcenia specjalnego w Gminie ustalono, że wydatki zaplanowano w wysokości niższej niż jest to określone w subwencji na rok 2024 dla szkół objętych audytem o **8 937,25 zł**.
10. Koszt godzin przyznanych w ramach godzin na kształcenie specjalne, wynikające z arkuszy wyniosą 2,9 mln zł. o 1,2 mln więcej niż w subwencji. Brakująca kwota planie na dzień audytu **1,2 mln zł – tyle organ prowadzący będzie zobowiązany zwiększyć plany finansowe jednostek, jeśli utrzyma poziom finansowania kształcenia specjalnego na tym poziomie godzinowym.**
11. W 2024 roku na zadania subwencionowane jednostek oświatowych (szkół podstawowych) ogółem Gmina Kamieńsk planuje wydać kwotę wynoszącą około **11,2 mln zł na wydatki subwencionowane**, natomiast naliczona kwota subwencji na te jednostki wynosi **7,8 mln zł** (bez dzieci 6 letnich i przedszkoli). Kwotę różnicy, wynoszącą około **3,3 mln zł** należy pokryć z dochodów własnych Gminy na prowadzenie szkół podstawowych - co stanowi **30 %** wartości wydatków subwencionowanych.
12. W 2024 roku na zadania subwencionowane jednostek oświatowych (szkół ponadpodstawowych) ogółem Gmina Kamieńsk planuje wydać kwotę wynoszącą około **3,9 mln zł na wydatki subwencionowane**, natomiast naliczona kwota subwencji na te jednostki wynosi **2,75 mln zł**. Kwotę różnicy, wynoszącą około **1,14 mln zł** należy pokryć z dochodów własnych Gminy na prowadzenie szkół podstawowych - co stanowi **29 %** wartości wydatków subwencionowanych.
13. Na funkcjonowanie szkół podstawowych i ponadpodstawowych gmina planuje wydatkować kwotę **17 mln zł**, przy subwencji wynoszącej **10,5 mln zł**. (0,65 mln zł subwencji przypada na przedszkola). Z własnych środków na działalność szkół podstawowych i ponadpodstawowych Gmina jest zobowiązana wyasygnować **6,5 mln zł**.
14. Na prowadzenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych Gmina Kamieńsk planuje wydać

w 2024 r. **2,77 mln** złotych. Do działalności przedszkoli Gmina jest zobowiązana wyasygnować **1,3 mln zł**. Analizę kosztów w przeliczeniu na dziecko w przedszkolu przedstawiam poniżej.

15. Średnie miesięczne koszty utrzymania dzieci w przedszkolach w Gminie Kamieńsk wynoszą **1 349,32 zł**.

16. Gmina w ramach administracji i obsługi zatrudnia **35,2 etaty – 2,9 mln zł**. z czego na:

- Obsługę organizacyjną – 25,7 etatów – 2 099 191,55 zł
- Obsługę administracyjną – 4 etaty – 375 101,76 zł
- Pozostałe obowiązki – 5,5 etatów – 435 447,03 zł

Rekomendacje w wyniku analizy systemu oświaty w Gminie Kamieńsk:

- 1) W wyniku analizy systemu oświaty w Gminie Kamieńsk rekomenduję przyjęcie do realizacji przez Gminę następujących rozwiązań:
- 2) Arkusz organizacji szkoły stanowi dla niej plan finansowy. Zatwierdzając projekt arkusza, Wójt zobowiązuje się do pokrycia wydatków, związanych z zaplanowanymi rozwiązaniami organizacyjnymi, głównie kosztami wynagrodzeń nauczycieli. Dyrektor szkoły planuje pracę na kolejny rok szkolny mając na celu głównie kwestie pedagogiczne. Często jednak nie są to rozwiązania najbardziej optymalne finansowo. Konieczna jest więc każdorazowa szczegółowa analiza projektu pod kątem gospodarności, tak aby zrealizować wszystkie zajęcia wynikające z przepisów prawa (m.in. ramowych planów nauczania) przy możliwie najmniejszym obciążeniu budżetu Gminy.
- 3) Przygotowanie i przyjęcie przez jednostkę samorządu pisemnych oczekiwań organu prowadzącego przy tworzeniu projektu organizacji na nowy rok szkolny przez dyrektorów jednostek oświatowych.
- 4) Podkreślam konieczność, szczegółowej analizy projektów arkuszy organizacji i zatwierdzanie tylko tych godzin dodatkowych, które w ocenie organu prowadzącego są niezbędne.
- 5) Rekomenduję sporządzenie przez JST, w formie wytycznych dla kierowników jednostek oświatowych, harmonogramu prac w zakresie opracowania projektów arkuszy organizacyjnych jednostek oświatowych na rok szkolny 2025/2026. Harmonogram określałby terminy sporządzenia przez dyrektorów szkół projektów ww. arkuszy, terminy

weryfikacji i szczegółowej analizy przez JST, terminy ostatecznego zatwierdzenia arkuszy przez JST oraz terminy przekazania arkuszy organizacyjnych do Kuratorium Oświaty, celem zaopiniowania.

6) Po dokonaniu zestawienia zastosowanych standaryzacji tj:

- obsługa techniczna – 6733 m2 na etat
- obsługa sprzętania – 781 m2 na etat
- pozostałe obowiązki w zakresie zatrudniania pomocy nauczyciela – 0,5 etatu na oddział przedszkola
- obsługa administracyjna – obsługa sekretariatu – zmniejszenie o 0,5 etatu.

7) Możliwe zmniejszenie zatrudnienia może wynieść **5,5 etatu** oraz pozwoli na ograniczenie kosztów o **542,7 tys. zł.** Poza aspektem finansowym pozytywnym zjawiskiem z wdrożenia rekomendacji będzie sprawiedliwe obciążenie pracą w poszczególnych grupach w jednostkach dla, których organem prowadzącym jest Gmina Kamieńsk.

Dokonania zaproponowanych zmian w arkuszach organizacji jednostek oświatowych oraz wypracowania standardów zatrudnienia według tabeli poniżej.

Tabela 54. Zestawienie proponowanych zmian w arkuszach organizacji szkół i przedszkoli

Tytuł płatności	ZS-P w Gorzędowie		ZS-P w Kamieńsku		ZSP w Kamieńsku		łącznie w jednostkach	
	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł
Ograniczenie godzin nie znajdujących uzasadnienia w podstawie prawnej do sfinansowania w ramach godzin organu prowadzącego SKS, Chór, gimnastyka korekcyjna, koła	2	15,6	7	55,09			9	70,69
Organizacja zajęć w klasach łączonych	43	337,55					43	377,55
Zmniejszenie planu kształcenia specjalnego	-	47,5					-	47,5
Optymalizacja organizowanych zajęć z PPP (zmniejszenie liczby grup, powierzenie zajęć w ramach pensum specjalistom)	1	0,8					1	0,8
Przyjęcie standardu pracy biblioteki 15	4	31,4					4	31,4

Tytuł płatności	ZS-P w Gorzędowie		ZS-P w Kamieńsku		ZSP w Kamieńsku		łącznie w jednostkach	
	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł	Liczba godzin	Możliwe oszczędności w tys. zł
uczniów na 1 godzinę								
Ograniczenie godzin kształcenia wymagającego stosowania specjalnych metod pracy do wysokości subwencji otrzymywanej na ten cel			60	425,01	Ewentualne ograniczenie godzin wsparcia do wysokości otrzymanej subwencji – 127,4 tys. mniej		60	425,01
Likwidacja nieuzasadnionych podziałów na grupy zajęcia W-F			66	519,30			66	519,30
łączenie dzieci w przedszkolu w godzinach popołudniowych			50	283			50	283
RAZEM	48	420,25	183	1,28	-	-	231	1,7 mln zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy

Na funkcjonowanie szkół podstawowych i ponadpodstawowych gmina planuje wydatkować kwotę **17 mln zł**, przy subwencji wynoszącej **10,5 mln zł**. (0,65 mln zł subwencji przypada na przedszkola). Z własnych środków na działalność szkół podstawowych i ponadpodstawowych Gmina jest zobowiązana wyasygnować **6,5 mln zł**. co stanowi 37,14%.

Zaproponowane zmiany w arkuszach pozwolą na zmniejszenie wydatków gminy o **1,96 mln. zł** w szkołach podstawowych. Procentowa wartość dopłaty zmniejszy się z **37,14% do 30 %**.

Na prowadzenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych Gmina Kamieńsk planuje wydać w 2024 r. **2,77 mln** złotych. Do działalności przedszkoli Gmina jest zobowiązana wyasygnować **1,3 mln zł**. W przypadku wprowadzenia zaproponowanych rozwiązań w przedszkolach – kwota wydatków zmniejszy się o **283 tys. zł**.

Załącznik 1. Harmonogram działań rozwojowych

Cel: Usprawnienie procesu zarządzania oświatą w obszarze wybranym przez JST w obszarze zarządzania oświatą na poziomie organu prowadzącego.

Zadanie: Wyznaczanie ram polityki kadrowej i płacowej w szkołach i placówkach edukacyjnych – Szkoły Podstawowe, Przedszkola

Jednym z warunków wyznaczania ram polityki kadrowej i płacowej w szkołach i jednostkach edukacyjnych jest stworzenie lokalnych standardów oświatowych wskazujących w sposób jednolity zasady przygotowywania organizacji szkół i placówek oświatowych. Z przeprowadzonej analizy danych w odniesieniu do arkusza 2023/2024 i grupy porównawczej, wynikają wstępne kierunki działania, które mogą być uwzględnione w podejmowaniu decyzji o organizacji pracy szkół i placówek:

- wypracowanie lokalnych wskaźników i standardów dotyczących zatrudnienia nauczycieli i pracowników administracyjno-obslugowych
- wypracowanie standardu średniego kosztu utrzymania ucznia w szkołach podstawowych
- przygotowanie wytycznych do arkuszy organizacji, uwzględniających przydziały godzin z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, kształcenie specjalne,
- wypracowanie jednolitych zasad procedury planowania budżetowego w oparciu o przyjęte lokalne standardy i wytyczne

Rekomenduje się uwzględnienie na szeroką skalę narzędzi i rozwiązań wspierających personalny rozwój organizacji, które wpisują się w budowę lokalnych standardów oświatowych. W proces zaangażowani będą przedstawiciele samorządów i dyrektorzy szkół i przedszkoli.

Narzędzia i rozwiązania zarządcze:

1. Wprowadzanie organizacyjnych standardów oświatowych;
2. Wprowadzenie jednolitych zasad procedury planowania budżetowego w oparciu o przyjęte lokalne standardy i wytyczne.

Rekomendowane narzędzia i rozwiązania wspierające personalny rozwój organizacji:

1. Wypracowanie zasad współpracy i komunikacji na linii organ prowadzący i dyrektorzy szkół i przedszkoli z uwzględnieniem częstotliwości i form kontaktów.

2. Współpraca z dyrektorami w budowaniu projakościowego systemu oświaty (wsparcie kompetencyjne dyrektorów, wypracowanie w modelu partycypacyjnym organizacyjnych standardów oświatowych, które zostaną ujęte w wytycznych do arkuszy).

Czas realizacji zadania: **Lipiec 2024 – luty 2025**

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
1.	Zorganizowanie spotkania z dyrektorami szkół.	1. Przedstawienie wyników audytu w formie analizy porównawczej funkcjonowania poszczególnych szkół i placówek w obszarach działalności. 2. Dyskusja na temat wyników audytu. 3. Przedstawienie proponowanych rozwiązań objętych sprawozdaniem audytowym.	Marzec 2024	Burmistrz, oświata ewentualnie przy wsparciu audytora zewnętrznego	Oświata
3.	Uwzględnienie możliwych rekomendacji do wdrożenia z analizy na rok szkolny 2024/2025 podczas procesu rekrutacji do szkół i przedszkoli.	Wypracowanie założeń w poszczególnych obszarach do wytycznych w porozumieniu z dyrektorami szkół: 1. Zasady przydzielania godzin dla nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem zasady etat i 2-5 godzin ponadwymiarowych. (Poprawa wskaźnika zatrudnienia) 2. Zasady przydzielania godzin nauczyciela współorganizującego i godzin wynikających z orzeczeń i opinii o potrzebie kształcenia specjalnego. 3. Zasady przydziału godzin bibliotekarzy, 4. Zasady przydzielania godzin świetlicowych 5. Limity uczniów w poszczególnych oddziałach ze szczególnym uwzględnieniem przepisów w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i przedszkoli z dnia 28 lutego 2019 r. oraz rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania. 6. Określenia zasad prowadzenia zajęć w grupach oddziałowych i międzyoddziałowych w szkołach. 7. Określenia limitów etatów administracji i obsługi. 8. Określenie zasad przydzielania godzin ponadwymiarowych	Lipiec 2024	Dyrektorzy szkół, Organ prowadzący	Oświata

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
Rekomendowane działania i sposoby realizacji w ramach wypracowania wytycznych dla szkół					
3.1	Analiza planów doskonalenia nauczycieli na rok 2025 pod kątem potrzeb rozwojowych szkół.	Zwrócenie szczególnej uwagi na możliwości zdobywania dodatkowych kwalifikacji przez nauczycieli w obszarze przedmiotów, do których prowadzenia brakuje nauczycieli. W szczególności należy zwrócić na braki kadrowe, które mogą wynikać z tytułu odejść emerytalnych. Na podstawie <i>Rozporządzenie ministra edukacji narodowej w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli z dnia 23 sierpnia 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1653)</i> dyrektor określa potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, m.in.: 1. Zadania związane z realizacją podstawy programowej kształcenia ogólnego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie <u>art. 47 ust. 1</u> ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 1148, 1078 i 1287), zwanej dalej „ustawą - Prawo oświatowe”, lub podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie <u>art. 46 ust. 1</u> ustawy - Prawo oświatowe;	Sierpień 2025	Dyrektorzy szkół - ze szczególnym uwzględnieniem terminów podjęcia zarządzenia w sprawie planu doskonalenia zawodowego	Dyrektorzy szkół
3.2	Analiza zatrudnienia nauczycieli w poszczególnych szkołach pod kątem osób uzyskujących uprawnienia emerytalne.	1. Dokonanie analizy zatrudnienia nauczycieli pod kątem możliwości przejścia na emeryturę, z podziałem na posiadane kwalifikacje w zakresie nauczania. 2. Przedstawienie wyników analizy organowi prowadzącemu. 3. Sformułowanie wniosków. 4. Zmniejszenie liczby zatrudnionych nauczycieli w naturalnym procesie odchodzenia na emeryturę spowodując poprawę wskaźnika zatrudnienia i tym	Styczeń-luty 2025 Ewentualnie Sierpień 2024	Dyrektorzy szkół	Oświata

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
		samym zmniejszy udział środków własnych Gminy w wydatkach na oświatę. 5. W zakresie kosztów należy oszacować wydatki samorządu związane z odprawami emerytalnymi.			
3.3	Zdefiniowanie roli dyrektora w procesie rekrutacji uczniów – zasady przyjmowania uczniów spoza obwodu szkoły	1. Przygotowanie w uzgodnieniu z dyrektorami zasad przyjmowania uczniów spoza obwodu szkoły, w szczególności, aby zachować optymalne liczebności oddziałów.	Lipiec – Sierpień 2024	Organ prowadzący, Dyrektorzy szkół	Oświata
3.4	Określenie zasad zatrudniania nauczyciela współorganizującego i pracowników wspomagających oraz zasad realizacji zaleceń wynikających z orzeczeń i opinii	1. Zgodnie z przepisami, w przedszkolach ogólnodostępnych, innych formach wychowania przedszkolnego i szkołach ogólnodostępnych, w których kształceniem specjalnym są objęci uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone, zatrudnia się dodatkowo nauczyciela współorganizującego lub pomoc nauczyciela. 2. Zasady uwzględniają Działania Zespołu dokonującego wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia i zestawiając to z zapisami w orzeczeniu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej opracowuje IPET 3. Dyrektor dokonuje wyceny (określa ile godzin jest niezbędne do realizacji zadań zawartych w IPET następnie odnosi wyliczone koszty do subwencji otrzymanej na w/w ucznia. Na tej podstawie określa wysokość środków jakie może przeznaczyć na godziny zawarte w IPET. 4. W tym przypadku zatrudnia się w szkole nauczyciela współorganizującego lub pomoc nauczyciela w zależności od stopnia funkcjonowania ucznia (np. 10 godz. Nauczyciela współorganizującego – nie ma	Lipiec – sierpień 2024 – monitoring i ewaluacja cały rok	Dyrektorzy szkół, oświata	Wójt

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
		obowiązku przydzielania 20 godzin na jednego ucznia jak również przepisy nie określają, że ma być tyle godzin, ile ma z klasą. 5. Zespół (specjaliści opracowujący IPET i ustalający formy pomocy dla ucznia) co najmniej dwa razy w roku szkolnym dokonuje oceny poziomu funkcjonowania ucznia i w razie potrzeby dokonuje modyfikacji programu. Oznacza to możliwość zmiany liczby i rodzaju godzin. 6. <i>Przyjęcie w/w rozwiązań zmniejszy udział środków własnych w wydatkach na oświatę w przypadku zwiększenia liczby godzin zajęć kształcenia specjalnego w wyniku nowych orzeczeń PPP.</i> 7. <i>Dokonywanie ewaluacji IPET zgodnie z przepisami</i>			
3.5	Określenie zasad przydzielania godzin biblioteki, świetlicy	1. Określenie limitu godzin przypadających na jednego ucznia w przypadku biblioteki np. 15 uczniów na godzinę. 2. Przydzielanie godzin pracy świetlicy wynikające z faktycznych potrzeb, ewentualnie przydzielanie w ramach godzin ponadwymiarowych.	Lipiec-sierpień 2024 i Styczeń – luty 2025 – nowy arkusz na 2025/2026	oświata	Burmistrz
3.6	Określenie zasad przydzielania godzin ponadwymiarowych	1. Zasady powinny się opierać ze szczególnym uwzględnieniem wskaźnika zatrudnienia. 2. Dzięki podjętym działaniom zwiększy się liczba uczniów przypadająca na jeden etat przeliczeniowy nauczyciela. 3. <i>Ponadto gmina uniknie wydatku w zakresie art. 30 KN.</i>	Lipiec-sierpień 2024 Styczeń – luty 2025	Oświata, dyrektorzy szkół	Oświata
3.7	Określenie standardów zatrudnienia administracji i obsługi	Przyjęcie wspólnie wypracowanego wskaźnika standaryzacji zatrudnienia administracji i obsługi w oparciu o analizę w zakresie obsługi sprzątnia i obsługi technicznej.	Lipiec-sierpień 2025	Oświata Dyrektorzy szkół	Burmistrz
4.	Opracowanie jednolitych wytycznych na rok 2025/2026	1. Opracowanie dokumentu uwzględniającego wypracowane zasady na podstawie punktów powyżej. 2. Przekazanie wytycznych do szkół.	Styczeń-luty 2025	Oświata	Burmistrz
5.	Przygotowanie arkuszy na rok 2025/2026	1. Przygotowanie elektronicznych arkuszy przez dyrektorów	Kwiecień – Maj 2025	Dyrektorzy szkół	Dyrektorzy szkół

Lp.	Działanie	Sposoby realizacji i uwagi	Terminy	Zasoby (ludzie, miejsce, czas...)	Osoba odpowiedzialna
		2. Uwzględnienie wytycznych przekazanych przez organ w arkuszach organizacyjnych szkół na 2024/2025. O tym, że dyrektor powinien stosować się do wytycznych organu prowadzącego wskazuje Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 13 marca 2019 r. VIII SA/Wa 564/18 3. Przygotowanie wypowiedzeń dla nauczycieli odchodzących na emeryturę – ruch kadrowy do 31 maja 2024 r.			
6.	Monitorowanie wdrożenia elektronicznych arkuszy i wytycznych w zakresie przygotowywania wytycznych	Weryfikacja arkuszy na 2025/2026	Cały rok	Oświata	Burmistrz
Podsumowanie wdrożonych rozwiązań objętych harmonogramem.		Oszczędność na kwotę 2,245 mln zł minus jednorazowe odprawy dla nauczycieli odchodzących na emeryturę.			

Załącznik 2. Akty prawne regulujące obszar audytu

Prowadzenie edukacji publicznej jest niewątpliwie bardzo ważnym zadaniem polskich gmin. Wyróżnić należy zadania oświatowe jednostek samorządu terytorialnego, które dotyczą kształcenia, wychowania i opieki, także profilaktyki społecznej. W konsekwencji samorządy gminne prowadzą szkoły podstawowe, przedszkola.

Do obowiązków samorządów należy również wydawanie zezwoleń na założenie szkoły lub placówki oświatowej przez osobę fizyczną lub prawną, w oparciu o opinię kuratora oświaty, a w przypadku szkół artystycznych po uprzedniej konsultacji z właściwym ministrem. Do ustawowych zadań organu prowadzącego szkoły należy nadzór nad działalnością szkół i placówek w zakresie:

- realizacji lokalnej polityki oświatowej w szkołach i placówkach oświaty,
- kontroli otrzymanych środków budżetowych oraz mienia,
- kontroli respektowania obowiązujących przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły i placówki w szczególności higieny pracy pracowników i uczniów.

Zważywszy na charakter niniejszej analizy finansowo-organizacyjnej na szczególną uwagę zasługują zadania oświatowe Gminy, w tym rola Wójta/Burmistrza, które wynikają z poniższych dokumentów prawnych:

- 1) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997r., nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270.);
- 3) Ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230);
- 4) Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900)
- 5) Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984);
- 6) Rozporządzenia MEN z dnia 3 kwietnia 2019 roku w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. 2019 poz. 639 z późn. zm.);
- 7) Rozporządzenia MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r., poz. 624 z późn. zm.);
- 8) Ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2267).

Spis tabel

Tabela 1. Gmina i grupa porównawcza JST.	9
Tabela 2. Zestawienie liczby uczniów na 1 etat nauczycielski i liczby etatów na oddział w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych w 2023/2024	12
Tabela 3. Zestawienie liczby uczniów w ZS-P w Kamieńsku 2023/2024	15
Tabela 4. Zestawienie liczby uczniów w ZSP w Gorzędowie w roku 2023/2024	16
Tabela 5. Zestawienie liczby uczniów w ZSP w Kamieńsku 2023/2024	16
Tabela 6. Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024	17
Tabela 7. Liczba stosunków pracy nauczycieli w jednostkach oświatowych Gminy na rok szkolny 2023/2024	20
Tabela 8. Realizacja art. 30 KN w jednostkach oświatowych Gminy Kamieńsk za rok 2022 (w zł).	21
Tabela 9. Realizacja art. 30 KN w jednostkach oświatowych Gminy Kamieńsk za rok 2023 (w zł).	21
Tabela 10. Minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli od 1 stycznia 2024r. (w zł) wg rozporządzenia	22
Tabela 11. Struktura zatrudnienia nauczycieli wg SIO na 30 września 2023 r.	23
Tabela 12. Wartości standardu finansowego A oraz wskaźnika korygującego Di w 2024 roku (w zł).	24
Tabela 13. Podział subwencji oświatowej na jednostki podlegające analizie w roku 2024 ..	25
Tabela 14. Zestawienie liczby uczniów niepełnosprawnych wg wag i wartości w jednostkach oświatowych Gminy Kamieńsk w 2023/2024	28
<i>Tabela 15. Zestawienie planu i subwencji na zadanie wymagające stosowania specjalnych metod pracy planowanych w roku 2024 w szkołach i przedszkolach dla których organem prowadzącym jest Gmina Kamieńsk.</i>	<i>29</i>

Tabela 16. Wydatki subwencionowane szkół podstawowych Gminy Kamieńsk według planu na 2024 r. a naliczona subwencja bez oddziału „0” i subwencji na przedszkola.	33
Tabela 17. Wydatki subwencionowane szkół ponadpodstawowych Gminy Kamieńsk według planu na 2024 r. a naliczona subwencja na 2024 r.	33
Tabela 18. Zestawienie kosztów, subwencji i deficytu na ucznia w szkołach podstawowych za 2023/2024	35
Tabela 19. Zestawienie kosztów, subwencji i deficytu na ucznia w szkołach ponadpodstawowych za 2023/2024	35
Tabela 20. Zestawienie wydatków nie subwencionowanych w 2023/2024.....	37
Tabela 21. Wydatki subwencionowane i nie subwencionowane w 2024 r	38
Tabela 22. Zestawienie dochodów i wydatków przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w roku 2024 w przedszkolach	39
Tabela 23. Planowany koszt dziecka w przedszkolu i oddziale przedszkolnym w 2024 r.....	40
Tabela 24. Maksymalna liczba zajęć łączonych w poszczególnych klasach szkół podstawowych.	45
Tabela 25. Możliwa organizacja zajęć w klasach łączonych	50
Tabela 26. Zestawienie pracy świetlicy w tygodniu od 16-20.10.2023 r. w Z-SP w Gorzędowie	51
<i>Tabela 27. Zestawienie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w ZS-P w Gorzędowie.....</i>	<i>51</i>
Tabela 28. Wykaz uczniów niepełnosprawnych wg wag w 2023/2024	53
Tabela 29. Wykaz wsparcia udzielonego uczniom wymagających stosowania specjalnych metod pracy w 2023/2024	53
Tabela 30. Zestawienie pracy świetlicy w tygodniu od 16-20.10.2023 r. – uczniowie	56
Tabela 31. Zestawienie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w 2023/2024.....	57
Tabela 32. Wykaz uczniów niepełnosprawnych wg wag w 2023/2024	59
Tabela 33. Wykaz wsparcia udzielonego uczniom wymagających stosowania specjalnych metod pracy w 2023/2024	60

Tabela 34. Liczba dzieci w przedszkolu w Zespole według kategorii wiekowych w 2023/2024	62
Tabela 35. Zestawienie liczby godzin pobytu w przedszkolu.....	63
Tabela 36 . Zestawienie etatów zasadniczych w przedszkolu według arkusza 2023/2024. ...	63
Tabela 37. Zestawienie przeliczeniowej liczby dzieciogodzin i wskaźników organizacji przedszkola	64
Tabela 38. Wykaz pracowni przedmiotowych wraz z liczbą stanowisk pracy	65
Tabela 39. Realizacja rozszerzeń w LO w 2023/2024	66
Tabela 40. Zestawienie liczby uczniów i rozszerzeń w poszczególnych oddziałach	66
Tabela 41. Zestawienie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w 2023/2024.....	67
Tabela 42. Wykaz uczniów niepełnosprawnych wg wag w 2023/2024	68
Tabela 43. Wykaz wsparcia udzielonego uczniom wymagających stosowania specjalnych metod pracy w 2023/2024	68
Tabela 44. Zestawienia łączne etatów administracji i obsługi w arkuszu 2023/2024 r.	71
Tabela 45. Zestawienie wynagrodzeń i etatów według grup zadań pracowników administracyjno-obsługowych w 2023/2024	73
Tabela 46 Łączne zestawienie etatów i kosztów osobowych w zakresie obsługi organizacyjnej w szkołach podstawowych i przedszkolach w 2023/2024	76
Tabela 47. Wykaz etatów i kosztów osobowych w zakresie obsługi techniczna.	78
Tabela 48. Zestawienie kosztów i obciążenia zadaniami w zakresie obsługi technicznej – analiza wskaźnikowa	79
Tabela 49. Możliwe oszczędności po wdrożeniu standaryzacji –5050 m2 na etat obsługi technicznej.....	79
Tabela 50. Wykaz etatów i kosztów osobowych dla zadania Sprzątanie wg. Jednostek.....	80
Tabela 51. Rzeczywisty wykaz etatów oraz koszty osobowe dla zadania Organizacja kuchni w 2024 r.....	82

Tabela 52. Łączne zestawienie etatów i kosztów osobowych w 2024 r. dla zadania Obsługa administracyjna	83
Tabela 53. Zestawienie pozostałych zadań w roku 2024	84
Tabela 54. Zestawienie proponowanych zmian w arkuszach organizacji szkół i przedszkoli	92

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Kamieńsk w danym roku szkolnym na dzień 30.09.	5
Wykres 2. Łączna liczba dzieci i uczniów w jednostkach oświatowych Gminy na rok szkolny 2023/2024.	6
Wykres 3. Zaangażowanie środków własnych w funkcjonowanie całej oświaty i opieki wychowawczej oraz klubów (w mln zł i jako procent wydatków bieżących na oświatę).	8
Wykres 4. Poziom deficytu oświatowego (średni % bieżących kosztów oświaty pokrywany ze środków własnych gminy w latach 2021-2023).	10
Wykres 5. Liczba uczniów przypadająca na etat nauczycielski oraz liczba etatów przypadająca na oddział w 2023/2024.	13
Wykres 6. Przeciętna liczebność oddziałów w szkołach w roku szkolnym 2023/2024.....	18
Wykres 7. Przeciętna liczebność w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych w roku szkolnym 2023/2024	19
Wykres 8. Średni wydatek i subwencja na ucznia w ZSP w Kamieńsku prowadzonych przez Gminę Kamieńsk w 2023/2024 r.	36
Wykres 9. Średni wydatek i subwencja na ucznia w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Kamieńsk w 2023/2024 r.....	37
Wykres 10. Zestawienie liczby pracowników na oddział w szkołach podstawowych w 2023/2024	75
Wykres 11. Analiza porównawcza średniorocznych kosztów dla zadania obsługa organizacyjna w szkołach	77
Wykres 12. Liczba m2 przypadająca na etat organizacji sprzątnia w 2024 r.	81
Wykres 13. Wskaźnik – obciążenie pracą zadań w zakresie obsługi sekretariatu	84